Amigoe

Uitgever : Uitgeverij Amigoe N.V.
Drukker : Rotaprint N.V.
Hoofdredakteur : Norbert Hendrikse
Kantoren Aruba : Nassaustraat 110 tel. 4333
Bonaire : Entrejol 153A tel. 4222
Curaçao : Scherpenheuvel z/n tel. 37200
: Winkelcentrum Colon tel. 25376
St. Maarten : Papergarden tel. 2283

93STE JAARGANG – No.: 264

ZATERDAG 13 NOVEMBER 1976

'Frontliniestaten" wenden invloed aan bij zwarte nationalisten

PLENAIRE VERGADERING GAAT OP LAATSTE MOMENT NIET DOOR

Uitstel spaart Rhodesieconferentie

GENEVE. — Ivor Richard, de Britse voorzitter van de Rhodesie-conferentie, heeft te elfder ure een plenaire zitting van de conferentie tot maandag uitgesteld. Dit geschiedde op verzoek van de ,,frontliniestaten".

De plenaire vergadering is uitgesteld van vandaag 5.30 uur Ned. tijd tot maandag 5.30 uur. Britse functionarissen ter conferentie hebben te verstaan gegeven, dat het verzoek om uitstel afkomstig was van de deelnemers van Tanzania, Zambia, Mozambique en Botswana. die aandrang uitoefenden op de leiders van de zwarte nationalistische bewegingen. Deze vier leiders hadden op twaalf maanden als tijdlimiet voor het ingaan van het zwart meerderheidsbewind en een onafhankelijk Rhodesie. Zij wilden dit punt met voorrang boven alle andere besproken hebben. Richard daarentegen betoogde, dat twee wel onafhankelijkheid binnen een jaar wenselijk was, de juridische en constitutionele stappen daartoe 15 of 18 maanden zouden kunnen duren.

Waarnemers van de frontliniestaten in Geneve doen pogingen een brug te slaan tussen het Britse standpunt, dat de onafhankelijkheid pas op 1 maart 1978 wordt uitgeroepen en de eis van de zwarte nationalistenleiders, dat volledige onafhankelijkheid uiterlijk binnen een jaar een feit moet zijn.

Als de voorgenomen plenaire zitting van vanochtend zou dit heilige punt behandeld hebben, een punt waarop de conferentie dreigt te stranden.

Gedurende het weekeinde zullen in het paleis der Naties intieme besprekingen worden gevoerd.

Ndabaningi Sithole, een van de vier zwarte delegatieleiders, verklaarde gisteren dat het de wil van Engeland is als de onderhandelingen mislukken dat Londen vasthoudt aan de termijn van 15 maanden.

De nationalisten zouden wel akkoord willen gaan met onafhankelijkheid over een jaar met een uitloopmogelijkheid van enkele maanden. Maar ze willen dat nu een datum wordt vastgesteld. De Britse voorstellen gaan uit van een overgangsperiode. te rekenen vanaf de beëindiging van de conferentie, en de nationalisten vrezen dat die formule de deur opent voor vertragingstactieken van de kant van de blanke minderheidsregering.

Het Britse Hogerhuis heeft gisteren voor het elfde achtereenvolgende jaar de sancties tegen Rhodesie hernieuwd.

Het conservatieve Hogerhuislid de markies van Salisbury had een amendement ingediend om de sancties op te heffen als de Rhodesieconferentie zou mislukken ten gevolge van nationalistische eisen die buiten het ,,Kissingerakkoord" vielen. Na aandrang van de regering en zijn eigen partij trok hij zijn amendement in.

In Salisbury heeft het legerhoofdkwartier de dood van twaalf guerrillastrijders gemeld, en van twee mensen die bij een terroristenbende waren. Donderdag, terwijl blank Rhodesie de elfde verjaardag van de eenzijdige onafhankelijkheid vierde, zijn Rhodesische troepen bij de grenspost Vila Salazar vanuit Mozambique met mortieren bestookt. Een legerwoordvoerder zei dat er kennelijk een nieuw offensief van de guerrillastrijders gaande is. Tot dusver zouden zo'n 1600 à 2000 guerrillastrijders in Rhodesie geinfiltreerd zijn, en er zijn nog meer onderweg.

Nederland is geen paradijs

Voorlichting schiet tekort

DEN HAAG — De voorlichting over Nederland is op de Antillen nog altijd slecht. Het zal, zeker met het oog op de toekomstige onafhankelijkheid, hard nodig zijn het idee weg te nemen dat Nederland een paradijs is. Antillianen die in Nederland willen komen werken, zal gewezen moeten worden op de eisen m.b.t. vooropleiding en diploma's die hier gesteld worden. Laura Klink, B. Komproe en T. Pina, respectievelijk, coordinator, groepswerker en voorlichter bij de stichting voor Antillianen in Den Haag en omgeving denken dat daarmee veel problemen, zoals die zich bij de Surinamers in Nederland hebben voorgedaan, voorkomen kunnen worden.

Of het met de toeloop van Antillianen met de onafhankelijkheid ook zo'n vaart zal gaan lopen als bij de Surinamers is voor hen een open vraag. Komproe meent dat bij voldoende sociale en economische garanties de animo om naar Nederland te komen kan meevallen. Komen die garanties voor de mensen op de Antillen er niet, dan ben ik zeker van een omvangrijk emigratie. Om op de problemen in te spelen hadden vertegenwoordigers van de stichting kort geleden een gesprek met een vertegenwoordiger van de Antilliaanse overheid.

De stichting houdt zich bezig met maatschappelijk werk, groepswerk, opbouwwerk en voorlichting. In hun werkgebied Den Haag en omstreken wonen, studeren en werken zo'n tweeduizend Antillianen. Dit jaar deden negentig van hen een beroep op de maatschappelijk werkers van de stichting. "Je kunt niet spreken van een specifiek Antilliaans probleem in Nederland. In tegenstelling tot de Surinamer is het merendeel van de Antillianen jong en alleenstaand. Zij komen naar hier om te studeren of worden geworven door bedrijven. De meesten van hen keren naar de eilanden terug als hun dienstverband afloopt of de studie beëindigd wordt. Wat er aan problemen is, betreft vaak huisvesting en daar hebben de Nederlanders net zoveel moeite mee. Bij eventuele werkzoekenden is vooral de onaangepastheid van de opleiding een lastig punt. Nu bijvoorbeeld een aantal hotels op Curacao zijn gesloten raakten croupiers hun baan kwijt. Omdat in Nederland nog slechts één casino de bal laat rollen, vormen deze mensen een moeilijk plaatsbare groep. Meestal is er ook een achterstand in de opleiding. Het kost Antillianen veel moeite een studie hier af te maken omdat de verschillen in onderwijs toch aanzienlijk zijn", zo vertelde coordinatrice Laura Klink.

De Haagse stichting voor Antillianen heeft zusterorganisaties in Amsterdam, Utrecht, en Eindhoven. Met het oog op de toekomst wordt contact gezocht met Surinaamse groeperingen. Wij streven naar samenwerking ook om van de collega's te leren hoe zij de destijds enorme emigratie hebben verwerkt. Wij hopen dat de Antillianen die straks zich blijvend in Nederland zullen vestigen zich optimaal kunnen integreren. Tot nu toe is dat nog altijd goed gelukt," aldus voorlichter Pina.

St. Eustatius

ST.EUSTATIUS, het op een na de kleinste van de zes eilanden van de Nederlandse Antillen komt volgende week volop in het zoeklicht te staan in verband met de Bicentennialfestiviteiten. Gevierd zal namelijk worden dat op 16 november tweehonderd jaar geleden, vanaf het historische Fort Oranje de eerste saluutschoten werden afgevuurd voor de vlag van het onafhankelijk geworden Noord-Amerika. Sinds die tijd heeft die Amerikaanse vlag er heel wat sterren bijgekregen en zijn de kanonnen van Fort Oranje verstomd. De Verenigde Staten maakten een stormachtige industriele ontwikkeling door en werden de machtigste van alle naties ter wereld, terwijl het toen rijke Statius, de Golden Rock, een represaille-aktie van de Engelse admiraal Rodney nooit meer te boven kwam en wegkwijnde tot een armlastig landje, stiefkind in de kolonie Curacao en nu nog steeds een vergeten uithoek van de Nederlandse Antillen.

Het is goed ook aan deze ontwikkeling te denken wanneer men straks naar het opgepoetste St.Eustatius gaat en daar geniet van de gemoedelijkheid van de gastvrije Statiaanse bevolking. Statius is voor degenen die er voor het eerst komen onder normale omstandigheden - dus wanneer er geen nationaal feest wordt gevierd - een apathisch aandoend eiland Grote werkloosheid, minimale economische aktiviteit, armoe, een onderontwikkelde bevolking in alle opzichten, echt de Assepoester van de Antillen.

Af en toe wordt er een sprankje nieuwe hoop gebracht onder deze bevolking wanneer politici met hun ... ten of beloften tijdens verkiezingscampagnes toezeggingen doen voor grootscheepse hulp, wanneer Nederlandse ministers het eiland even aandoen en dan vol kommer het hoofd schudden en meer fondsen beloven of wanneer eindelijk het wonder van de toverprins die Assepoester de luxe moet brengen lijkt te gaan gebeuren, zoals met de met veel fanfare aangekondigde Oil Terminal of de belofte van een fiks aandeel in de winst ... van de Saba-bank olie.

Maar dat zijn allemaal dromen die of niet in vervulling gaan omdat de politici veel beloven maar weinig geven, of omdat het moment dat de olie van ons allen sjeiks gaat maken nog heel niet daar is, zo zij ooit komt.....

En toch geloven wij dat de brede reclame welke, door de gelukkige historische omstandigheden, Sint Eustatius dit jaar extra in het zoeklicht hebben gezet, een positieve bijdrage kan betekenen in de verdere ontwikkeling van het eiland.

Statius mag dan infrastructureel veel minder mogelijkheden hebben dan de andere zes

(Men leze verder op pag 3)

TRUCHA

Wijziging Wet op Nederlanderschap

PARAMARIBO — In het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden is de rijkswet van 8 september 1976 tot wijziging van de ... Wet op het Nederlanderschap gepubliceerd. Volgens deze rijkswet kan de Nederlandse minister van Justitie op "verzoek" het Nederlanderschap verlenen aan een persoon, die "te eniger tijd het Nederlanderschap dan wel de staat van Nederlands onderdaan niet-Nederlander heeft bezeten, meerderjarig is in de zin van de Nederlandse wet en ten tijde van de indiening van het verzoek woonplaats of werkelijk verblijf in het koninkrijk heeft.

Mr. Hermans weer naar Sociale Zaken

WILLEMSTAD. — Naar de Amigoe heeft vernomen is mr. G. Hermans met ingang van maandag 15 november weer benoemd tot hoofd van Sociale Zaken. Dit in verband met het weldra aflopen van de contract van mr. Jan Schoop.

De heer Hermans verliet indertijd Sociale Zaken om benoemd te worden als hoofd van de afdeling Algemene en Juridische Zaken. Naar verluidt zou de heer E. Martis hoofd van Algemene Zaken worden terwijl als kandidaat voor hoofd Juridische Zaken de naam wordt genoemd van mr. Raymundo Debrot die momenteel in Nederland woont.

WILLEMSTAD — Inspecteurs van de Gezondheidsdienst hebben gistermorgen een strenge controle uitgevoerd op koopwaar van de winkels en supermarkets in Otrabanda. Bij Tong Fat werden diverse goederen in beslag genomen die niet geschikt waren voor consumptie en die toch verkocht werden. Zo legde men beslag op hoeveelheden rijst, bonen, meel, aardappelen e.d.

Met twee pick-ups werden deze bedorven goederen meegenomen. De Amigoe verneemt dat het niet de eerste keer is dat de inspecteurs van Gezondheidsdienst goederen bij Tong Fat in beslag hebben genomen die verkocht werden en niet geschikt waren voor consumptie.

Betoging tegen Enoch Powell

BASINGSTOKE, ENGELAND. — ,,Any questions?", een populair forumprogramma van de radio-afdeling van de BBC onder leiding van David Jacobs, is vrijdagavond een minuut of twintig onderbroken moeten worden door een vechtpartij rond panellid Enoch Powell.

Het programma werd gegeven vanuit een parochiezaal in Basingstoke. Het vijftigtal betogers buiten dat zich lid van het ,,anti-fascistische comite van Basingstoke" noemde, raakte op zeker ogenblik slaags met het publiek. Enkele glas-in-loodramen werden met stenen ingegooid.

Powell is een pleitbezorger voor het ,,blank-houden van Engeland", door repatriering van de bijna twee miljoen gekleurde immigranten in het land. Hij is lid geweest van de conservatieve partij en zit nu als onafhankelijke afgevaardigde in het Lagerhuis op een pro-Britse, Noordierse zetel.

Socialisme tegenpool van christendom

VATICAANSTAD — Paus Paulus VI heeft afstand genomen van degenen in de roomskatholieke kerk die menen dat het christendom dienstbaar kan zijn aan het socialisme. Hij noemde deze opvatting een "contradictio in terminis".

In een toespraak tot gelovigen op een algemene audientie verklaarde de paus dat de opvatting het op zijn kop zetten van de dingen was.

Advies van SER:

Karnaval

Vrij inplaats van andere dag

WILLEMSTAD — De Sociaal Economische Raad (SER) heeft zich gesproken over een voorstel tot het geven van vrijaf op carnavalsmaandag. Zoals bekend is dit jaarlijks een punt van discussie tussen het personeel en de vakbonden van overheid en bedrijfsleven en hun werkgevers.

Het advies van de SER aan de regering in deze houdt in dat de SER geen bezwaar ziet tot het geven van vrijaf op carnavalsmaandag, mits het totaal vrije dagen per jaar ongewijzigd blijft op tien. Er zijn momenteel zeven kerkelijke feestdagen en drie niet-kerkelijke, t.w. Nieuwjaar, de verjaardag van de koningin en Statuutdag (15 december). Invoeren van een vrije dag op carnavalsmaandag zou volgens het advies van de SER inhouden dat een van deze reeds bestaande feestdagen moet worden afgeschaft.

Het advies van de SER is gebaseerd op het principe dat het invoering van vrije dagen niet mag getornd worden aan de produktiviteit.

Frankrijk zal Engeland helpen bij oplossing economische crisis

RAMBOUILLET — De Franse president Valery Giscard d'Estaing heeft aan het einde van zijn tweedaagse topconferentie met de Britse premier James Callaghan Engeland alle steun toegezegd bij de pogingen zijn economische crisis te boven te komen. Ondermeer zal Frankrijk een "begripsvolle en redelijke houding" aannemen jegens het Britse verzoek aan het Internationale monetaire Fonds om een lening van 3,9 miljard dollar.

De Franse president, die dit bekendmaakte op een persconferentie, zei voorts bijvoorbaat zijn goedkeuring te hebben gehecht aan de pogingen van de Britse regering het probleem van de sterling-tegoeden op te lossen.

Ook zullen de twee landen de onderlinge samenwerking gaan verbeteren door gezamenlijke studies over mogelijke samenwerking op het gebied van ijzer en staal, de scheepsbouw, de textielindustrie en de elektronische en auto-industrie.

Alleen wat betreft het visserijgeschil in Europa zijn de twee leiders het niet eens kunnen worden, hoewel wel een beter begrip voor elkaars standpunt is ontstaan.

Het visserijgeschil is ontstaan door de Britse eis voor een eigen ,,exclusieve" visserijzone van 50 mijl binnen de gezamenlijke 200-mijlszone voor alle EG-landen zoals is voorgesteld. Frankrijk en een aantal andere landen zijn tegenstander van de Britse eis.

De tweedaagse topconferentie was de eerste van een serie van regelmatige jaarlijkse ontmoetingen die, zo zei de Franse president, de coordinatie van het Franse en Britse regeringsbeleid moeten verzekeren.

Premier Callaghan zei op de persconferentie dat zijn gesprekken met Giscard een groot succes zijn geworden, met name wat betreft zijn betrekkingen met de Franse leider.

De mate van begrip van Frankrijk voor de financiele en economische crisis van Engeland overtrof ieders verwachting. De Franse president zei: "De Franse regering staat achter de bedoelingen van de Britse regering een oplossing te vinden voor het probleem van de sterling-tegoeden omdat dit een bijdrage zal leveren aan zowel het verbeteren van de internationale monetaire stabiliteit als de kracht van de Britse economie.

De koersval van het Britse pond en economische crisis worden voor een groot deel veroorzaakt door de dreiging dat de grote bedragen aan Buitenlandse fondsen die in Engeland in ponden sterling zijn gedeponeerd, plotseling worden teruggetrokken.

Een Britse functionaris zei dat de sterling-tegoeden als een dringend probleem worden gezien en dat binnen afzienbare tijd een plan bekendgemaakt zal worden voor oplossing van dit probleem.

Premier Callaghan zei tevreden te zijn over de Franse toezegging een rol te willen spelen bij de Britse onderhandelingen met het IMF over de lening van 3,9 miljard.

Andere zaken die besproken zijn tijdens de topconferentie, waar ook door ministers van beide regeringen aan werd deelgenomen, zijn ondermeer Zuid-Afrika, de noord-Zuid dialoog tussen rijke en arme landen, de olieprijzen en de topconferentie van de EG in Den Haag later deze maand.

Vandaag

HANS HASS
...prinselijk ontvangst...

Uitstel spaart Rhodesie-conferentie pg 1.
Massale ontslagen in metaalsector verwacht pg 3.
Gratis advies Colombia patienten pg 5.
Hans Hass terug op Curacao pg 7.
Statius en meer Statius pg 12 en 13.
Kinderverhaal, kruiswoordpuzzel en Wie schreef dit pg 9.

AGENDA CURAÇAO

Conscientiesteeg 27-29
Postbus 577
Telefoon 24360
Giro 44000

ABONNEE-SERVICE

Verzoeken om nabezorging en melding van klachten bij de bezorging tel. 24361 maandag tot en met vrijdag tot 18.00 uur en zaterdag tot 17.00 uur.

ABONNEMENTEN

Aanvragen abonnementen en opgave adreswijzigingen: tel. 24360.

INCASSO

Betalingen kunnen plaatsvinden via de incasseerder of per bank of giro (44000).

ADVERTENTIES

Informaties over tarieven e.d. tel. 24360.

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN: VERENIGDE PROTESTANTSE GEMEENTE
FORTKERK: 09.00 ds. Veen/Mercera; 19.00 ds. Snow.

EMMAKERK 09.30 ds. Baljet; 19.30 geen dienst.

EBENEZER CHURCH: 10.15 ds. Snow (Doop); 19.00 ds. Bodisco Massink.
In de Fortkerk en Emmakerk is er creche in alle ochtenddiensten.

GEREFORMEERDE KERK TE MUNDO NOBO:
09.30 dienst
Tijdens dienst is er créche.

GEREFORMEERDE KERK (vrijgemaakt) Schout bij Nacht Doormanweg 38.
09.30 en 17.00 diensten.

GEREFORMEERDE KERK (vrijgemaakt) Arowakenweg 28.

09.00 ds Vreugdenhill (HC Zondag 9); 17.00 ds Vreugdenhill.

ZATERDAG
16.27 Telefiesta; 17.35 kindertuintje; 17.46 Topogigio; 18.14 Impacto; 18.30 last of the wild; 19.00 soul train; 19 15 ned. nieuws; 20.00 COT-progr.; El Juicio; 21.05 Upstairs downstairs; 22.00 Nieuw Pap.; 22.25 Hogans Heroes; 22.50 Teleteatro. (FILM: Custer of the west).

ZONDAG
17.00 family at war; 15.52 Michiel de Ruiter; 16.02 na 300 jaar de Ruiter; 17.17 telematch; 18.02 Fundashon Totolica; 18.28 Introductie Bockhandel St Augustinus; 18.55 Maduro reiskrant; 19.05 Swiss family Robinson; 20.00 Police Story; 21.00 Andy Williams show; 21.30 Candid Camera; 22.00 nieuws Pap.; 22.15 Televariedades; 23.00 Estreno, 18.42 Hi-Fi-Tips.

CORRESPONDENT: W van der Hoeven, Bernhardweg 6B, tel.: 8051.
BEZORGING: Entrejol 153A, tel.: 4222
POLITIE: 8000
HOSPITAAL: 8350 of 8445.
BRANDWEER: 8222.

ZONDAG
DIVERSEN
KINDERVOORSTELLING:
10.00 voor de jeugd van Rincon - Jeugdhuis Rincon. (E Sinfonia Mahiko i Jopie como standbeeld).
MAANDAG
DIVERSEN
SPEELTUIN
Maandag t/m vrijdag van 16.30-18.00 uur geopend voor kinderen van 4-12 jaar.

BIBLIOBUS:
te beatrixschool.

OPENBARE BIBLIOTHEEK:

van maandag t/m vrijdag open van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur.

LUCHTPOSTSLUITING:
09.00 voor aangetek. stukken;
09.15 gewone stukken voor Curacao;15.00 voor aangetek. stukken en 15.15 gewone stukken voor Curacao en Aruba - postkantoor Kralendijk. (N.B.: alle post, bestemd voor het buitenland, gaat via Curacao).

KRALENDIJK: 06.00,08.00 en19.00
ENTREJOL: 06.00,09.00 en 17.30
RINCON: 08.00, 09.00 en 18.00

Het ABVO-bestuur was speciaal uit Curacao overgekomen om ook op Bonaire het 40-jarig bestaan van de ambtenarenbond te vieren.

Grondlegster ziekenzorg op Curaçao

Zusterscongregatie Alles voor Allen bestaat 150 jaar

MORGEN WORDT HET feit herdacht dat honderd en vijftig jaar geleden de Congregatie "Alles voor Allen" werd gesticht. Dit jubileum wordt volgens de traditie in de stilte van de religieuze sfeer gevierd. Het is toepasselijk, dat wij even stilstaan bij de betekenis van deze Congregatie voor Curacao in het bijzonder en de Antillen in het algemeen. Gedurende deze anderhalve eeuw hebben de Zusters gedurende ruim 120 jaren onze gemeenschap gediend.
Ze legden de basis voor de verpleging op Curacao.
Hospitaal doch ook "Zaquito" en "Rustoord" zijn door hun toewijding en opoffering ontstaan en uitgegroeid. In het jubileumboek "Stenen getuigen van honderd jaar Sint Elisabeth Gasthuis" schreef wijlen mgr. A.v.d. Veen Zeppenveldt: "De Caritas van Christus omvat de gehele mens naar lichaam en ziel, alle mensen, zonder een uitzondering te maken! Zo ook is de Caritas van zijn Kerk in lichamelijke en geestelijke werken van barmhartigheid actief en tracht zoveel mogelijk mensen te bereiken". Deze citaat tekent het begrip voor het werk van de zusters, die veelal onder de moeilijkste omstandigheden hun zo liefdevolle arbeid hebben verricht. Voor ons is het soms moeilijk voor te stellen, dat het vertrek van deze religieuzen uit hun land een laatste afscheid was van familie en omgeving om zich te gaan wijden aan de verpleging in een voor hen onbekende omgeving.
in een voor hen onbekende omgeving. Laten wij bij de viering van dit jubileum in dankbaarheid terugdenken aan de grondlegsters van onze ziekenzorg, die van de begrafenisvereniging, welke naar St. Elisabeth was genoemd, een monument van de R.K. missie hebben weten op te bouwen. Hun devies "Alles voor Allen", dat zij al die jaren hebben getoond, mag nooit door onze gemeenschap worden vergeten. Een roeping moet het zijn geweest, die hun de kracht heeft gegeven zich zo volledig te wijden aan deze moeilijke arbeid.

Drs. E.I. Wawoe.

DOOR DE WEEK
KRALENDIJK: 19.00 (behalve donderdag)
ENTREJOL: 19.00
RINCON: 19.00

KERKDIENSTEN

ZONDAG
ALVERNA (zusterklooster) 10.00 (hoogmis in het ned.).
BARBER: 05.30 en 09.00.
BOCA SAMI: (zat.: 18.00) en 07.00, BRIEVENGAT: (zat.: 18.30), 06.00, 08.00, 12.00 en 18.00. BUENA VISTA: 08.00 en 19.00. COROMOTO: (zat.: 19.00), 06.00, 08.00, 17.00 en 19.00.
GROOT KWARTIER: (zat.: 19.30) 07.00, 09.00 (hoogmis ned.) en 18.00. JANDORET: 09.00 en 19.00. JANWE: (zat.: 19.00), 06.00, 08.30, 12.00 en 19.00. LAGOEN: (10.00). MONTAGNE: 05.00, 08.30 en 19.00. SEROE GRANDI: (zat.: 17.30). PIETERMAAI: (zat.: 19.00) 06.00,09.00 (hoogmis) en 19.00. SAN WILLIBRORDO: (zat.: 19.00) en 08.00. BASILICA SANTA ANA: (zat.: 19.30): 07.30, 09.00 en 19.00. SANTA FAMIA: (zat.: 18.00 Engelse mis en om 19.00), 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00. SANTA MARIA: (zat.: 19.00), 07.00, 09.00 en 19.00. SANTA ROSA: (zat.: 18.30); 07.30, 09.00 (hoogmis) en 18.30. SOTO: (zat.: 19.00) en 09.00. STEENRIJK: (zat.: 19.00), 08.00, 11.30 en 18.00. SUFFISANT: (zat.: 19.00), 06.00, 09.00, 18.00 (voor Portugezen) en 19.00. WESTPUNT: 06.00 en 08.30. WISHI: (zat.: 18.30), 19.00), 08.00, 19.00. ZUID-BONAM: (zat.: 18.30), 08.30 en 17.30. KORAAL SPECHT: (zat.: 18.30), 11.00 en 18.00.

Duikvereniging opgericht

KRALENDIJK. — Donderdagavond werd in Habitat van Aquaventure de duikvereniging Bonaire opgericht. Het eerste bestuur bestaat uit voorzitter Alois Lammers, secretaris Lex Coppoolse, penningmeester Hans Verwey en de leden Paul Koops en Richard de Gordinou de Gouberville. Tijdens deze oprichtingsvergadering, die door ongeveer 15 leden werd bezocht, werden de statuten en het huishoudelijk reglement goedgekeurd. Het doel van de vereniging is de duiksport bevorderen op Bonaire.

Dandare, Jonis en Joubert op VLC-dag

KRALENDIJK. — Ramon Todd Dandare, S. Jonis en S. Joubert zijn de sprekers op de studiedag, die de V.L.C. Bonaire op 20 november houdt. Deze studiedag, die voor iedereen toegankelijk is, gaat over de spelling van het papiaments. De bijeenkomst wordt gehouden in de aula van de scholengemeenschap Bonaire en begint om 9 uur

Real-Juventus gaat in ieder geval door

KRALENDIJK. — De wedstrijd Real Rincon — Juventus, die vorige week uitgesteld werd wegens de regen, zal morgen gespeeld worden. Ook al regent het dit keer zal de wedstrijd toch doorgaan.
Bij Juventus zal Rudie Jacobs weer meespelen, zodat het elftal weer compleet is. Bij Real Rincon ontbreken Efraim Mercera en Gerald Pourier.
De eerste omdat hij de vorige wedstrijd uit het veld gestuurd was en de tweede omdat hij geblesseerd is.

HEER BOMMEL EN DE ZONNIGEKIJK

8668. — Door de kille morgen liep professor Sickbock naar Bommelstein om kennis te gaan maken met de nieuwe eigenaar. „Misschien kan ik met hem tot een overeenstemming geraken", dacht hij. „Het is wel bitter, dat werkelijk grote vindingen afhankelijk zijn van minderwaardige metalen als goud. Terwijl men het hoofd vol muterende genen heeft, moet men zich bezig houden met het vergulden van stenen. Ach, al zou ik alleen maar het formatorium monadum uit het schroot kunnen redden. . . . " Met deze gedachte betrad hij het gazon, maar in de schaduw van de toren hield hij verbaasd de pas in. Inplaats van een nieuwe eigenaar stond heer Bommel daar voor de ambtenaar, die de verkoping geleid had, en overhandigde hem eeen cheque.

„Hebt u terug van drie en een half millioen? " vroeg hij glimlachend. „Ik vind het prettig om meteen even af te rekenen, want ik heb een hekel aan schulden, als heer zijnde. Zo gemakkelijk kunnen allerlei figuren beslag op iemands bezittingen leggen, zodat zijn kroon door het slijk gehaald wordt, als u begrijpt wat ik bedoel". De heer Dorknoper stond verbluft naar de cheque te kijken. Hij bestudeerde de hardtekening, hield het papier tegen het licht en rook er tenslotte aandachtig aan. „De Verenigde Olie Unies", mompelde hij eerbiedig. „Hij is écht. Het is mij een raadsel hoe zo'n Bommel het flikt. De heer Bommel wil ik zeggen. Maar het is evengoed zonde van alle zegels, die ik geplakt heb".

Un ratu

AYO MISA

Si tantu hende
ku tabata pilar di misa
awor
ta bira lomba bai
anto nos iglesia
mester tin . . .
algun falta

no tira ku pjeda
rekonose falta
bo falta
mi falta.

ONKERKELIJK — Als zoveel mensen die trouw naar de kerk gingen, nu heengaan, dan moet onze kerk op een of andere manier fout zijn --gooi niet met stenen- erken fouten, jouw fouten en mijn fouten.

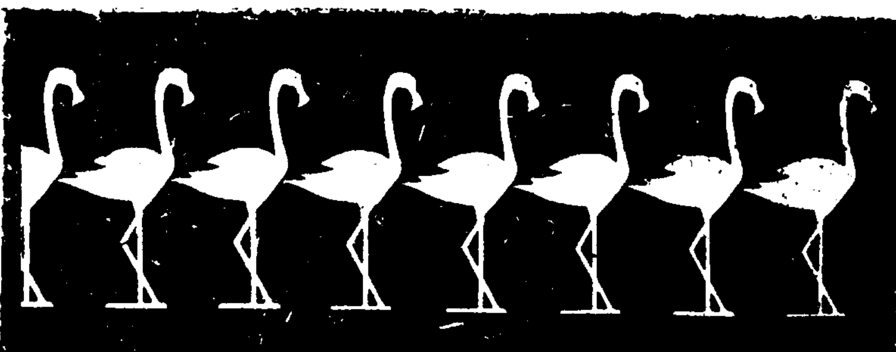
ABVO antwoordt premier Evertsz

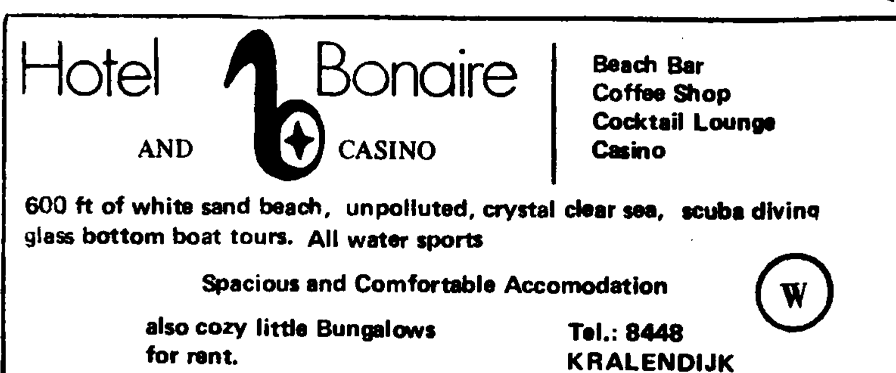
WILLEMSTAD — De vakbond van overheidspersoneel, de ABVO, heeft gereageerd op het telegram van premier Evertsz gepubliceerd in de Amigoe onder de kop „Premier tikt ABVO op vingers". In een telegram aan de premier zegt de ABVO dat het bestuur van de ambtenarenvakbond ervan overtuigd is dat waar sprake was van een denkperiode van drie weken deze uitsluitend het voorstel voorschot regardeerde. Waar gesteld wordt dat U thans na drie weken overleg pleegt met de eilandgebieden over indexering is het voor het bestuur voldoende bewijs om zijn standpunt te handhaven.
Het telegram zegt voorts dat het bestuur van de ABVO het ten zeerste in twijfel trekt of in dit geval zijn goede wil in gedrang dient te komen. Zoals te doen gebruikelijk is, is het te verwachten dat U deze aangelegenheid met de eilandgebieden opneemt. Daar U bij herhaling stelt dat U op verzoek en op aandringen van de bond hebt gehandeld heeft het bestuur U in overweging het voorstel van de commissie als basis van overleg met de eilandgebieden te nemen, aldus het ABVO-bestuur in zijn telegram aan de premier.

KRALENDIJK. — Dankzij de medewerking van de A.L.M. op Bonaire, die twee vliegtickets beschikbaar stelde, neemt de Bonaireaanse tennisvereniging op 20 november deel aan een tennistoernooi te Puerto Rico. Aan het toernooi nemen deel Robby en Rudy Domacasse en Michel Obersi. Als bestuurslid en delegatieleider gaat Narcisio Thode mee.

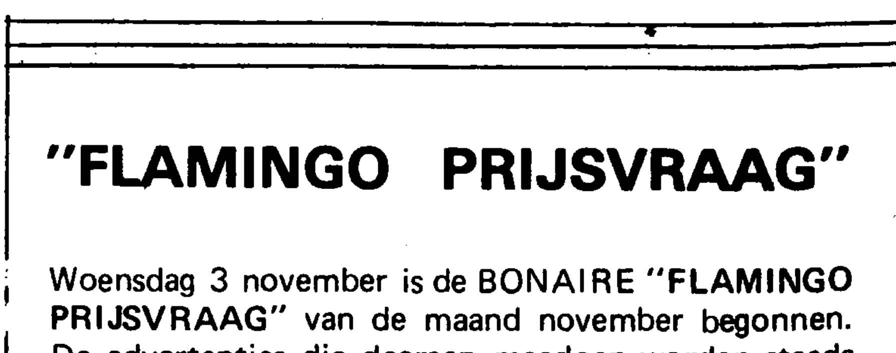
Films over De Ruyter

WILLEMSTAD — Onder auspiciën van de Vereniging "Onze Vloot" - afdeling Curacao, zullen Zondag twee interessante films worden vertoond die betrekking hebben op het leven van Michiel Adriaanszoon De Ruyter. Dit naar aanleiding van de 300-jarige herdenking van de sterfdag van deze eens zo grote zeeheld. Dank zij medewerking van de Heer Ch. Corsen zullen beide films, getiteld: "MICHIEL DE RUYTER" en "NA 300-JAAR DE RUYTER" via TELE-CURACAO om vijf voor vier worden uitgezonden. De totale tijdsduur is bijna anderhalf uur.

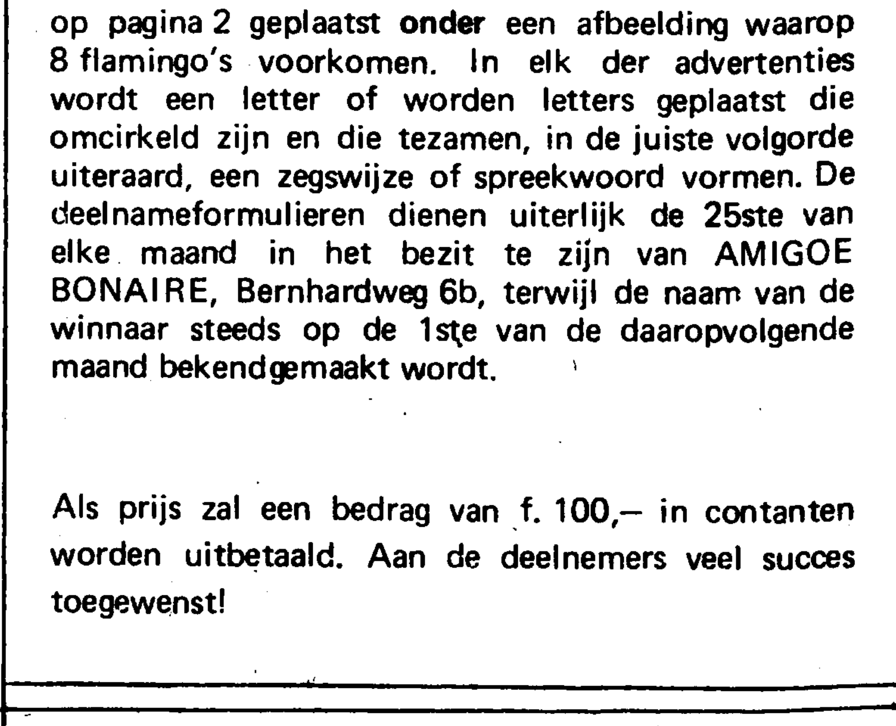

"FLAMINGO PRIJSVRAAG"

Woensdag 3 november is de BONAIRE "FLAMINGO PRIJSVRAAG" van de maand november begonnen. De advertenties die daaraan meedoen worden steeds op pagina 2 geplaatst onder een afbeelding waarop 8 flamingo's voorkomen. In elk der advertenties wordt een letter of worden letters geplaatst die omcirkeld zijn en die tezamen, in de juiste volgorde uiteraard, een zegswijze of spreekwoord vormen. De deelnameformulieren dienen uiterlijk de 25ste van elke maand in het bezit te zijn van AMIGOE BONAIRE, Bernhardweg 6b, terwijl de naam van de winnaar steeds op de 1ste van de daaropvolgende maand bekendgemaakt wordt.

Als prijs zal een bedrag van f. 100,– in contanten worden uitbetaald. Aan de deelnemers veel succes toegewenst!

Commentaar

DE BONAIREAANSE overheid heeft bij monde van Statenlid Rudy Ellis aangekondigd dat zij meer dan vroeger zich gaat bemoeien met de sport.
Waarschijnlijk is men eindelijk in gaan zien, dat er vreemde dingen gebeuren, die beschamend zijn voor de sport op Bonaire. In ons commentaar hebben we al vaak op misstanden gewezen. Om enkele dingen te noemen: boycot van evenementen, het niet beschikbaar stellen van de bar enz. En dit alles gebeurt dan door elementen in het overkoepelend sportorgaan, die uit pure kwaadaardigheid hun wil aan de goedwillende meerderheid willen opleggen. Een onderzoek naar onregelmatigheden die door een of meer leden van dit zelfde overkoepelend orgaan gepleegd zou zijn en waar van melding werd gemaakt in enkele kranten, wordt geboycot door weer dezelfde groep, die hun positie bedreigt ziet.
Elk zichzelf respecterend persoon, waarover geruchten gaan betreffende onregelmatigheden, zou zelf op een intern onderzoek staan om zich te rehabiliteren. Alleen hier niet, men konkelt en draait zo dat een onderzoek onmogelijk wordt. Daarom zijn we blij dat de Bonaireaanse overheid de situatie, die al te lang geduurd heeft, aan gaat pakken. Hopelijk krijgen we dan binnenkort een overkoepelend orgaan, waarin alle takken van sport in vertegenwoordigd zijn en die allemaal hun gelijke inbreng hebben. Op deze manier komt er aan de terreur van enkelen — de sport onwaardig — een einde.

RIO DE JANEIRO — Brazilie heeft in Madagascar ongeveer 150.000 balen (van elk 60 kilogram) koffie gekocht. Naar verluidt is de koffie voor export bestemd.
Brazilie wil op deze manier de teleurstellende oogst van dit jaar aanvullen. Voor 1976-1977 verwacht het land een oogst van ongeveer 6,1 miljoen balen.

KRITIEK CFW-VOORZITTER OP MULTINATIONALS

Ong A Kwie wijst op precaire situatie

Massale ontslagen in metaalsector verwacht

WILLEMSTAD. — CFW-vakbondsleider Ewald Ong-A-Kwie heeft gistermiddag tijdens de sluiting van het seminar van arbeiders in de metaalsector donkere wolken doorschemeren dat de perspectieven in de metaalsector op Curacao verre van gunstig zijn. Volgend jaar worden 500 ontslagen verwacht in deze sector. Deels is te wijten aan het feit dat diverse projekten flopen. Voorts moet de schuld ook gezocht worden in een niet geplande economie.

Op de Antillen worden veel arbeiders ontslagen daar de economie niet gepland is. Dit moet gezocht worden in het kapitalistisch systeem waarin wij leven. De arbeiders zijn ontstoken van sociale rechtvaardigheid. Volgens de CFW-leider is de tijd aangebroken dat de arbeiders dit kapitalistisch systeem wijzigen. Hij wees erop dat hij geen vakbondsleider is die staande op een krat emotionele toespraken houdt, want daartoe is niemand gebaat. Een alternatief is om het huidige systeem te wijzigen is dat de vakbonden het cooperativisme moeten gaan stimuleren. Een ander is: dat er een Arbeidersbank komt, iets waar de CFW reeds jaren voor vecht, aldus Ong-A-Kwie.

De CFW-voorzitter leverde felle kritiek op de multi- en transnationale bedrijven. Deze bedrijven, zei hij, spelen met de noden van het volk. Er dient een systeem te komen dat deze bedrijven aan banden legt. Ong-A-Kwie: Wij weten dat men geld nodig heeft voor de ontwikkeling van het land, maar dat betekent nog niet dat wij de vuile was van deze bedrijven niet mogen buitenhangen en misbruik van de multi- en transnationale bedrijven moeten blijven accepteren.

De vakbonden aangesloten bij het AVVC, aldus Ong-A-Kwie, doen veel aan scholing voor de arbeiders. Men heeft altijd de nadruk op scholing gelegd, want hoe kan men de arbeiders vertegenwoordigen indien men niet weet waarover men praat? Hij gaf de cursisten als boodschap mee, ambassadeurs te zijn voor de arbeiders. Men moet niet alleen opkomen en strijden voor de arbeiders (cóllegas) waar men werkt doch ook voor de arbeidersmassa op Curacao, de Antillen en in de wereld.

Volgens Ong-A-Kwie hebben de deelnemers aan de cursus thans meegemaakt wat er achter de schermen van de vakbonden afspeelt. Dit moet een stimulans zijn voor andere cursisten om meer seminars bij te wonen, daar dit in het belang is van de arbeiders. Als een van de taken van de cursisten zag hij dat men thans de overige ,,compañeros" moet gaan uitleggen wat men geleerd heeft.

Sprekende over de bouwsector merkte Ong-A-Kwie op dat vanwege bouwactiviteiten diverse aannemers genoodzaakt waren personeel af te laten vloeien. Hij hoopte dat er volgend jaar meer activiteiten zouden komen in de bouw, waardoor er weer werk zal zijn voor de bouwvakkers. Hij betreurde het dat de ontwikkeling in de metaalsector minder rooskleurig is. Alles wijst erop dat een van de grootste bedrijven die o.m. werkzaamheden op het terrein van Shell Curacao uitvoert arbeiders gaat afvloeien. Ook bij andere bedrijven in deze sector zal dit het geval zijn. Dit heeft tot gevolg dat vijfhonderd werknemers brodeloos worden, waardoor men zich en gezin niet meer in de eerste levensbehoeften kan voorzien.

Daarvóór had de Mexicaan Eduardo Murija van de IMF (International Metalworkers Union), tevens belast met scholing en vorming voor Latijns Amerika en het Caribisch gebied opgemerkt dat hij blij was dat het AVV-C het accent legt op serieuse scholing van arbeiders. Hij wees erop dat er een strijd gevoerd moet worden om te komen tot sociale rechtvaardigheid voor de arbeiders. De heer Murija, die tesamen met de Amerikaan Fred Simons van de United Autoworkers Union in de VS gastdocenten waren op het eenweekse seminar zei tot slot dat de IMF altijd bereid is mee te werken aan de scholing van de werknemers en hoopte dat de cursisten een en ander hebben opgedaan.

De heer Fred Simons was blij dat hij van nabij het seminar heeft mogen meemaken en sprak de hoop uit dat indien er weer zo'n gelegenheid zich voordoet men altijd een beroep op hem kan doen.

Het seminar werd georganiseerd door de vakbonden CADMU/CFW in samenwerking met de Scefa, Stichting centro educashon y formashon Antiyano. Aan dit seminar werd deelgenomen door 35 leden van de CFW en de CADMU.

St. Eustatius

(Vervolg van pag 1)

om zich industrieel of toeristisch gebied te ontwikkelen, voor de relatief kleine bevolking (zo'n vijftienhonderd zielen) moet er toch een oplossing gevonden kunnen worden in bepaalde ambachten welke geen gespecialiseerde scholing vereisen en waarmee toch grote omzetten voor de exportmarkt kunnen worden bereikt.

Op Statius zijn er nog geen vakbonden en zijn de lonen nog niet een beperkende factor in branches als bijvoorbeeld de confectie-industrie. Bedrijven als Cambes op Bonaire zouden hier best tot ontwikkeling kunnen worden gebracht, omdat de grondstof er zonder al teveel problemen naar toe kan worden getransporteerd en het produktieproces niet al te ingewikkeld is. Verder zou Statius bij uitstek geschikt zijn voor de produktie van inheemse toeristische artikelen die goedkoop geproduceerd moeten worden om als massa-produkt aan de toeristen te worden verkocht.

Ook hiervoor zou de grondstof van de andere eilanden per boot naar Statius kunnen worden gebracht, terwijl het gereed produkt in kleinere partijen naar de diverse toeristen-eilanden als St.Maarten, Aruba en Curacao kan worden gevlogen.

Want waarom moeten wij op zogenaamde Curacaose poppetjes nog steeds ,,Made in Hongkong" lezen en komen de kunstzinnige schelpprodukten die in toeristenwinkels worden verkocht soms helemaal uit Tokio of Taiwan?

Dit zijn slechts enkele simpele voorbeelden.

Het gaat er om op Statius initiatieven te ontwikkelen en ondernemers op de "rijke eilanden" zouden bereid moeten zijn het principe te aanvaarden dat het toeleveringsbedrijf voor hun verkoopartikelen niet persé op hetzelfde eiland behoeft te zijn gevestigd, maar om tal van sociaal-economische motieven ook op een ander eiland gelegen kan zijn. Ook grote landen als Nederland en de Verenigde Staten kennen hun "probleemgebieden". Regios in het land die om bepaalde redenen achtergebleven zijn bij de ontwikkeling van de rest. En door injecties van overheid en bedrijfsleven, welke laatste dan bepaalde "incentives" krijgt van de overheid, probeert men die regios in staat te stellen hun achterstand enigszins in te lopen.

Nu de Antillen, samen met Nederland en de Verenigde Staten op maandag 16 november op wat eens te Gouden Rots was een belangrijk historisch gebeuren als de onafhankelijkheid van de V.S. herdenken, zou het goed zijn ook over dit soort zaken te mediteren en om mogelijk ook gezamelijk - na te gaan wat gedaan kan worden om St. Eustatius wat van zijn oude glorie terug te geven.

SER-advies over erkenning vakbonden

WILLEMSTAD — De SER heeft gisteren langdurig vergaderd over een advies aan de minister voor wijziging van de landsverordening arbeidsgeschillenregeling.

Het ging hierbij om de erkenning van vakbonden nadat in een bedrijf bij referendum is komen vast te staan dat een meerderheid van de werknemers lid is van een vakbond.

De SER besprak ook enkele voorstellen ter verlening van marktbescherming door het instellen van importverboden of verhoging van invoerrechten zoals b.v. in het belang van de nieuwe papierfabriek.

APA-studenten overwegen aktie

ORANJESTAD — Leerlingen van de APA hebben de minister van Onderwijs mej. Faustina Frank het volgende telegram gezonden: "Studenten APA zeer teleurgesteld uitblijven studietoelage. Sfeer op school onrustig. Studenten overwegen actie. Graag voor 17 november telefrafisch mogelijke datum toekenning studietoelage. Zover het telegram van de APA-studenten.

WILLEMSTAD — In de Centrale Markt te Punda wordt zondag om vier uur 's middags door de Visserscooperatie in oprichting een vergadering gehouden over de laatste vorderingen om tot een cooperatie te komen. Zowel beroeps- als amateurvissers zijn van harte welkom.

Ing. W.M. Franco, gedeputeerde van onderwijs opende vrijdagavond de tweede wandkledenexpositie van Annie Marchena in huize Libertas.

Tweede tentoonstelling van Annie Marchena

Wandkleden in Libertas

DE WERELD die Annie Marchena schept in haar kleden is een overheersend ronde met zachte kleurnuances. Uit een gesprek met haar over het werk blijkt dat ook nu weer Curacao een belangrijke inspiratie-bron is geweest. Enerzijds de natuur, die haar brengt tot bepaalde kleurkeuzes, anderzijds de samenleving, waar de verhouding man-vrouw, Antilliaan-Macamba haar bezighoudt.

Haar relatie met het werk is een totale doorleefde. Er is een sterke drang tot werken. De vormen en kleuren, die dan ontstaan, zijn helemaal dóór haar heengegaan. Het zijn doorgaans ronde gesloten vormen, die associaties oproepen met grotten, schelpen, vagina. Intuïtief beleeft zij de cirkel als een symbool van geborgenheid van harmonie. Doorbreking van de cirkel betekent eenzaamheid en verdriet. Het werk geeft haar een zekere bevrijding. Volgens Annie een toestand die te vergelijken is met zwemmen.

Een gevoel ontstegen te zijn aan de zwaartekracht. De meeste kleden ontstaan intuitief, zonder ontwerp.

Deze benadering en het vele voorkomen van de ronde vorm roept gedachten op aan het z.g. "mandala" verschijnsel. De mandala is een symbool, dat in verschillende culturen verschijnt. Het drukt een verlangen naar eenwording uit. Het komt zowel in het Oosten als in het Westen voor. De vroege M.E. zijn rijk aan mandalavoorstellingen. Christus in het centrum gezeten met de vier evangelisten op de kardinale punten. Al eerder beelden de Egyptenaren hun god Horus met zijn vier zoons op dezelfde wijze af. De Puebla en Navaho Indianen gebruiken de mandala in hun zandtekeningen tijdens ceremonies. Het is een opvatting dat het mandala symbool niet alleen een middel van expressie is, maar ook een bevrijdend effect op de maker heeft.

De tentoonstelling laat twee kanten van het werk zien. Er zijn wandkleden met duidelijk herkenbare onderwerpen zoals: "Familie" "Pasi-Amor" "Körsow" "Tula". En daarnaast de kleden, die niet figuratief zijn, maar uitdrukkingen van innerlijke belevingen: van angst, verdriet, verlangen.

Twee kleden springen er in deze laatste genoemde serie sterk uit. Het is "Tristessa". Een kleed met een sterk contrast in kleur. Donker aan de rand en binnenin fel rood. Dit hartverscheurend rood zuigt je blik door de donkerte naar binnen. Het is juist die spanning tussen centrum en omgeving die schreeuwt om aandacht, zó dat je er niet aan voorbij kunt gaan. Het andere kleed heet: "Oostpunt". Het bestaat uit twee lagen en is een fijn samenspel van paars-violet-bruine kleuren. Een zachte melancholie, waar het verticale overheerst, indrukken oproepend van elkaar overlappende rotsen en regen.

De kleden met de herkenbare voorstellingen zijn een stuk zwakker. Het zijn oppervlakkige prentjes gebleven. Verhaaltjes over huisje-boompje-beestje. In het kleed: "Tula" dat uit twee lagen bestaat: achtergrond en voor de figuur van Tula, doet de slechte vormgeving van het lichaam, veel aan rijkdom aan kleur in de achtergrond teniet.

Over het geheel zijn de wandkleden gemaakt vanuit een persoonlijke gevoelstoestand, het meest overtuigend. De daarbij intuitief gekozen vormgeving ligt Annie meer, en daar ontstaan ook de mooiste kleurencombinaties.

De tentoonstelling is alleen dit weekend te zien. Openingstijden: Zaterdag 10.00 - 12.00 a.m. Zondag 15.00 - 18.00 a.m. (Een achttal werken van leerlingen zijn toegevoegd).

RIA VAN DER MULLEN.

St. Maarten betaalt grondbelasting

WILLEMSTAD — Minister van Financien Max Croes is gisteren teruggekeerd uit St. Maarten waar hij met gezaghebber Th. Pandt en gedeputeerde Richardson in gezelschap van zijn adviseur D. Calvo heeft gesproken over bepaalde aangelegenheden het Land en de Bovenwinden betreffende. Bij dit gesprek werd onder meer van gedachten gewisseld over de indiening van de begroting van de Bovenwinden en de afhandeling daarvan. Voorts over de invoering van een grondbelasting (of een belasting op onroerend goed) per 1 januari 1977, waarmee het BC van St. Maarten in principe n... akkoord is gegaan en tenslotte over mogelijkheden voor bezuinigingen op de begroting van St. Maarten.

Minister Croes verklaarde aan de Amigoe dat hij door de drukke werkzaamheden geen gelegenheid heeft gehad ook St. Eustatius en Saba te bezoeken. Bovendien heeft het BC van Statius het momenteel druk genoeg met de Bicentenialaktiviteiten.

Vóór het eind van het jaar hoopt de minister, dan vergezeld van mr. A. Croes die belast is met de leiding van het departement Staatkundige Structuur opnieuw naar de Bovenwinden te reizen en dan ook St. Eustatius en Saba te bezoeken.

WILLEMSTAD. - De afdeling bedrijfskunde van de Hogeschool zal nauw gaan samenwerken met het bedrijfsleven. Dinsdag brachten de studenten een bezoek aan Shell nv. Dit soort bezoeken zal de studenten praktische kennis verschaffen over de industrie op het eiland.

"Zondagmorgen"

WILLEMSTAD — Het programma van zondagmorgen van negen tot half elf via de Curom 850 is bedoeld als een vervolg op de vorige uitzending en heeft als thema "De taak van de vrouw in de Maatschappij". Uit de titel reeds blijkt dat, ook al is het als vervolg bedoeld, het accent enigszins verschoven is.

Dit laatste blijkt evenzo uit een vergelijking van de medewerkenden; waar de vorige week deze hoofdzakelijk verbonden waren met vrouwenorganisaties die zich op politiek- en vakbondsniveau bewogen zullen nu vrouwen aan het woord komen uit min of meer sociaal-gerichte organisaties.

Commentaar

Denigrerend

DEZE DENIGRERENDE poster gericht tegen de minister van Economische Zaken drs. R.F. Pieternella was dezer dagen te zien in de straten van Oranjestad. Een staaltje van racisme dat niet voor de eerste keer te bespeuren valt wanneer bepaalde Arubaanse groeperingen in conflict raken met bestuurders en politici welke afkomstig zijn van Curacao. En zolang de "Arubaanse overheid" dit toelaat en geen van de partijen vertegenwoordigd in het "Arubaanse parlement" hun afkeuring uitspreken over deze racistische denigrerende en strafbare kritiek op Curacaoenaars, kunnen wij ons voorstellen dat Antilliaanse ministers en andere autoriteiten van Curacaose afkomst er steeds minder voor gaan voelen om naar Aruba te reizen voor besprekingen.

Dat men kritiek heeft op beslissingen welke door een Antilliaanse minister zijn genomen en waar men het niet eens mee is op Aruba neemt niemand de betrokkenen kwalijk. Maar dat daarbij de betrokken minister wordt belachelijk gemaakt om zijn afkomst is een zaak welke niet getolereerd mag worden in een land met een grondwet waarin gelijkheid van alle burgers wordt gegarandeerd.

Staten

DE STATEN hebben in een brief aan de minister van Financien o.m. laten weten dat zij vernomen hebben dat de Dokmaatschappij door middel van een grote "grote stroomgenerator" in haar eigen behoefte aan elektriciteit voorziet. De staten maken zich hier bezorgd over omdat "hierbedoelde instelling beschouwd moet worden als een potentiele (?) electriciteitsverbruiker. Wat heeft het voor zin enorme kapitalen in de stroomopwekking te inverteren als straks blijkt dat er niet voldoende afname is? Aldus de paniekerige vraag in de statenbrief.

Een telefoontje met de heer A. Winklaar, sinds jaren statenlid en voorlichtingsfunctionaris bij de Ogem levert ons meteen de mededeling op dat de Dokmaatschappij niet over eigen generatoren beschikt voor de stroomopwekking maar gebruik maakt van de twee nieuwe Ogem-generatoren welke in de omgeving van het Dok zijn opgesteld door de Ogem. Voorts dat behalve de Shell er geen grootverbruikers zijn met eigen generatoren en tenslotte dat de Ogem niet bevreesd is dat dergelijke concurrentie in de toekomst de rentabiliteit van de energievoorzieningbedrijven in gevaar zal brengen.

Onze vraag: hadden de Staten alvorens de minister te schrijven zelf niet bij hun collega-Ogemmedewerker kunnen informeren hoe de vork in de steel zat? Of wordt er maar gevraagd om te vragen en zodoende de schijn op te houden dat men zich intensief bezighoudt met dergelijke belangrijke zaken als de energievoorziening.

Communicatie

WIJ VERNAMEN DAT er dezer dagen een interessante correspondentie heeft plaatsgevonden tussen een afdelingshoofd van de Landsradio-dienst en het hoofd van de Telefoondienst. Eerstgenoemde zou via een telex aan de gedeputeerde diens bemiddeling hebben ingeroepen om een einde te maken aan een storing in een telefoonlijn bij het LRD-hoofdkantoor aan het Waaigat, waarover reeds eindeloos was getelefoneerd met de Telefoondienst. Het hoofd van de Telefoondienst die deze telex in handen kreeg antwoordde prompt dat de LRD moest beseffen dat er meer dan 20.000 abonnees waren die recht hadden op service. Dat men dus maar op zijn beurt moest wachten en dat het betrokken afdelingshoofd van de LRD, de vriendelijke groeten waarmee hij zijn telex beeindigd maar bij zich moest houden. Over communicatie gesproken.........

Strengere straffen illegaal wapenbezit

ORANJESTAD — Drie afzonderlijke straffen hoorde de 31-jarige bouwkundige I.R.J. vrijdagmorgen tegen zich eisen wegens opzettelijke mishandeling, verboden wapenbezit en munitiebezit. Wegens opzettelijke mishandeling eiste de officier een week voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar en 150 gulden boete of vijftien dagen gevangenisstraf. Wegens verboden wapen- en munitie-bezit eiste de officier respectievelijk tien en vijf dagen hechtenisstraf.

Beklaagde woonde samen met een zekere A en deze beschuldigde hem er een andere vrouw op na te houden, hetgeen met een fikse ruzie gepaard ging. Hierbij had verdachte met geblade vuisten geslagen tegen hoofd en armen van de vrouw waardoor deze pijnlijk werd getroffen.

Hij dwong de vrouw onder bedreiging van met een vuurwapen waarvoor hij geen vergunning had, met hem naar een afgelegen plek in Grapefield te gaan, waarbij volgens de vrouw beklaagde op haar had geschoten. Later gaf hij dit jachtgeweer in bewaring bij een zekere vriendin C. Bovendier, werd een hoeveelheid scherpe jachtpatroner op hem aangetroffen.

De rechter merkte op dat er strenge straffen zullen worden uitgesproken om ongecontroleerd wapenbezit tegen te gaan. Hij achtte het tenlastegelegde bewezen en veroordeelde beklaagde conform de eis van de officier voor opzettelijke mishandeling alsmede vijf en twee dagen voor verboden wapen- en munitiebezit.

Tegen de twintig-jarige vriendin van verdachte A.C. eiste de officier vijftig gulden boete subsidiair vijf dagen hechtenis wegens het in bewaring nemen van genoemd vuurwapen. De rechter veroordeelde haar conform de eis. Ten aanzien van het [illegible] slissing worden genomen omdat beklaagde stelde dat dit niet van hem maar van de schietbond zou zijn.

Vier maanden voor bewaren van koffers

ORANJESTAD — De achttien-jarige N.P. stond terecht wegens het in bewaring nemen van twee koffers van twee Colombianen. In een van de koffers [illegible] vuurwapen. Later wilde hij het vuurwapen kopen alhoewel hij [illegible] had en nergens een plaats om te slapen. Beklaagde verklaarde voor de rechter teveel vertrouwen in de Colombianen te hebben gehad.

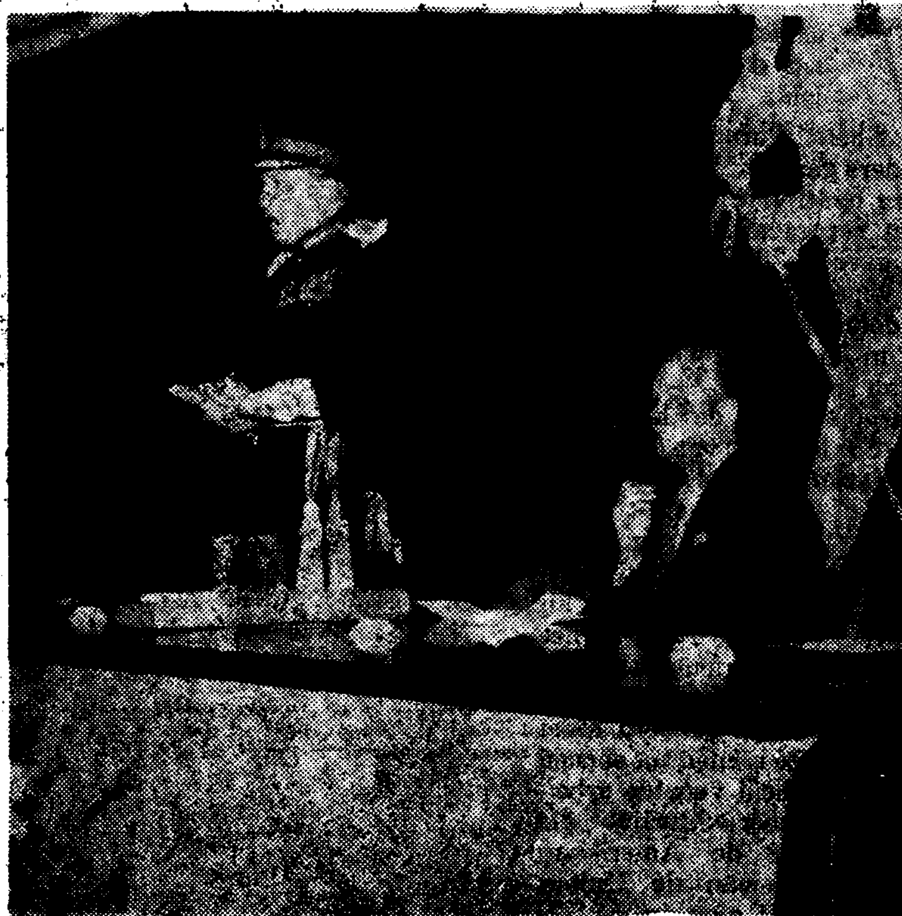
Hij werd reeds eerder veroordeeld voor diefstal. De officier eiste een gevangenisstraf van zeven maanden met aftrek.

De rechter veroordeelde hem tot vier maanden en raadde hem aan nooit meer koffers met inhoud aan te nemen van Colombianen of andere vreemden.

Agressieve man mishandelt vrouw

ORANJESTAD — Drie weken voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaar en een geldboete van twee honderd gulden subsidiair twintig gulden hechtenis - conform de eis van de officier - luidde het vonnis tegen de 36-jarige monteur W.A.R. wegens opzettelijke mishandeling van zijn echtgenote.

Op tien januari van dit jaar ging de man naar een plaatselijk hotel waar zijn echtgenote aan het werken was en maakte bij een ruzie bebruik van een mes waardoor de echtgenote een diepe wond aan haar hand kreeg. Na deze daad sprong de man op de buik van de vrouw en kneep met zijn handen de hals en nek van de vrouw dicht waardoor deze in ernstige ademnood kwam te verkeren. Volgens de rechter leek deze daad op poging tot doodslag alhoewel hem alleen opzettelijke mishandeling ten laste was gelegd. Beklaagde is reeds eerder in aanraking gekomen [illegible] uit zijn strafkaart bleek dat hij een agressieve man is.

ORANJESTAD. - Van de direkteur van Aruba Trading Company, de agente van Johnnie Walker whisky op Aruba, wordt vernomen dat dit product haar vijfde "Queen's Award for Export Achievement" gewonnen heeft. Deze onderscheiding werd onlangs in Kilmarnock door Lord Lieutenant of Ayr and Arran, Schotland, uitgereikt aan Mr. Peter Whitley, managing director van John Walker & Sons Limited.

Op deze onderscheiding staat o.m. te lezen: ,,the largest single exporter of Scotch whisky accounting for about 20% (value) of total exports of this product and showing an export increase of nearly 18 million pounds over three years". De uitreiking werd bijgewoond [illegible] Johnnie Walker team. (s.m.)

EILANDGEBIED ARUBA

Het Water- en Energiebedrijf maakt bekend, dat de waterrekingen over de maand AUGUSTUS 1976 uiterlijk op 19 NOVEMBER 1976 betaald moeten zijn en dat vanaf 22 NOVEMBER 1976 overgegaan zal worden tot afsluiting van de waterlevering. Men dient rekening te houden dat betalingen via de bank ons eerst na enige dagen bereiken.

TERRITORIO INSULAR DI ARUBA

Pa medio di esaki Water- en Energiebedrijf ta participa su abonadonan cu e cuentanan di awa pa luna di AUGUSTUS 1976 mester ta pagá pa mas tardá 19 NOVEMBER 1976 y cu dia 22 NOVEMBER 1976 lo cuminza cu desconeccion di entrega di awa. Tene cuenta cu pagonan hací na banco ta yega den nos poder despues di algun dia.

AGENDA ARUBA

e nummers van de ...oe op Aruba zijn dage... verkrijgbaar in Oranje... bij: Refresqueria van ...Wever, INGRID, La ..., La Popular en Piet ... Fountain, Edwins ...-In te Savaneta, Nicolas ..., De Wit Store in Divi... Manchebo, Sheraton... en Aruba Caribbean..., Van Dorp, Americana ...a-hotel en Holiday Inn ...store.

...oor: Nassaustraat 110.

...oonnummers:
...lle afdelingen:
...333 - 4334 - 4325.

...ooruren:
...erkdagen 08.15-12.00
14.00-17.30
...aterdag 08.15-10.00

...ooruren voor spoedge...n:
Tel. 1639 - 2950 - 3855

...centrale: 24 uur per dag,
...el. 2116 of 1604.

...ie in alle gevallen:
Tel. 4555.

...ICA'S
...NJESTAD: del Pueblo, 253
... NICOLAAS: San Lucas, ...119.

...ERSEN
...SAVOND
...0-03.00 Stichting Neptali ...riquez en Actiecomité van 't ...d voor 't kind Caiquetios-... Paradera (optreden Los ...miles en Reincarnation ...)

...RT
...KETBALL:
...0 Sel. Aruba vs sel. Mexico ...n Aruba Jrs.

...TBAL:
...0 Sportboys vs RCS - LSP.

ZONDAG
...SCOPEN
...ANJESTAD
...VEER: 18.00 Alice in ...derland (all); 20.30 The ...carnation of peter proud (18

...o. 18.00 The strongest man ...le world (all); 20.00 The take ...r)
...LASHI
...VE INN: 19.00 Stamping ...and (all), 21.00 Lucky ...ano (18jr)
... NICOLAAS
...NCIPAL: 18.00 Jaws (all); ...0 The reincarnation of peter ...ud (18jr)

...ERSEN
...NDASHON DIABETICO ...UBA:
...0-16.00 modeshow Holiday ...(palmbeachroom).

...ERISTENSCHIP:
...0-01.00 Nordic Prince vert. ...ma.

...ORT
...ETBAL
...00 Universal vs Bubali ...ein Universal.
...FTBALL
...30 Plymouth vs Caiquetio; ...00 Brasil stars vs SN ...lians; 13.30 Champions vs ...ibe B; 15.00 Caribe A vs ...mpic - terrein Blue Stars.; ...30 Bordens vs Pepsi Cola; ...00 Wegenbouw vs L H ...wlis; 13.30 Aruba metal vs ...nsur dept. terrein ...ntersrust.

...RAPID
...00-17.30 softball- La ...materrein, Savaneta.

MAANDAG
...VERSEN
...BLIOBUS
...EL: 08.00 te Cacique ...uarimaschool; 09.30 te St. ...school, Kadushi Largo. ...00 te Kibrahachaschool ...LO), Piedra Plat.

...AF: 08.00 te St Jozefschool, ...30 te Mariaschool, Sta Cruz.

VERENIGING TEGEN UITBUITING ANTILLIANEN

Initiatief Colombiaanse medici:

Gratis advies voor „Colombia-patienten"

ORANJESTAD — Een groep Colombiaanse medici gaf gistermorgen in het Dividivi Beach hotel tijdens een door de luchtvaartmaatschappij Aerocondor bijeengeroepen persconferentie te kennen dat personen uit Aruba en de overige Antilliaanse eilanden die naar Colombia reizen voor medische hulp zich voortaan gratis voor advies kunnen wenden tot de Colombiaanse vereniging van Ziekenhuizen ("Asociacion Colombiana de Hospitales").

De vereniging zal deze personen, die of op hun eigen of met een doktersbrief komen, dan het juiste ziekenhuis of inrichting aanbevelen waar zij terecht kunnen voor de juiste behandeling voor de soort ziekte waaraan zij lijden.

Op deze wijze wil de Vereniging voorkomen dat Antillianen die nog niet wegwijs zijn in de Colombiaanse medische wereld uitgebuit worden en dikwijls toch niet geholpen worden. De Vereniging is er tegen dat Antillianen die voor medische hulp komen meer moeten betalen dan de Colombianen zelf. Aan deze vereniging zijn in totaal 300 ziekenhuizen verbonden en de vereniging werkt nauw samen met de Colombiaanse regering.

Voor contact met de vereniging in Bogota kan men terecht bij Dr. Augusto Buendia Ferro, M.D., Carrera 13A No.38-69, of telefonisch op de nummers 325215 - 454574. Tevens heeft de vereniging kantoren in de hoofdsteden van alle departementen van Colombia.

Tijdens hun verblijf op Aruba zullen de Colombiaanse dokteren besprekingen houden met hun Arubaanse collega's om te geraken tot een nauwere uitwisseling op wetenschappelijk en administratief gebied, terwijl het in de bedoeling ligt in de naaste toekomst een "Semana Medica Colombiana" op Aruba te houden. Plannen bestaan ook om in de toekomst op Aruba een kantoor te openen van de Asociacion Colombiana de Hospitales.

De Colombiaanse doktoren verwachtten dat in januari tussen de Antilliaanse minister voor Volksgezondheid en diens Colombiaanse collega en de vereniging de overeenkomst zal worden getekend voor medische behandeling van Antilliaanse patienten in Colombia.

Op de persconferentie waren aanwezig de Colombiaanse doktoren Augusto Buendia Ferro, Alberto Bejarano, Alfonso Llamure, Jaime Gomez, alsmede de heren Alberto Francox van "Viajes Turismo", Jaime Llano (direktielid Aerocondor), Alfonso Castellano (journalist)en de vertegenwoordiger van Aerocondor op Aruba, Milo Muyale.

Vanmorgen brachten de doktoren een bezoek aan het nieuwe ziekenhuis op de Eagle, terwijl in de middaguren het Bestuurscollege hen een lunch aanbood.

ORANJESTAD — De vier Colombiaanse doktoren tijdens de gistermorgen op Aruba gehouden persconferentie. V.l.n.r. Augusto Buendia Ferro, Alberto Bejarano, Alfonso Llamure en Jaime Gomez.

Grooscors dankt gezaghebber

ORANJESTAD — Dr. Guido Grooscors, de Venezolaanse minister voor de Voorlichting die als gastspreker optrad tijdens het vijfde Antilliaanse Perscongres op Aruba, heeft in een brief, mede namens zijn echtgenote, aan waarnemendgezaghebber Frans Wernet zijn dankbaarheid betuigd voor de fijne attentie welke hij tijdens zijn verblijf van Aruba's eerst burger mocht ontvangen. Dr. Grooscors verzocht tevens ook zijn dank uit te brengen aan mevrouw Wernet, mede namens zijn echtgenote.

Jaycees-vrouwen kozen bestuur

ORANJESTAD — De Aruba Jaycees Female Chapter kozen onlangs een nieuw bestuur voor het jaar 1977. Mevrouw Quita Croes werd tot nieuwe voorzitster gekozen, terwijl overige bestuursfuncties als volgt verdeeld werden: Vivienne Leander, 1e vice-voorzitster; Ursula Trimon, 2e vice-voorzitster; Lilian Ras, secretaresse Mavis Lopez, penningmeesteresse; Ina Quandus, Joan Polak, en Felicia Maduro, directors.

Albert Raven voorzitter Tivoli

ORANJESTAD — Tijdens een algemene ledenvergadering van Aruba's oudste sociale club, Tivoli, werd de heer Albert Raven tot voorzitter gekozen. Overige bestuursleden zijn: vice voorzitter Gilbert R. Arends, secretaris Ludwig Fowler, penningmeester Ricardo Arends, tweede secretaresse Maria de Cuba Arends, commissarissen: Rina de Cuba, Betsy Arends, Jeanette Saladin, Francis Arends, Renee Arends, M. Lacle en Mario de L.R. Arends.

Het nieuwe bestuur zal als een der eerste taken hebben de club nieuw leven in te blazen aangezien de afgelopen maanden er weinig activiteiten plaatsvonden.

ORANJESTAD — De heer Humphrey Giel, van de afdeling General Maintenance, is bij het Aruba Sheraton Hotel uitgeroepen tot "Werknemer van de maand" October. De heer Giel was van Juli 1971 tot Mei 1975 eerst in dienst als waiter in de Coffeeshop. Hij kwam weer in dienst in augustus 1975 als schilder en vanwege zijn bevredigende prestaties werd hij per 1 september 1976, bevorderd tot general maintenance.

Op de foto Humphrey Giel samen met general manager Alberto Alfonso, F&B manager Jorge Liberman en chief engineer Wilhelm Telkamp, tijdens de huldiging, waarbij het certificaat van Sheraton Corporation en een bonus in ontvangst mocht nemen.

Boek van J. Hartog over St. Eustatius

ORANJESTAD — Van de Witstores, die als distributeur van dit boek optreedt ontving Amigoe een present exemplaar van het boek van dr. J. Hartog „History of St. Eustatius". Dit boek wordt uitgegeven door het Bicentennial Comité dat de festiviteiten rond de viering op Statius heeft voorbereid. In een voorwoord dankt het comité de regering van de Nederlandse Antillen dat de uitgave mogelijk maakt, terwijl bijzondere hulde wordt gebracht aan de schrijver dr Joh. Hartog, die door dit bijzonder goed en met vele fotos verluchtte boek een nieuw toevoegd aan de rij geschiedkundige boeken van zijn hand over de Nederlandse Antillen.

De heer Jan Smid — bekend fotograaf en Amigoe correspondent voor Statius verzorgde een dertigtal fotos in dit boek.

Gezaghebber Th. M. Pandt, zelf Statiaan van geboorte, spreekt in het voorwoord zijn grote voldoening uit, dat op deze zorgvuldige wijze de geschiedenis van zijn geboorteeiland werd vastgelegd. In april 1778 werd reeds een van de voorvaders van de heer Pandt tot lid van het bestuur over het eiland gekozen, het was toen in de tijd dat Statius nog een bloeiend handelscentrum was. Het boek kwam van de persen van de Verenigde Antilliaanse Drukkerijen (VAD) die een uitstekend werk leverde. Het boek is binnenkort in de boekhandels verkrijgbaar.

ROTARY: 18.30 bijeenkomst Trocadero.

LUCHTPOSTSLUITING:
15.00 voor New York postkantoor; 15.30 voor New York: 16.30 voor Europa-hulppostkantoor.
Beatrixluchthaven.
(Sluiting van aangetekende stukken geschiedt 1 uur vóór postsluiting)
ZEEPOST SLUITING:
10.00 voor kerstpakketten, kerst en nieuwsjaarsstukken voor Amerika Suriname-postkantoor Oranjestad en San Nicolas.

KERKDIENSTEN ZONDAG
BRAZIL: 08.00, 11.00 en 19.00
DAKOTA: (zat: 19.00) 08.00 en 19.00
Emanuel kapel. 07.30 (hoogmis) en 18.00
ORANJESTAD: (zat. 19.00), 06.30, 11.30 en 17.00.
POSCHIQUITO: 07.30 09.00 (hoogmis) en 17.00.
SAN NICOLAS: (zat. 19.30), 05.00, 08.00 en 17.30
TANKI LEENDERT: (Monte calvario) 09.00
SAVANETA. (zat. 19.00), 09.00 en

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00
Zondagschool; 19.00
jeugddienst; ond:

Give we that old time religion

PIEDRA PLAT: 10.30 ds H. Hesser
SAN NICOLAS: 09.00 ds H. Hessen.

TELEARUBA
ZATERDAG
16.30 Matinette (live); *17.30 telematch/specials; 18.15 fiesta musical* (live); 18.45 nieuws eng; 19.00 "13 musical"; 19.15 RVD prop; 19.30 water world; 20.00 soul train; 21.00 Cade's country; 22.00 telenoticias; 22.30 teleteatro.
ZONDAG
15.00 specials; 15.30 Auvision 18.30 transtel:
16.30 Matinette (live); 17.30 Telematch/specials; 18.15 fiesta Musical (live); 18.45 nieuws eng;
nieuws; 19.00 telesistema; 19.25 pol. prop; 19.30 Phillis; 20.00 Jossy pres.(live); 21.00 something special; 22.00 resumen di siman (live); 22.30 last of the wild; 23.00 Phil Donuahue.

Ingezonden

Brief aan de soc. democraten van Aruba

Mijne Heren, politici van van Aruba, die U zo gaarne „sociaal democraat noemt, die, om Uw eigen woorden te citeren, altijd op de bres staat voor „de belangen van de minst draagkrachtigen", geheel in het midden latend of U terecht zo fel protesteert, inzake de ATASA affaire, sta ons toe dat wij U de volgende vraag voorleggen:

1. Waarom is er tot op heden van uw kant nog geen enkele reactie geweest, op het feit dat de ouderdomspensioenen op Aruba "immer" reeds zeer onregelmatig en sterk vertraagd worden uitbetaald?

2. Waarom is er uwerzijds geen protest op het feit, dat de opdracht van de minister van financien, om de ouderdomspensioenen voor de tiende van de maand uit te betalen, andermaal deze maand niet is uitgevoerd.

3. Waarom mochten wij van u geen enkele steun ondervinden, toen wij kortelings, tot tweemaal toe, bij de minster van financien protesteerden, tegen de onwaardige behandeling die de bejaarde Arubanen van overheidswege ondervinden?

Wij, het bestuur van FAVI, pleiten niet voor onszelf! Wij pleiten voor een onderdrukte groep, die zelfs niet aan een bestaansminimum toekomt.

Venezolaanse referee op bezoek

ORANJESTAD — Dit weekeinde wordt de Venezolaanse basketballscheidsrechter Damaso Rovira op Aruba verwacht, waar hij gedurende een maand clinics en lessen zal geven aan de lokale referees.

Tevens zal de heer Rovira per week drie à vier competitiewedstrijden leiden samen met een lokale scheidsrechter, waarbij het de bedoeling is dat laatstgenoemde zoveel mogelijk kan leren van de Venezolaan.

Het streven van de Aruba Basketball Bond is om de steun van deze scheidsrechter en een andere Venezolaanse scheidsrechter die volgend jaar verwacht wordt, het zover te krijgen dat Aruba in de toekomst over een eigen erkende FIBA-scheidsrechter zal kunnen beschikken. De komst van de heer Rovira vindt plaats onder auspicien van de ASU, die aangeboden heeft de basketballbond te helpen met het financieren van dit programma.

Vliegen met modellen doet zijn entree

ORANJESTAD — Een nieuwe sport, "Aeromodelismo" doet zondag 14 officieel zijn intrede op Aruba. Deze nieuwe sport, waarbij kleine vliegtuigjes die vanaf de begane grond met radio's gecontroleerd worden bijna het onmogelijke in de lucht doen, maakt vooral in de Verenigde Staten veel furore.

De mogelijkheden in deze sport zijn enorm, doch op Aruba, waar men pas bij het begin is zal men zich voorlopig alleen bezighouden met kunstjes voordat men in de toekomst overgaat tot wedstrijden.

De intrede van deze sport op zondag gebeurt met een „field-day" van tien uur 's morgens tot drie uur 's middags op de open vlakte te Westpunt... Aan deze field-day nemen zowel "aeromodelisten" van Aruba als van Curaçao deel.

J. San Nicolas klopt Yara: 4-1

ORANJESTAD — In de semi-finale ronde van de B-groep van het districtenvoetbal versloeg Jong San Nicolas gisteravond het elftal van Yara met 4-1. JSN heeft thans 3 punten in 3 wedstrijden en Yara 2 punten in eveneens 3 wedstrijden. In het Wilhelminastadion won Britania met 4-3 van Centro Deportivo Rooi Afo en heeft door deze overwinning een play-off geforceerd tegen Deportivo Independiente.

De wedstrijden voor zaterdagavond is: Sportboys tegen RCA in het Lago Sport Park.

Commentaar

ASU

IN DE ARUBAANSE sportwereld en wel in hoogste regionen, heeft het de laatste dagen gerommeld en nog zijn de echos hiervan niet verstomd. Wij doelen hierbij op de minder prettige ontstane situatie tussen de gedeputeerde voor Sportzaken en de ASU, althans de voorzitter van dit overkoepelend sportorgaan, waarbij laatstgenoemde in zijn reactie gemeend heeft op zeer persoonlijke en denigrererende wijze de gedeputeerde te moeten "straffen" voor diens verklaringen aan een dagblad over sportzaken, waarover de gedeputeerde, die o.m. met de sport belast is, zeer zeker recht tot spreken heeft. De gedeputeerde, die de sport een zeer warm hart toedraagt en die om maar een enkel geval te noemen de drijfkracht was achter de oprichting van een Sportbureau, welke onder de zeer deskundige leiding van de heer Frans van Gastel een autoriteit op het gebied van de sport en lichamelijke oefening in tien maanden tijd enorm veel werk verzette, heeft zeer correct de ASU niet met dezelfde persoonlijke aanvallen van repliek gediend.

Wij betreuren het optreden van de ASU ten zeerste omdat zij deze zaak op een geheel andere en sportieve manier had moeten aanpakken. De gedeputeerde die in zijn verklaring niets nieuws, beledigend of leugenachtig naar voren bracht, heeft deze "schrobbering" in het geheel niet verdiend.

Over het algemeen daarbij de pluspunten tegen de minpunten af wegende kan gesteld worden dat de gedeputeerde op sportgebied zowel vroeger, toen hij o.m. in atletiek op het sportveld diverse prijzen in de wacht sleepte, als nu blijft doordrijven om de sport springlevend te houden.

Een voorbeeld is zijn recent bezoek aan zijn Curacaose collega, waarbij hij pleitte voor meer sportuitwisseling tussen de Antilliaanse eilanden en voor uitzending van Arubaanse sportlui naar Mexico voor het volgen van sportopleidingen.

Wat de ASU betreft, is de tijd al lang aangebroken om haar financieel beleid van richting te doen veranderen.

In die zin dat bonden en verenigingen met het bespeelbaar maken van sportvelden worden geholpen in plaats van door te blijven gaan met het bouwen en verbouwen in de bestaande faciliteiten, waarmee duizenden guldens zijn gemoeid.

Hierbij denken wij aan de onnodige uitbreiding van de eretribune in het Wilhelmina Stadion voor één enkele Antillen-Haiti voetbalwedstrijd en waarvoor liefst vijf mille werd uitgegeven. Dit alles ten koste van de bestaande publieke betalende) tribunes, terwijl deze VIP-tribune zelf het hele jaar door onbewoond blijft. Aan het inrichten van nieuwe kantoren in het zelfde stadion en twee vergaderzalen in het Lago Sport Park, waarvan één, die nog geen 2 jaar oud is, thans als opbergruimte wordt gebruikt.

Ook de organisatie van sportaktiviteiten werd danig verwaarloosd, waarbij de traditionele Olympiade de enige sportaktiviteit die de ASU per jaar organiseert al twee jaar achter elkaar niet gehouden kon worden. Vroeger met minder mensen en minder geld kon dit wel, nu met meer materieel en personeel is de olympiade een onmogelijk iets geworden. Hopelijk dat in het nieuwe jaar, welke de ASU zoals aangekondigd met de trainersschool zal opnemen, de opbouw meer gericht zal zijn op sportaktiviteiten dan op vergaderzalen en personeel.

ORANJESTAD — Het ALM-personeel op Aruba en dat op Curaçao zullen maandag tegen elkaar uitkomen in een vriendschappelijke softbalwedstrijd. De wedstrijd begint om half negen 's avonds in het Lago Sport Park te San Nicolas.

Volgens Staten heeft CDM eigen generatoren

WILLEMSTAD. — De Staten van de Nederlandse Antillen hebben in een brief aan de minister van Financien laten weten akkoord te gaan met het voorstel van de minister om aan de Kompania di Awa y Elektrisidad di Korsow n.v. jstelling of restitutie van verschuldigde overdrachtsbelasting te verlenen voor een bedrag van f. 1,1 miljoen.

De Staten maken van de gelegenheid gebruik om de regering nadere mededelingen te vragen omtrent het verloop van de besprekingen inzake de overname door de overheid van de OGEM. Medio volgend jaar zal de huidige concessie aflopen zodat verwacht wordt dat inmiddels de onderhandelingen met de Ogem in een vergevorderd stadium zijn.

Voorts wordt opgemerkt dat door de Staten is vernomen dat de Curacaose Dokmaatschappij door middel van een grote stroomgenerator in haar eigen behoefte aan stroom voorziet. Aangezien deze instelling beschouwd moet worden als een potentiele electriciteitsverbruiker vragen de Staten zich af wat de overheid gaat doen indien in de toekomst ook andere grote verbruikers zouden overgaan tot installatie van apparaten voor eigen stroomopwekking. „Wat voor zin heeft het immers dat enorme kapitalen worden geinvesteerd door de overheid voor stroomopwekking als straks blijkt dat er niet voldoende afname is?", aldus de brief ondertekend door statenvoorzitter Amos F. Nita.

De Amigoe informeerde bij de heer A. Winklaar van de Ogem (zelf statenlid) wat er van waar was dat de Dokmaatschappij door het plaatsen van eigen generatoren zelf in zijn energiebehoefte zou voorzien. De heer Winklaar — die overigens de bewuste statenvergadering bijwoonde — verklaarde dat het in de brief van de Staten gestelde onjuist was. De twee generatoren die in de omgeving van de Dokmaatschappij waren opgesteld waren niet van de CDM [illegible]. Aangezien de Ogem in verband met het Rifplan West van het eilandgebied geen toestemming had gekregen om de centrale te Otrabanda uit te breiden moest naar een ander terrein gezocht worden om de twee nieuwe generators te plaatsen en dat werd gevonden op het Koningsplein.

Overigens is het zo dat de Ogem bij het doen van investeringen er rekening mee heeft gehouden dat de concessie per juli volgend jaar afloopt. Dat betekent dat er voor de periode na juli 1977 geen rekening is gehouden met uitbreiding of vervanging van de apparatuur voor energievoorziening. Volgens de heer Winklaar is dit een bijzondere precaire situatie temeer daar de levertijd voor apparatuur op dit gebied acht maanden of langer bedraagt. Het BC van Curacao heeft nog geen enkel vastomlijnd plan wat er na juli volgend jaar moet gaan gebeuren met de electriciteitsvoorziening.

Zoals wij eerder hebben gemeld is met de overname van de Ogem een bedrag van minstens veertig miljoen gulden gemoeid alleen al voor het verkrijgen van de bestaande Ogem-installaties op het eiland. Met uitbreidingen en vernieuwingen is dan nog geen rekening gehouden. Een rapport van de EW-bank waarin de investeringen voor de komende jaren zijn becijferd heeft aangetoond dat de noodzakelijke investeringen in de honderden miljoen lopen en Nederland heeft zich bij de eerste besprekingen over dit onderwerp niet geinteresseerd getoond voor het verlenen van ontwikkelingshulp.

Staten akkoord met restitutie aan Holding n.v.

WILLEMSTAD — In een brief aan de minister van Financien [illegible] de Staten mee geen bezwaar te hebben tegen de toekenning van een gunstgave aan de n.v. Holding Company Curacao [illegible] compensatie voor de door deze vennootschap betaalde de overdrachts en [illegible] belasting voor bedragen van respectievelijk f. [illegible] en [illegible] 8500.

Bij de overwegingen [illegible] voor [illegible] actie [illegible] zich [illegible] minister [illegible] gevoerde factoren namelijk het instandhouden en bevorderen van het [illegible] het waarborgen van de [illegible] gelegenheid en het feit dat het eilandgebied Curacao de enige aandeelhouder is.

Aangezien echter met goedkeuring van het restitutievoorstel het [illegible] op verlening van belastingvrijdom een precedent wordt geschapen, spreken de Staten van vertrouwen uit dat in eventuele volgende gevallen in de toekomst door de regering een soortgelijk standpunt zal worden ingenomen ongeacht op welk eiland de betrokken vennootschap zal zijn gevestigd.

De Staten willen van de minister [illegible] de betaling van de belastingen in kwestie boven de draagkracht van de n.v. uitgaat.

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

[illegible] november 1976 als hoogst toelaatbare prijzen aan de kleinhandel en aan de konsument ten aanzien van een aantal goederen, per aangegeven hoeveelheid, voor wat betreft het eilandgebied Curaçao als volgt zijn vastgesteld:

	verpakking	hoogst toelaatbare prijs aan de kleinhandel per collo	hoogst toelaatbare prijs aan de consument per eenheid	
Rijst				
UNCLE BENN'S	24/2 lbs.	f. 31,69	f. 1,45	–f. 0,09
	18/3 lbs.	f. 34,92	f. 2,13	–f. 0,10
	12/5 lbs.	f. 38,40	f. 3,52	–f. 0,17
	6/10 lbs.	f. 38,06	f. 6,98	–f. 0,36
	1/25 lbs.	f. 15,73	f. 17,30	–f. 0,89
Koffie				
MAXWELL HOUSE REG.	24/1 lb.	f. 101,89	f. 4,70	+f. 0,52
MOCCONNA ZILVERMERK	48/250 gr.	f. 183,64	f. 3,78	+f. 1,44
MOCCONNA SOL INST. AGGL.	48/50 gr.	f. 93,86	f. 2,16	+f. 0,53
MOCCONNA INST. AGGL.	24/100 gr.	f. 89,76	f. 4,16	+f. 0,91
MOCCONNA INST. AGGL.	24/200 gr.	f. 165,86	f. 7,67	+f. 1,80
MOCCONNA FREEZE DRIED INST.	48/50 gr.	f. 119,81	f. 2,77	–f. 0,33
	24/100 gr.	f. 116,01	f. 5,36	–f. 0,45
	24/200 gr.	f. 218,60	f. 10,11	–f. 0,83
NESCAFE DOMESTIC	24/6 oz.	f. 86,32	f. 3,99	+f. 0,93
Thee				
PICKWICK YELLOW LABEL	240/50 gr.	f. 101,38	f. 0,47	+f. 0,05
PICKWICK YELLOW LABEL	120/100 gr.	f. 88,30	f. 0,82	+f. 0,08
	60/250 gr.	f. 106,44	f. 1,97	+f. 0,19
PICKWICK TEABAGS	200/20x2 gr.	f. 137,32	f. 0,76	+f. 0,03
	40/100x2 gr.	f. 133,99	f. 3,72	+f. 0,16
	200/20x4 gr.	f. 170,43	f. 0,95	+f. 0,05
Babyvoeding				
HEINZ STR. FOOD	24/4½ oz.	f. 8,61	f. 0,31	–f. 0,04
HEINZ STR. JUICES	24/4½ oz.	f. 7,63	f. 0,35	
HEINZ STR. ORANGE JUICE	48/4½ oz.	f. 15,60	f. 0,36	+f. 0,05
HEINZ CEREALS (BARLEY) (HIGH PROTEIN) (MIXED) (OATMEAL)	12/8 oz.	f. 9,85	f. 0,91	+f. 0,17
NUTRIX	24/200 oz.	f. 25,99	f. 1,20	
Margarine				
BLUE RIBBON	30/4x¼ lb.	f. 22,34	f. 0,83	N
	¼ lb.		f. 0,21	N
Spijsolie				
CORNOLA	24/16 oz.	f. 35,40	f. 1,59	+f. 0,19
	12/24 oz.	f. 26,48	f. 2,38	+f. 0,10
	8/48 oz.	f. 32,47	f. 4,38	+f. 0,12
ZETA DUSHI	24/16 oz.	f. 31,56	f. 1,42	+f. 0,18
	8/48 oz.	f. 29,20	f. 3,94	+f. 0,29
	6/1 gall.	f. 49,94	f. 8,99	+f. 0,67
Suiker				
DOMINO	12/5 lbs.	f. 23,68	f. 2,12	–f. 0,47
LANTIC EXTRA FINE	10/2 kg.	f. 18,66	f. 2,02	N
FINE	40 kg.	f. 34,97	f. 37,77	N
	1/2 kg.		f. 0,47	N

Voor wat betreft de eilandgebieden BONAIRE en CURAÇAO.

GENEESMIDDELEN

ARTOSIN tabletten	0.5 g	200 tab.	BOEHRINGER	f. 28,70	f. 35,86	+f. 3,48
ARTOSIN tabletten	1 g	500 tab.	BOEHRINGER	f. [illegible]	f. 124,38	+f. 5,23
ARTOSIN tabletten	1 g	per tab.	BOEHRINGER		f. 0,25	+f. 0,01
EUGLUCON tabletten	5 mg.	500 tab.	BOEHRINGER	f. 95,47	f. 119,88	+f. 2,98
EUGLUCON tabletten	5 mg.	per tab.	BOEHRINGER		f. 0,24	

Afwijkingen naar beneden van de hierboven vastgestelde prijzen, ter bevordering van de concurrentie is uiteraard toelaatbaar.

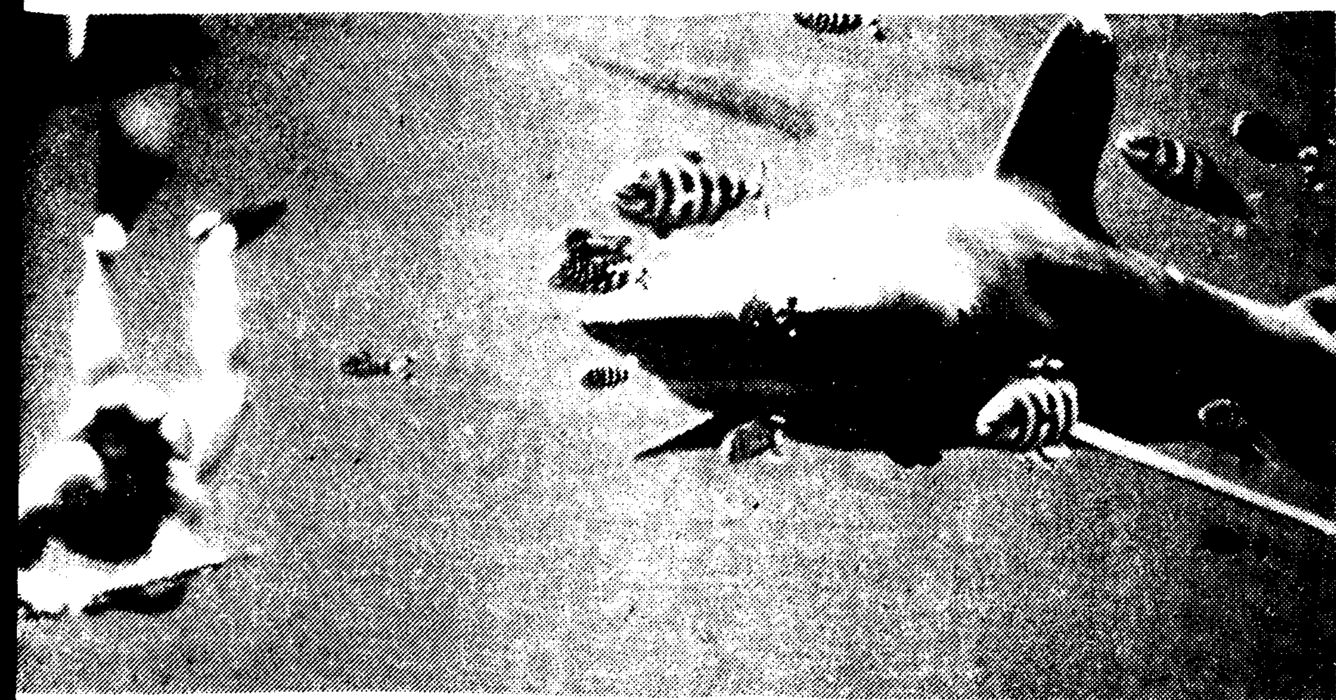
De absolute prijsverhogingen en prijsverlagingen zijn in de laatste kolom per eenheid aangegeven.

N.B. + verhogingen
— verlagingen
N nieuwe merk

DE DIREKTEUR

'ans Hass, van speervisser tot cameraman

3eroemde sportduiker terug op Antillen

VILLEMSTAD. - De tvangst op Curacao nu, na 36 r, is wel even anders dan in 39 toen ze dachten dat wij ionnen waren die contacten derhielden met Duitse onderers, aldus de beroemd gerden sportduiker, onderterfilmer en bioloog Hans ıss, auteur van 15 bestsellers er de onderwaterwereld en n bewoners. ,,Had ik toen beite om de Antillen binnen te men nu worden mijn vrouw en met open armen ontvangen", gt hij in zijn door het Hilton ngeboden suite op de bovene verdieping van het hotel iar hij met zijn even beroemde ouw Lotte Bayerl logeert. ans Hass is teruggekomen om de wateren rond Curacao en naire filmopnamen te maken or een Duitse televisie maathappij. Daarin zal hij en past de Antillen aanbevelen als eristisch oord voor de ıropeaan die langzamerhand gekeken raakt in zijn eigen ngeving.

Ik ben ontzettend blij met de euwe wetten die zijn aangemen, eerst voor Bonaire en nu k voor Curacao (sept. 1976) aarin het verboden is koraal te rzamelen en speer te vissen, gt hij. In tegenstelng tot bijvoorbeeld Jamaica dus de duiker, zie je nog vis in ze wateren.

ans Hass was een van de rste die als sportduiker andere ıikers opriep op te houden met le vis af te schieten.

ans startte zelf met speervisn in 1937 aan de Franse riviera heeft veel duikers na hem gespireerd.

n juni 1971 riep hij echter alle uikers over de gehele wereld op et speervissen te laten omdat epaalde soorten vissen met uiterven bedreigd werden De Nederlandse duikers ndertekenden allemaal het door Hass in 1971 uitgegeven Manifesto". Volgens Hass was ederland het enige land dat ıassaal aan zijn oproep gehoor af.

erst een fervent voorstaander an de speervissport is hij nu fel egen en gaat hij alleen nog met e camera het water in.

Vas de titel van zijn eerste in 939 verschenen boek nog ,,Jagd ınter Wasser" in 1943 verscheen ,,Fotojagd am Meeres grund", een verandering die voor zich zelf spreekt.

Hass is niet alleen beroemd geworden omdat hij met de camera de onderwaterwereld afzwierf.

Hij construeerde in 1951 zelf een onderwatercamera de ,,Rolleimarin" die op het ogenblik nog door de meeste beroepsduikers wordt gebruikt. Zijn vrouw die tevens zijn partner werd toen zij in 1950 trouwden treedt in de meeste van zijn acht films op. Zelf schreef zij ook een bestseller ,,Girl on the ocean floor". Zij is het eerste meisje dat met aqualung tot in de diepten van de oceaan afdaalde.

Net zoals haar man gelooft zij niet in het sprookje dat alle haaien menseneters zijn. De haai is over het algemeen een bangerik die voor een harde schreeuw al op de vlucht slaat. Hass is nu met een boek bezig over haaien zoals zij echt zijn.

De film ,,Jaws" heeft veel mensen onnodig angstig gemaakt en toont de haai niet zoals hij is.

Bijvoorbeeld de scene dat de haai woedend een boot achtervolgt is volgens de duiker niet mogelijk. Dat is gepikt van ,,Moby Dick". Een walvis die een veel grotere intelligentie bezit zou het wel kunnen doen. Haaien echter zijn zeer primitief en kennen geen emoties.

Bioloog Hass richtte in 1950 het Internationale Instituut voor onderwaterresearch te Vaduz, Liechtenstein, op. In 1952 begon hij met het maken van expedities met het schip de Xarifa. Hij maakte onderzoekingsreizen naar de Azores, Het Caribisch gebied, de Galapagos eilanden, het Middellandsezeegebied, de Rode zee de Indische oceaan en de Chinese zee. Zijn film ,,Under the red sea" won de internationale eerste prijs tijdens de ,,Biennale" in Venetie in 1951. Verder werd Hass in 1959 in Los Angeles uitgeroepen tot beste onderwaterfotograaf.

Hans Hass heeft de laatste tijd zijn onderzoek-terrein uitgebreid tot de aigemene biologie en menselijke gedragingen.Op Curacao en volgende week op Bonaire zal hij zich voornamelijk onder water ophouden om vooral het verschil vast te leggen van het onderwaterleven vroeger en nu rond deze eilanden dat net op tijd van de ondergang werd gered.

Hans Hass en zijn vrouw Lotti in aktie.

Hans Hass zal voor geinteresseerden in het Hilton een lezing houden en enkele van zijn films vertonen. De dag zal later nog worden gepubliceerd.

Curaçao naar bowlingtoern. in San Juan

WILLEMSTAD. — In San Juan, Puerto Rico wordt van donderdag 18 nov. t/m zaterdag 20 nov. een internationaal bowling-toernooi gehouden, waar ook Curacao vertegenwoordigd zal zijn. Curacao gaat met een team van 4 dames en 4 heren.

Volleyteam N.A. naar Sto. Domingo

WILLEMSTAD. - De Nederlandse Antillen zijn uitgenodigd voor de ,,Coupes des Antilles'76", een internationaal volleytoernooi dat gehouden wordt van 10 tot 16 december in de Dominikaanse Republiek. Aan het toernooi mogen alleen eilanden meedoen die in het Caribische gebied liggen.

De landen die hun deelname hebben bevestigd zijn: Cuba, dat met een ploeg van jongelui beneden de 20 jaar meedoet, Puerto Rico, Sto.Domingo, Trinidad, Bahamas, Haiti en de Nederlandse Antillen.

Het team van de Nederlandse Antillen wordt voor het merendeel gevormd door Curacaose spelers. Voor de reis naar de Dominikaanse Republiek heeft de NaVoBo reeds subsidie aangevraagd.

Softballcompetitie:

Indju incasseert zesde nederlaag

WILLEMSTAD. — Na twee ronden heren AA-klasse softball is de rangschikking van de ploegen: 1. Tigres, 2. Twins Ryson, 3. Pichingolo Soberano, 4. Nabco, 5. Indju Country Club en 6. Mosaicos Antillanos. In de laatste wedstrijd van de tweede ronde bleef Twins Tyson, kampioen 1975, met 13-3 de meerdere van Indju Country Club en voorkwam terreinverlies op koploper Tigres. Het koploperschap van Tigres is overigens voorlopig fictief omdat Twins nog een (gelijkgespeelde) wedstrijd tegoed heeft die te zijner tijd zal worden overgespeeld.

De strijd tussen Twins en Indju C.C. was in feite na één inning al een bekeken zaak. Twins scoorde namelijk liefst negen runs in zijn eerste slagbeurt op 6 base-on-balls, een double van I. Martina en twee veldfouten.

De grootste schuld van het débacle van Indju C.C. lag bij pitcher R. Ginsbertha die geen enkele controle had. Winnaar was Eddie Sloop.

In de eerste wedstrijd van de avond speelden de dames A-klassers Coca Cola Wild Cats en Sta. Rosa Sport Ambassadors tegen elkaar. Eerstgenoemde ploeg segevierde met 10-3.

De derde ronde gaat vanavond van start met de wedstrijden: Petromar — Blue Bells Houtloods Maduro (dames) en Pichingolo Soberano — Tigres (heren).

Het wedstrijdenprogramma voor de A-klassers voor morgen luidt als volgt: 10.30 uur Harlem Power — Asiento; Sta. Rosa S.S. Stars — Cardenales; 12.00 uur Olympic Blue Stars — Eastern Stars; St. Joris Angels Dioro — Atlanta; 14.00 uur Instant Garden — Apache; Fortuna Stars — Betta; 16.00 uur St. Joris Angels Dioro — Miami Motors; Sta. Rosa S.S. Stars — Tiburones.

"Coming, Ready, Play"

(Van onze tennismedewerker Ilfredo Regales)

HET VETERANEN-TOERNOOI georganiseerd door de CLTB blijkt dan toch niet aan de eisen te voldoen zoals die voor echte veteranen gelden. Een groot aantal veteranen heeft dan ook niet ingeschreven voor het Ron Stormtoernooi. Om er maar enkelen te noemen: „Chal" de Jongh, Jossy Slijger, Isaac Vos en Vicente Nahr.

Zij voeren allen als reden aan: ,,Hoe kunnen wij het bolwerken tegen nog 'jeugdige' personen die n.b. nog meedraaien in de competitie?" Wie doen er, behalve de werkelijke oudjes, mee aan het Ron Storm veteranentoernooi? Elsio St. Jago, Eugene Testing, Max Paula, Ron Storm e.a.; ,,jongelieden" die zich veteranen durven te noemen.

Een veteraan in de tennissport is iemand die de leeftijd van 50 jaar al bereikt heeft en zijn top allang voorbij is. Verder mag de veteraan niet actief aan de competitie deelnemen en zeker niet behoren tot de 10 beste spelers van Curacao. Volgens mij moet de CLTB op deze basis veteranentoernooien uitschrijven; het komt de onderlinge speelsterkte alleen maar ten goede.

Adidas tekent contract

MOSKOU — De Westduitse firma Adidas heeft dinsdag met de organisatoren van de Olympische Spelen in Moskou (1980) een contract afgesloten voor de aankleding van alle die bij de spelen in functie zullen zijn. De Duitse firma deed hetzelfde bij de Spelen van Montreal.

Auto-Ralley voor Radio Amateurs

WILLEMSTAD. — Zondag 14 november 1976 zal voor de leden van de VERONA, de Antilliaanse Vereniging voor Radio Amateurs in de Nederlandse Antillen, een auto ralley worden gehouden.

Het bizondere karakter dat deze rit draagt, ia dat alle instrukties via één van de voor amateurs bestemde VHF kanalen zullen worden gegeven. De deelnemers hebben elk een mobilofoon in hun wagen waarvoor zij vergunning hebben. Hiermede kunnen zij onderling kontakt houden.

Op gezette tijden wordt er via een vast opgestelde zender een étappe van de rijden route doorgegeven met enkele daarbij behorende opdrachten. De eerste uitzending zal plaats hebben om 13.30 lokale tijd op een frekwentie van 146,520 MHz terwijl de deelnemers op dat moment nog thuis zullen zijn. Uiteraard zijn allen op de hoogte van deze uitzending en beluisteren zij dit kanaal. Zij zullen tijdens deze uitzending te horen krijgen waar de startplaats is. Daar zullen zij worden voorzien van enkele benodigdheden en moeten zij wachten op de volgende uitzending.

De route is verdeeld in vier étappes welke om het half uur via de ether bekent worden gemaakt.

Als hoofdprijs is er door één van de leden van de vereniging, de heer Jossy Cijntje, een wisselbeker ter beschikking gesteld, terwijl de firma Radio Holland enkele kadoos heeft aangeboden. De gehele organisatie is in handen van de heer Bert Dudart, PJ2CW.

ORANJESTAD — Het Arubaanse selectie-team (dames en heren) zal ook dit jaar deelnemen aan de Caribische Badminton Kampioenschappen, ditmaal in Jamaica. Deze kampioenschappen staan onder auspicien van de Caribbean Regional Badminton Confederation (CAREBACO) waarvan Aruba, tezamen met Jamaica, Trinidad, Suriname, Guyana, Curaçao en (dit jaar ook) Bermuda deel uit maken. Het ligt in de bedoeling dat deze kampioenschappen volgend jaar op Aruba gehouden zullen worden, mits de nieuwe Sporthal gereed is in november 1977. Het Arubaans team bestaat uit (v.l.n.r. op de foto): Benjamin Farro, Kees Dekkers, Rick Altman (teamleider), Doy Bernabela, Barry Rasmijn, Robby Arambatzis, terwijl de dames Mimi Mata, Nelly Mata en Melga Yarzagaray eveneens deel uit maken, doch gistermorgen bij vertrek te laat na de afgesproken tijd op de luchthaven aankwamen en niet op de foto konden.

Curaçao's bowling weer succesvol

(Van onze bowling-medewerker Chris Capello)

WILLEMSTAD. — Na de behaalde sucessen in Miami, Cali, Manizales, was het nu Cartagena, (Colombia) waar onze bowlers weer in de prijzen vielen. Het team, bestaande uit Han Hofland, Jos de Vries, Joop van Schouwen, en de gebroeders John en Henk Nagtegaal, wist beslag te leggen op twee derde prijzen en één tweede plaats.

Han Hofland, die geen partner had, wist dankzij stug volhouden beslag te leggen op de dames enkeltitel. Jos de Vries deed het ook opperbest, met spellen van 216 en 210. In de zevende spel verloor Jos zijn zelfvertrouwen, doch in de laatste spel was hij weer helemaal de ouwe en met een mooi spel van 220, behaalde hij toch nog de tweede plaats heren enkel. Ook de gebroeders Nagtegaal deden hun best en wisten op de derde plaats te eindigen in de heren dubbel.

De oorspronkelijke data van het toernooi waren 1 t/m 7 november, maar zonder enige mededeling van de organisatoren veranderd in 30 okt. t/m 3 nov. De Curacaose delegatie kreeg na een reis van 7 uur te horen dat het toernooi al van start was gegaan. De heren moesten toen diezelfde dag zonder training spelen. Ondanks deze handicaps wist het team een zeer eervolle vierde plaats te bereiken met een verschil van slechts 7 pins van de derde plaats.

Han Hofland, met een invalster uit Cartagena, behaalde ook de vierde plaats in de dames dubbel, met zeer weinig verschil van de derde plaats. Jos de Vries verloor de highes serie, dat 1093 was, met maar liefst 4 pins.

In totaal namen aan dit toernooi deel 16 heren teams, elk bestaande uit 4 heren, en 16 dames team, elk bestaande uit 2 dames.

SCHERPENHEUVEL — Studenten van de Paedagogische afdeling houden momenteel hun jaarlijkse orientatie-weekeinde in Huize Scherpenheuvel, waar over verschillende onderwerpen (in)direct verbandhoudende met het Onderwijs van gedachten gewisseld wordt. De "ontgroening" hoort uiteraard ook tot de activiteiten die er plaatsvinden (zie foto).

LONDEN — De Australische autocoureur Larry Perkins, in de eerste helft van het afgelopen raceseizoen onder contract bij de Nederlandse formule 1-stal Boro, gaat volgend jaar voor BRM rijden. De Britse renstal keert terug in de racerij met de nieuwe Stanley-BRM, formule 1.

MUENCHEN — Europees kampioen Bayern Muenchen speelt op 23 november en 21 december tegen de Braziliaanse club Cruzeiro Belo Horizonte om het officieuze wereldkampioenschap voor clubs. Bayern speelt eerst uit.

Thermal Cracker - I nadert oplevering

WILLEMSTAD. – Met nog viereneenhalve week vóór de eindstreep (de target is zoals bekend 15 december) zijn de activiteiten op en rondom de Thermal Cracker 1 toegespitst tot de afbouw van het laatste leiding en isolatiewerk en het bedrijfsklaar maken van de talrijke fabrieksonderdelen. De aftelling voor de oplevering van de unit is dus begonnen en voor het constructieteam betekent dit dat het zich thans nog meer dan tevoren moet concentreren op een optimale benutting van mankracht en tijd.

De aanloop naar de voltooiing van het project begon in feite eind augustus al met het testen van de eerste leidingen. De overige werkzaamheden, die ôf met elkaar parallel lopen ôf elkaar gedeeltelijk overlappen, bestaan uit het testen van de elektrische installaties en de instrumentatie, het proefdraaien van pompen en motoren en de afwerking van het resterende leiding-, isolatie en schilderwerk. In samenwerking met operations, in casu de Cracking and Chemicals Division, zal spoedig een aanvang worden gemaakt met het spoelen en circuleren met water. In een lager stadium volgt het circuleren met gasolie. Een ander signaal dat de bouw ten einde loopt en de in bedrijfstelling voor de deur staat, is de aanwezigheid van de bemanning op de fabriek. Gedurende enkele weken al orienteren zij zich in de nieuwe fabriek om zich vertrouwd te maken met de "flow-schemes" en de functie en werking van equipment, apparatuur en instrumentatie. Voorts heeft eind vorige maand de gehele toekomstige bemanning inclusief vier personen van maintenance, gedurende ruim twee weken deelgenomen aan een teambuilding-exercise, oftewel Fase B.

SCHONE FABRIEK

Wanneer zij straks in bedrijf is, zal de TC-1 in vele opzichten een schone fabriek zijn. Vele voorzieningen zijn ingebouwd ter bescherming van het milieu. Een van de belangrijkste is wel de zgn. "Corrugated Plate Interceptor", het modernste type olievanger dat er bestaat, waarmee reeds in onze raffinaderij en ook elders uitstekende resultaten worden geboekt. De nieuwe fabriek heeft voorts een gesloten koelwatersysteem. Eventuele lekkages die tijdens de operatie kunnen optreden kunnen hierdoor intern worden opgevangen, zodat er geen olie in de open afvoerkanalen terecht zal kunnen komen. Overigens zal het gebruik van koelwater minimaal zijn, doordat op grote schaal luchtkoelers zijn aangebracht. Een pluspunt is ook ongetwijfeld het feit dat de fabriek aangesloten is op het fakkelsysteem van het crude-district, het modernste gas-aflaatsysteem waarover onze raffinaderij beschikt. Hiertoe wordt momenteel de laatste hand gelegd aan de 450 meter lange fakkelleiding. Aldus een NOS ISLA-bericht.

Cat Cracker weer in bedrijf

WILLEMSTAD – De Cat. Cracker is afgelopen dinsdag weer in bedrijf genomen na een ongeplande shutdown van acht dagen voor de reparatie van een lekkage aan een van de flenzen van de "slide-valve" die zich boven de regenerator bevindt. In verband met de aard van de lekkages konden de reparatiewerkzaamheden niet "on stream" plaatsvinden.

Extra-urgentie was geboden omdat de Cat. Cracker een belangrijke schakel is in produktieprogramma. Van de omstandigheid dat het complex uit bedrijf was, werd gebruik gemaakt om tegelijkertijd enkele andere kleine reparaties uit te voeren. De werkzaamheden worden op maandag 1 november tijdens de avondwacht gestart. Er werd in ploegen "around the clock" gewerkt, totdat op maandagochtend jl. om half acht gemeld werd dat zij voltooid waren. Overigens was de operationele bemanning reeds op zondagmiddag begonnen met het opwarmen van de unit om zoveel mogelijk tijd te winnen. Afgelopen dinsdag kon weer voeding in de plant worden gezet en dankzij de volle inzet van het betrokken personeel kon de fabriek succesvol "on stream" worden gebracht. Aldus een NOS ISLA-bericht.

Studentenraad bij P.A. Aruba benoemd

ORANJESTAD — Onlangs vond de officiele oprichting plaats van de Studentenraad van de Arubaanse Pedagogische Academie, afgekort tot STURAPA. De openingsleuze was: "het is niet wat de school voor jouw kan doen, maar wat je voor de school kan doen".

De oprichting van deze raad was te danken aan een initiatiefgroep bestaande uit Roy van Putten, drs. Wim Driessen (direkteur), Franklin Herts, Daisy Correa, Mario Tromp, en Swinda Schwengle.

Onder een studentenraad wordt verstaan een groep studenten, die de andere studenten wil bijstaan bij het oplossen van problemen hetzij met leraren, leraressen of met de schooldirectie of tussen de leerlingen onderling. De studentenraad houdt zich uitsluitend bezig met de zakelijke en sociale behoeften van de studenten.

Getracht wordt het persoonlijke vlak met veel omzichtig- en voorzichtigheid te betreden.

De studentenraad bestaat thans uit de volgende leden: Voorzitter: Franklin Herts, Penningmeesteresse: Evy Raven, Secretaresse: Chinda Semeleer, Bestuursleden: Carmelita Haynes, Elsa Franken, Elba Smith, Anita Brown.

De laatste zes genoemde personen treden ook op als klassevertegenwoordigsters. Tevens zal er dagelijks een telegrapa worden samengesteld waarin de laatste "nieuwtjes" op het prikbord bekend zullen worden gemaakt. Het parool van de studentenraad luidt: "woorden en daden worden vijanden van elkaar als de tweede zich niet houdt aan de afspraak".

Het haasje

ORANJESTAD — Snelheid is een van de vele dingen waar het konijn de baas blijft over de mens. Dit bleek weer het geval te zijn op woensdagavond te Fontein, waar twee mannen in een auto op krabbejacht waren.

Een van de mannen zag plotseling een konijn langs rennen, nam resoluut een besluit en sprong met uitgestrekte armen op het beestje. Deze moeite was echter vergeefs omdat het konijn het gevaar zag aankomen en tijdig een heenkomen zocht, terwijl de man zelf op de grond bleef liggen.

Hij verwondde zich dusdanig dat hij naar het ziekenhuis moest worden gebracht voor behandeling en om na te denken dat zijn "salto" ook wel "mortale" had kunnen zijn.

SAN NICOLAS — Onlangs trad de heer Russell H. Dowling in dienst bij de Lago als ingenieur in de MCS afdeling van het Technisch Departement. Hiermee sloot hij zijn achtjarige studie aan de Universiteit van Tulsa, Oklahoma af waar hij in 1968 werd toegelaten. De heer Dowling studeerde met een beurs verleend onder het speciale Onderwijs Programma voor Voortreffelijke Studenten en is de eerste Lago-bursaal, die een doctorsgraad heeft behaald. Hij is een ex-leerling van het Augustinus College te San Nicolas en van het Colegio Arubano.

ORANJESTAD — Uit een woning te Madiki werden bedragen van $300 en fl.300 meegenomen uit een slaapkamer.

In verband hiermee arresteerde de politie de 35-jarige Dominicaan A.H. in het stationsgebouw van de luchthaven. Hij verbleef tijdelijk in dezelfde woning en op hem werd een bedrag van $700 aangetroffen.

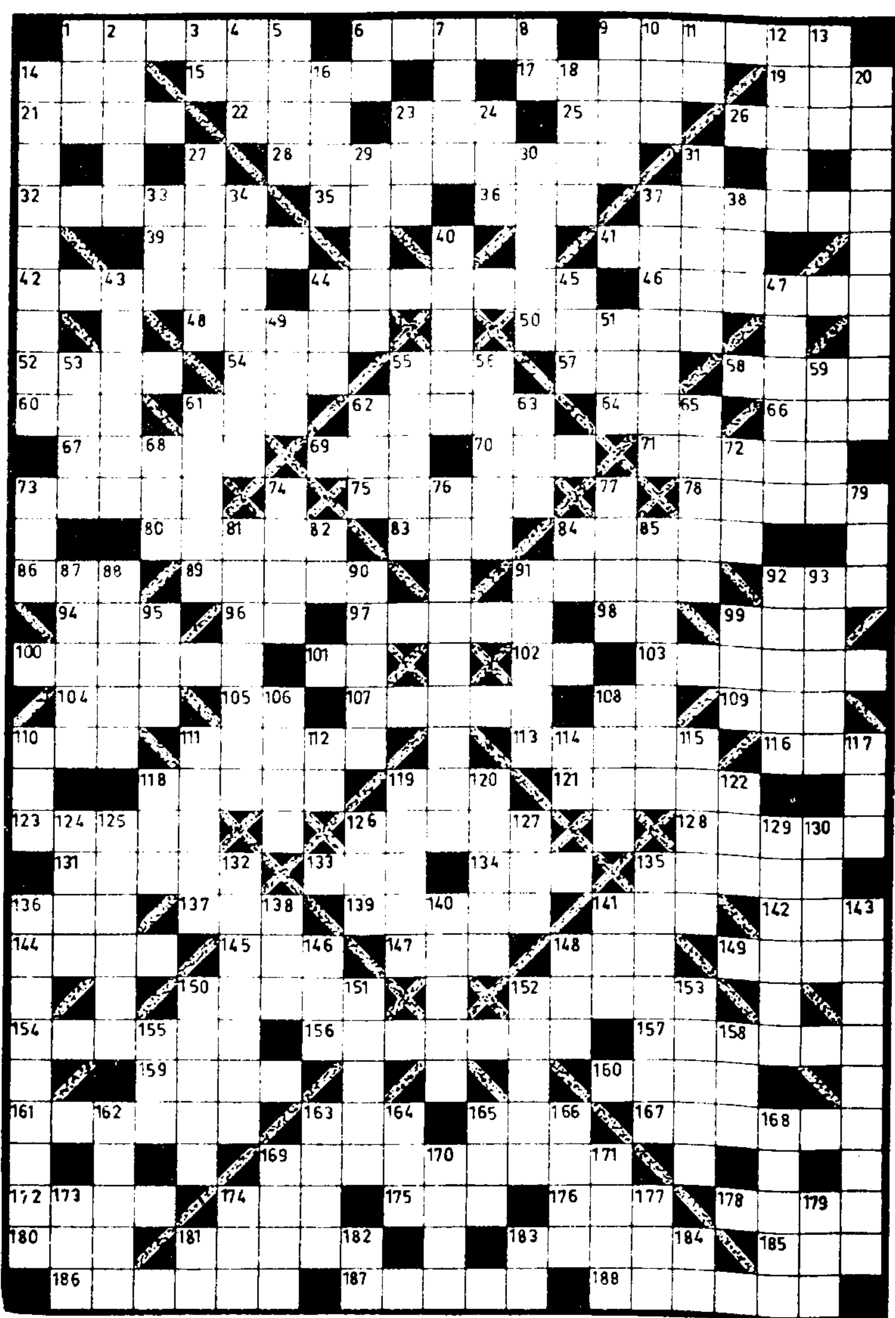
Hij werd voor verhoor aangehouden.

Plasa di Arte

WILLEMSTAD - De volgende Plasa di Arte zal op 18 december worden gehouden op het Wilhelminaplein van 10 uur 's morgens tot zes uur 's middags. Ook dit keer zullen er demonstraties worden gegeven van verschillende technieken, zoals potten bakken enzovoorts. Mocht er niet voldoende standruimte zijn voor iedereen dan kan gebruik gemaakt worden van de randen van de stoepen om de kunstvoorwerpen uit te stallen. Dit maakt de markt ook fleuriger. Een ieder die aan de markt meedoet wordt verzocht om acht uur 's morgens present te zijn op het Wilhelminaplein daar vele handen licht werk maken. Aldus een bericht van het Plaza di Arte-comité.

migoekruiswoordpuzzel

ZONTAAL:
in Overijsel; 6. duivel; 9. ouwer; 14. sporeplant; 15. 17. toevluchtsoord; 19. ul; 21. bewijsstuk; 22. noot; 23. vordering; 25. strook in een bos; 26. 28. maretak; 32. helder en 35. schrede; 36. gedwee; aar gemaakt; 39. hand-nan; 41. aanwijzend vnw; gepaste hoeveelheid; 44. kamer; 46. pl. in Ned. rg; 48. zintuig; 50. stuk; ors. pronk. bewoner v. 54. voegwoord; 55. g; 57. nachtkleding; 58. Spanje; 60. hoogste punt; kje; 62. leesteken; 64. lant; 66. vogelwoning; it nood geholpen; 69. le planten; 70. zangstem; in Rusland; 73. kostbaar od; 75. schotschrift; 78. laats; 80. man van adel; 'oertuig; 84. meer in d; 86. hengelbenodigd-89. Arabisch hoofd; 91. gebeente; 92. houding; ort; 96. ter herinnering; an; 98. Royal Navy; 99. bijl; 100. soort stof; 101. oon; 102. familielid; 103. ; 104. projectieplaatje; ater in Friesland; 107. pl. rd-Brabant; 108. vr. titel; alvorens; 110. honing- 111. hemelgeest; 113. and; 116. belemmering; enjarig dier; 119. ex-in; 121. helling; 123. 126. staaf; 128. geleding; eisje; 133. bundel; 134. 135. pl. op Java; 136. 137. boom; 139. hulp-g; 141. voorzetsel; 142. ene Ouderdomswet; 144. 145. vordering; 147. pl. in ; 148. deel v.h. gelaat; naarling; 150. bijwoord; oorzetsel; 154. plant; 156. 157. schelpdier; 159. her-aangelegenheden (afk); 132. onbep. vnw; 135. ezel; 136. spiegelbeeld; 138. horizon; 140. welriekende gomhars; 141. zwemvlies; 143. echo; 146. tennisterm; 148. vaatwerk; 150. godin; 151. vlaskam; 152. boom; 153. kleurstof; 155. jaartelling; 158. bijb. figuur; 162. strijdmacht; 163. uitroep v. vreugde; 164. projectiel; 165. verhoogde toon; 166. vervoermiddel; 168. verlies; 169. honingdrank; 170. beest; 171. vorstentitel; 173. een weinig; 174. gesteente; 177. zwarte, kleverige stof; 179. bloeiwijze; 181. met name; 182. de onbekende; 183. vogel; 184. vervoeronderneming.

WINNAARS:
De prijswinnaars van de Amigoe Kruiswoordpuzzel d.d. 6 november 1976 zijn:

Eerste Prijs: mevr. An Casseres, Garipitoweg 4, Curacao (fl 10,-)
Tweede prijs: L. Kopra Soeur Gerardaweg 4, Curacao (fl. fl. 7.50)
Derde prijs: S. Arends, La Sallestraat 114, , Oranjestad, Aruba (fl. 5,—).

De winnaars kunnen hun prijs afhalen bij de kantoren van de Amigoe, Curacao-Scherpenheuvel z/n, Aruba-Nassaustraat 110 en op Bonaire-Bernhardweg 6-B. De oplossing van deze week dienen vóór donderdag 18 november 1976 in het bezit te zijn van de Redaktie.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór woensdag 17 november 1976 in te leveren en duidelijk op de enveloppe vermelden. KRUISWOORDPUZZEL.

NK C KRAKEEL O KALF
AEGIR O I P REVAL I
DE TETS L EGER SMAL
E ZEGE KOL RAAF ORE
LS REDER OVAAL SNE
I EP LEVE GOAL TOT S
GRAS REK ION GENEVE
GLAS NEGER GELD R
RE REP LAS LEK EVER
O I RAS A KOE V ADE
ADEPT ERM OSCAR E
T ARE LEDER TEL ELP
OL ANDER PUPIL HIER
EEM TIN I NOG TOR E
RTEL AANDEEL NEREUS
EEND U IDEM I
DING EMINENT GEREED
IET LEO A EIS TOP E
ER SAMOS BEETS BEEN
P BOM KOKET ELS NET
PEKEL MOL SLAAP R
E S LIJF R LIS P ESP
IL ALS REM MET SITS
ARKE GENUS LONT A
LAAS KED IEP DARTEL
ARK WILD DROP TOR M
NS MELDE EOLUS PET
I PERT RUN ERTS MOS
TS UDEN I ANEI MOL M
AORTA T E V ENKEL I
LM E KOERIER S NOOD

er; 160. Russisch geeste- 161. door water omringd 163. plooisel; 165. gravin lland; 167. plooi; 169. wel-end; 172. verbond; 174. de munt; 175. verkeerd; aanwijzing; 178. pl. in a; 180. riv. in Engeland; volk in de oudheid; 183. ; 185. deel v.e. boom; 186. genaam gezicht; 187. g zonder einde; 188.

TICAAL.
enbereider; 2. tuinbloem; er felicitatie; 4. pl. in te; 5. titel; 6. vreemde titel; bbe; 8. achter; 9. vorsten- 10. bijb. figuur; 11. bij-d; 12. uitgelezen deel; 13. ter; 14. amandelbrood; 16. l; 18. sprakeloos; 20. kerke-loogwaardigheids bekleder; randversiering; 24. tennis- ; 27. tekortkoming; 29. op Java; 30. kaartspel; 31. ; 33. Europeaan; 34. paald vnw; 37. plant; 38. otje; 40 harde wind; 43. ongen; 44. oogholte; 45. 47. vogel; 49. zangstem; lompje planten; 53. lekker-55. plant; 56. welriekende 59. vreemde munt; 61. veld; 62. toverheks; 63. 65. verdriet; 68. herkauwer; oflied; 73. schrede: 74. bijb. ord; 76. balletdanseres; 77. boomtronk; 79. plaag; 81. ekend; 82. water in Fries-; 84. bijwoord; 85. waarde-er; 87. Turks decreet; 88. kunst; 90. klepper; 91. muur; 92. bouwland; 93. in Frankrijk; 95. groente; pl. in Overijsel; 106. kteneter; 108. teken v. rdigheid; 110. insekt; 111. r in Finland; 112. bijwoord; ; administratietroepen; 115. nd in de Oostzee; 117. udsmaat; 118. roem; 119. stenaar; 120. koopzin; 122. teur (afk); 124. nobel; 125. lag; 126. noot; 127. godin; pas geleden; 130. Interkelijk Overleg in Radio-

Papia un, papia dos

E exigensianan mas altu pa politikonan

DEN TUR ELEKSHON, unda sea ku e ser tené, tin hendenan ku ta keda sin vota. Tin ta hasié simplemente pa flohera, pero tin un grupo ku konsienzudamente y den forma di protesta ta keda sin akudi na urnanan y partisipá den e proceso demokratiko. Hopi di e ultimonan ei ta hendenan ku a disgustá den politika y politikonan y kada un eskandalo ku akontesé teniendo komo figura sentral un politiko, ta kontribui pa aumentá esnan ku ta bai militá den e kampo apátiko pa ku politika.

Nos no ta kere, y a mustra riba esei den opinion expresá anteriormente den e espasio sabatino aki, ku esnan ku den nan biramentu 'i lomba pa politika, ta inklui abstenshon di votamentu, ta tuma e paso korekto. Votamentu ta e mayor deber civiko y falta ku ne ta un negligensia formal. Si riba ningun di e listanan ku ser presentá, no ta aparesé un solo persona, ku sin importá partido, un hende por konfié su voto — loke ta parse nos kasi imposibel — anto e elektornan ku kier protestá, mester bai urna y vota blanku. Esei, segun nos ta e mihó forma di protestá kontra y kada un di e kandidatonan pa un elekshon, pero e ta tumando lugar sin falta ku e referido deber civiko di partisipá aktivamente den un elekshon.

Awor e motibunan ku ta hasi hendenan bira apátiko pa ku politika, hopi biaha ta e kondukta di politikonan. Nan no-kumplimentu ku e cosnan esensial pa adelanto di e pais, nan forma di benefisiá nan mes personalmente, y otro aktornan korupto, of a lo mehor no di e étika ku mester spera di un persona ku akseptá un kargo públiko. Eseinan ta pone hopi hende perde fe, y lastimamente e ora ei nan ta bai generalisando, y ta kórta tur politikonan riba e mesun skér.

Pesei politikonan, pa bon di kada un y di nan tur, mester ta realmente prudente den nan kondukta. Una bes ku nan a akseptá un kargo públiko, e demanda y exigensianan den nan komportamiento, ta bira mayor, automatikamente. Politikonan mester komprendé ku ora, den e aspekto ei di kumplimentu, nan faya, anto nan mester yega na e konklushon lógiko di retirá of nan kompañeronan mester ta sufisiente franko pa mustra nan riba esei. Ta e importansia di politika, ta pone ku e exigensianan pa su protagonistanan ta más altu, y nan grado di kumplimentu ku e exigensianan ei ta determiná kón nan lo ser evaluá.

Te otro siman, AMILCAR

De dadels

"Morgen komt Opa Konijn op bezoek", zei Poetsje op een dag. Wil jij met je vriendjes wat dadels zoeken, Pinkie? Dan ga ik een dadeltaart bakken. Ha, dadeltaart! lachte Pinkie. Lekker! Hij pakte zijn speelgoedkarretje uit de schuur en rende naar het holletje van Moene Muis en zijn broertjes. Was dat even boffen! De zestien muizekinderen van mama Muis waren er ook net aan het spelen. "Gaan jullie allemaal mee?" vroeg Pinkie. "Dan kunnen we een heleboel dadels zoeken. Misschien maakt mama Poetsje dan wel twéé dadeltaarten. Een voor Opa Konijn en één voor ons." Ja ja ja! piepten alle muisjes. Vooruit, gauw, laten we direct gaan! Ze hadden plotseling zo'n haast, dat ze allemaal tegen elkaar opbotsten en over elkaar heen vielen. En als Pinkie niet gauw opzij gesprongen was, waren er vier muisjes tegelijk boven op hem gevallen. Luid piepend renden ze allemaal de mondi in.

"Hé, wat is dat?" schetterden een paar parkietjes verschrikt. "Is er een wilde kat in de buurt?" "Nee, nee,", zei Pinkie, We gaan alleen maar een heleboel dadels voor mama Poetsje zoeken. Helpen jullie mee? "Dadels voor een dadeltaart zeker? krijsten de parkietjes. Ja, natuurlijk! En ze vlogen achter de muisjes aan.

Een paar hagedisjes, die het gehoord hadden, gingen ook al mee. Konijntjes huppelden er achter aan. En zelfs Zeurpiet de Schildpad wou mee. Maar voordat hij twee stappen gedaan had was iedereen al verdwenen. "Ach, ik arme schildpad toch, klaagde hij. Nooit wil er nou eens iemand op me wachten. Bij de dadelbomen in het hoffi van sjon Wan was het even later een drukte van jewelste. Wel honderd dieren waren er. Hé zeg, wat moet dat in de tuin van mijn baas! balkte Harisemper kwaad. Gaan jullie maar buiten in de mondi spelen, hoor. Sjon Wan houdt helemaal niet van muizen en konijntjes schiet hij dood. Maar toen hij hoorde waarom ze gekomen waren, schudde hij eens flink aan de takken van de dadelbomen. Het regende dadels. En iedereen stoof weg om er niet een op zijn kop te krijgen. Leg ze maar in het karretje van Pinkie, lachte Harissemper.

Maar och arme. Toen er drie dadels in het karretje lagen, was het al vol, helemaal vol. Wat hebben we nu aan drie dadels? zei Moene Muis teleurgesteld. We kunnen er allemaal een in onze bek mee nemen, zei een parkietje. Maar er zijn er nog wel honderd méér, zei een hagedisje. Het is toch zonde om ze te laten liggen!"

Gelukkig wist Harisemper raad. Hij haalde de speelgoedkar van Steven, het zoontje van Sjon Wan, uit de schuur. En die was heel wat groter dan het speelgoedkarretje van Pinkie. Niet alleen alle dadels konden er in, maar ook Pinkie met zijn karretje en alle dieren. Onder luid gepiep en gefluit van zijn vriendjes trok Harisemper de kar tot aan het kabouterhuisje.

Mama Poetsje kom eens gauw kijken, hoeveel dadels we hebben, schreeuwde Pinkie trots. Maar niemand antwoordde. En op de keukentafel lag een briefje: Pinkie we zijn even bij de poppen op bezoek. Leg de dadels maar in de keuken, Mama Poetsje."

In de keuken, in de keuken!" schreeuwden de dieren. Ze pakten allemaal een dadel in hun bek en rolden die de keuken in. "Héhé, wacht even!" riep Pinkie. Ze kunnen er niet allemaal in!"

Samen met Moene bracht hij de dadels naar de slaapkamer. Totdat er niet ééntje meer bij kon. De hagedisjes sleepten alle dadels de sala in. Totdat er ook daar niet één meer bij kon. En toen de kar heiemaal leeg was, lag de keuken ook vol. Nu kan Mama Poetsje een heleboel dadeltaarten bakken," lachte Pinkie blij.

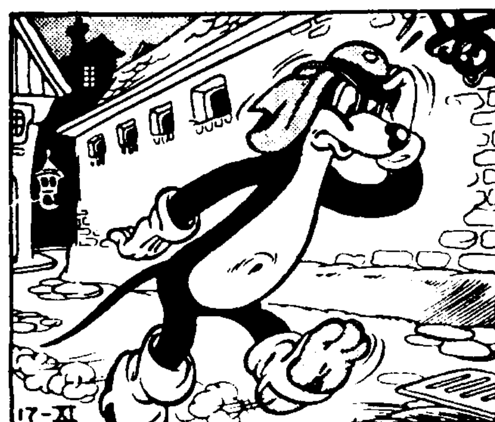
Maar Poetsje was echt niet blij, toen ze thuis kwam. En kabouter Brr ook niet. "Wat doen al die vieze dadels in mijn huis?" huilde Poetsje. "Nu moet ik het nog een keer schoon maken. En ik had het net vanmorgen een goede beurt gegeven." Schoonmaken! bromde kabouter Brr. We kunnen er niet eens in. De dadels liggen tot aan de deur!" Verslagen keken Pinkie en de dieren elkaar aan. Dat ze daar niet aan gedacht hadden! We zullen ze wel eruit halen en in de tuin leggen," zei Moene. Ja, ja, knikten de andere muisjes en begonnen direct. En wij zullen wel helpen, het huisje weer schoon te maken," beloofden de hagedisjes en de parkietjes. En de hagedisjes veegden de vloer met hun staartjes, terwijl de parkietjes alle stoelen en kasten met hun vleugels afstoffen. ten.

"Ik zal het beslag voor de taart voor U roeren," zei Pinkie. "Ja, ja, en de helft oplikken" mopperde Poetsje. Maar ze keek allang zo boos niet meer.

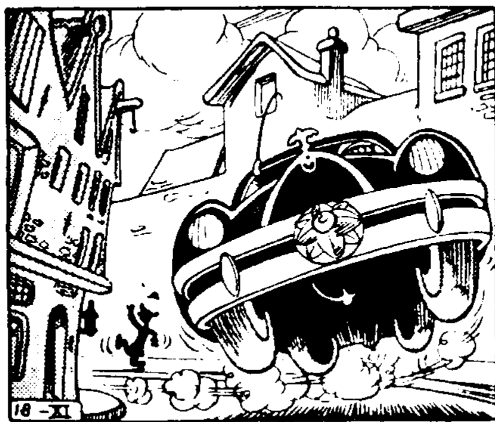
En de volgende dag was ze zelfs heel blij met de stapel dadels in haar tuintje. Waarom? Dat vertel ik je een volgende keer. Goed?

NEL BASILIO.

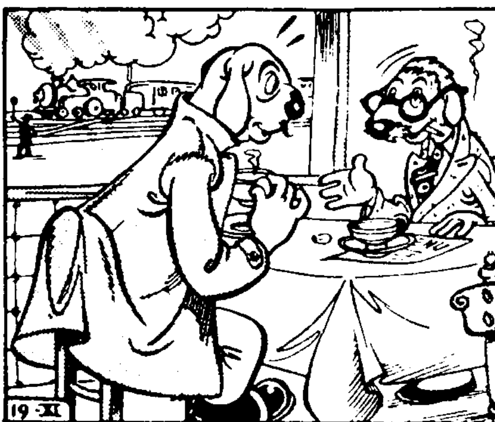
TEKKO TAKS EN HET GROTE PLAN!

17. — Het hele geval met de professor liet Tekko geen rust en de hele weg naar huis liep hij erover te piekeren.
„Riskant! Ik vind het uiterst riskant! " mompelde hij, terwijl hij haastig voortstapte. „Niet, dat ik geen vertrouwen in de uitvinding van die goeie ouwe Starreveld heb. Oh nee, dat is het 'em niet! Die heeft in de afgelopen jaren wel bewezen een werkelijk groot geleerde te zijn, ook al zijn zijn denkbrouwsels soms wel eens wat onpractisch. Nee, dat is het 'em niet. Maar die Pruttel! Ik weet niet goed wat ik van die man denken moet. Hij is zo eh. . . . eh. . . . ! ! ! Enfin we moeten hem in ieder geval een kans geven! "
Zo redenerend bereikte Tekko zijn woning en ging naar binnen. Toch liet de glibberige verschijning van Gerard Pruttel hem geen rust en nog heel lang zat onze vriend over het aalvlugge mannetje dat zulke belangrijke connecties had, na te denken. En toen hij eindelijk met een onvoldaan gevoel opstond om naar bed te gaan, ontdekte hij dat hij van al zijn gepieker een formidabele honger had gekregen. En daarom bakte hij alvorens te gaan slapen, eerst nog een paar grote dikke pannekoeken.

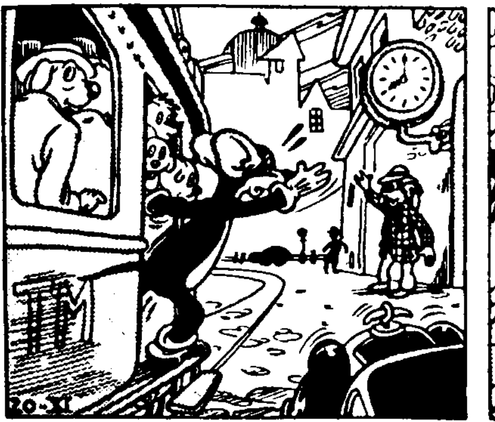

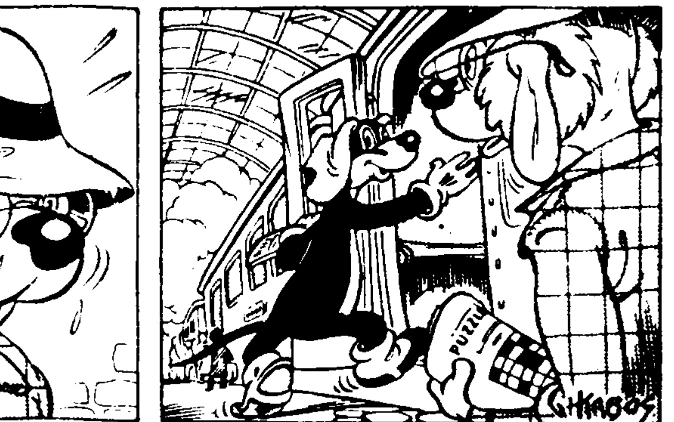
18. — De man, over wie Tekko zich het hoofd zat te breken, had intussen niet stil gezeten. Nauwelijks uit huis van professor Starreveld had de voortvarende heer Pruttel een taxi aangehouden en „station" geroepen. „Vlug chauffeur! " Belust op een goede fooi, trapte de man achter het stuurwiel de gaspedaal in tot op de plank, zodat de auto over de weg spoot en huilend en gillend op twee wielen door de bocht scheurde. Voetgangers drukten zich angstig tegen muren en zij die toevallig overstaken, konden, dank zij de één of andere rare sprong ternauwernood op het allerlaatste nippertje, het vege lijf redden.
Maar niettegenstaande enkelen de voortjakkerende taxi minder mooie woorden nariepen, bracht de auto Gerard in een ommezien tot voor het station. Na betaald te hebben, stormde de haastige Pruttel de hal in en wilde juist de contrôle passeren, toen iemand hem plotseling bij de schouder greep en „Hé Gerard! " riep. Een ogenblik later stonden de twee vrienden druk met elkaar tee praten en klonk het: „Ha, die Simon? " Hoe gaat het kerel! ? " „Patent zeg! Ik ben bezig met een millioenen object! " „Tjonge-tjonge, nee toch! " „Ja zeker! " En toen nodigde Gerard zijn vriend Simon uit een kop koffie met hem te gaan drinken in de wachtkamer.

19. — Achter een geurig kop koffie zaten de beide vrienden tegenover elkaar aan een tafeltje in de wachtkamer tweede klasse. Breedsprakig legde Gerard uit, dat hij wetenschappelijk medewerker van een professor was geworden en met opengesperde oren luisterde Simon toe. „Kijk eens hier kerel! " deelde Gerard zijn vriend mede. „Zo'n professor heeft van zelfsprekend iemand nodig, die de gehele zakelijke leiding op zich durft te nemen en wie zou daar beter geschikt voor zijn dan ik, Gerard Pruttel, de man met duizelingwekkende — ideeën. Het is een opzienbarende uitvinding die wij gaan exploiteren en ik verdien dan ook een behoorlijk salaris! "
„Zeg! " opperde Simon toen voorzichtig, terwijl hij afgunstig naar het fijne sportjasje van mooie Harristweed keek, dat Gerard zo echt nonchalant wist te dragen. „Zou er voor mij ook geen graantje mee te pikken zijn bij dat grote plan van jullie? Je weet. . . . ! ! ! ! ! „Ik zal zien jong! " viel Gerard zijn vriend in de rede en stond haastig op. „Mijn trein komt er aan! Maar ik zal zien wat ik voor je doen kan. Ik zal aan je denken! Bonjour! "
Hij nam zijn abonnement tweede klasse en verdween gejaagd door de contrôle. Inderdaad een zeer motorische figuur.

20. — Niettegenstaande hij zo laat naar bed was gegaan, was Tekko de volgende morgen al heel vroeg uit de veren. Met vriend Starreveld had hij om acht uur afgesproken onder de klok voor het stadion. Het weer was mooi en onze vriend had best zin in een klein vacantie uitstapje, ook al had het dan een zakelijk tintje in verband met het kasteel Pettenburg dat door Gerard voor Starreveld als werkplaats gehuurd was. Na een haastig ontbijt stapte onze Tekko op de tram en arriveerde klokslag acht uur bij het station, waar de brave professor al op hem stond te wachten.
„Ja! " zei de geleerde man op Tekko's vraag. „Dat kasteel is een eind uit de buurt. Het schijnt ergens op de Mookerheide te staan. A propos mijn waarde. Ik heb alvast twee retourtjes derde klasse genomen. Kom . mee anders zijn wij misschien nog te laat! " „En gaat U nu forens worden, professor? " wilde Tekko toen weten. „Forens? " schrok Starreveld. „Oh nee, dat is veel te vermoeiend. Ik zal daar gedurende mijn werkzaamheden wel moeten gaan wonen. Maar wie daarop ziet is een kniesoor! "
Genoeglijk koutend zochten zij een lege coupé op en met een puzzleblad voor vergevorderden voor de professor en een „vliegende wereld" voor Tekko, stapten zij tevreden in de trein.

Wie schreef dit?

door drs Anton de Man, deel 89.

De vorige keer hebben we op deze plaats een fragment gezien van Thomas van Aquino de "engelachtige leraar" die reeds enkele jaren na zijn dood werd heilig verklaard. Toch kan ik nu de verleiding niet weerstaan om Pater Antoon Vloemans te citeren, die in 1947 over hem schrijft: "Thomas was zonder twijfel een zachtmoedige man, maar niettemin heeft hij zijn Middeleeuwse beperkingen. Op de ene plaats bewijst hij wel hoe verwerpelijk leedvermaak is, maar op een andere plaats erkent hij dat de vreugde van de (weinige) zaligen verhoogd wordt door het aanschouwen van de hellepijnen der (vele) verdoemden.. Ketters moeten verbrand worden hoe goed zij als mens ook mogen zijn. Want hoe beter mens hoe gevaarlijker voor de gelovigen. Trouwens er is vuur en vuur. Wat betekent een half uur branden vergeleken bij de hellepijn die erger is en eeuwig duurt".... Maar genoeg nu. wij moeten snel over naar een figuur die wel nooit heilig verklaard zal worden, en die op zijn minst ook al honderd jaar een bron van tegenspraak is. Hoe het zij en wat er politiek ook in zijn naam gedaan wordt, hij is te beschouwen als een filosoof. In 1867 verscheen van hem een werk over Het Kapitaal. Samen met Hegel en Kierkegaard, wordt hij beschreven in het werk van Robert Heiss: De grote dialectische denkers van de negentiende eeuw (Spectrum). Hier komen een paar citaten van hem: — Het privaatbezit heeft ons zo dom en onzijdig gemaakt dat een voorwerp pas het ONZE is wanneer wij het hebben, dus wanneer het als kapitaal voor ons existeert of door ons onmiddellijk bezeten, gegeten, gedronken, aan ons lichaam gedragen, door ons bewoond enzovoort, kortom door ons gebruikt wordt.

- Het communisme is de noodzakelijke gestalte van de naaste toekomst, maar het communisme is niet als zodanig het doel van de menselijke ontwikkeling.

— De proletariers hebben er niets bij te verliezen dan hun ketenen. Zij hebben een wereld te winnen. Het geld is de naijverige god, het geld vernedert alle goden van de mens en verandert ze in koopwaar. Het geld is de zichtbare godheid, de verandering van alle menselijke eigenschappen in hun tegendeel, de omkering der dingen. Het geld verbroedert onmogelijkheden. Het is de algemene hoer, de koppelaar van mensen en volken..

Oplossing van deel 88: De gevraagde beroemde wijsgeer van vorige week was Thomas Van Aquino. De winnaar is A. V. Groenewoud P.O. Box 702. Oranjestad Aruba. Hij kan de boekenbon t.w.v. tien gulden afhalen bij MENSING STRADA, sponser van deze rubriek. Oplossingen graag vóór donderdag 18 nov. 1976 opsturen naar de redakties Curacao-Scherpenheuvel z/n, Aruba-Nassaustraat 110 en Bonaire Bernhardweg 6-B. Op de enveloppe vermelden: „WIE SCHREEF DIT"

EILANDGEBIED CURAÇAO

Het Bestuurscollege roept sollicitanten op voor de funktie van:

VOORLICHTINGSAMBTENAAR BIJ DE GENEESKUNDIGE- EN GEZONDHEIDSDIENST VAN HET EILANDGEBIED CURACAO

De funktie houdt o.a. in: het regelmatig geven van voorlichting aan de bevolking en alle publiciteitsmedia omtrent het gebeuren binnen de Geneeskundige- en Gezondheidsdienst inmiddels t.v.- en radio-programma's, persconferenties, press-releases aan radio, t.v. en pers, voorlichtingsbijeenkomsten e.d. Betrokkene moet in staat zijn voormelde werkzaamheden zelfstandig te verrichten en een grote mate van initiatief aan de dag te leggen.

Vereist wordt voorts: een ruime ervaring in een para-medische beroep en het zich behoorlijk kunnen uitdrukken in de Papiamentse en de Nederlandse taal. Ervaring op het gebied van voorlichting en public relations strekt tot aanbeveling.

Sollicitaties met uitvoerige inlichtingen binnen 2 weken na het verschijnen van dit blad te richten aan het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao, Concordiastraat 24, Willemstad, Curaçao.

De Gezaghebber,
Mr. O. MARTINA

De Secretaris,
Dr. W.C.J. VAN LEEUWEN

Relax 's zondags
en eet lekker
Haal vanaf 10 uur v.m.
Pom - Pastei - Halve kip - Nasi goreng - Nasi Rames - Warme worst - Roti - Saté - Biefstuk jená - Bami.

Aztekenweg 12 - Tel. 44061
(tegenover de R.K. Kerk van Groot-Kwartier)

CINE RIO

ZATERDAG 13
OM 8.00 N.M.
SEAN CONNERY is terug... Hij heeft geen tijd voor regels.
SEAN CONNERY
IAN MCSHANE
"RANSOM"
Engels, met Hollandse tekst.
IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 1.00
BOVEN 18 JAAR.

ZONDAG 14 OM 7.00 N.M.
Kan zij alleen tegen allen met haar Kung Fu?
"KUNG FU GIRL"
ENTREE: Fls. 1.00
VOLWASSENEN
KINDEREN Fls. 0.50

ZONDAG 14 OM 9.00 N.M.
De meest originele comedie vol intriges en spanningen!
MICHAEL CAINE
NATALIE WOOD
"PEEPER"
(UN CURIOSO DETECTIVE)
Engels, met Spaanse tekst.
IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 1.00
BOVEN 18 JAAR.

TE KOOP
GEVRAAGD

HUIS

Omgeving: Damacor, Gaito, Mahaai.

Brieven onder letters LM aan het bureau van dit blad, Curaçao.

OPENBARE VERKOOP

Op dinsdag 30 november 1976 des voormiddags te [illegible] notaris te zijnen kantore aan de De Ruyterkade 58A alhier ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen in het openbaar aan de meestbiedende worden verkocht:

De opstal Kayudaweg 5 staande op een perceel eigendomsgrond, groot 1.030 m2, kadastraal bekend als Tweede District, Sectie A, no. 1105.

De veilingvoorwaarden liggen vanaf acht dagen voor de veiling ter inzage ten kantore van de ondergetekende notaris.

Mr. D. M. SENIOR,
Joubert, Palm & Senior
notarissen

SHIP by Hapag-Lloyd

Very important news !

The inaugural schedule of our

first container vessel

CARIBIA EXPRESS

within CAROL is now available.

PORTS OF CALL	ARRIVAL		DEPARTURE	
HAMBURG			MON	6.12.76
BREMERHAVEN	TUE	7.12.76	TUE	7.12.76
AMSTERDAM	WED	8.12.76	WED	8.12.76
ANTWERP	THU	9.12.76	THU	9.12.76
TILBURY	FRI	10.12.76	FRI	10.12.76
LE HAVRE	SAT	11.12.76	SAT	11.12.76
LIVERPOOL	MON	13.12.76	MON	13.12.76
WILLEMSTAD	SAT	25.12.76	SUN	26.12.76
ORANJESTAD	MON	27.12.76	MON	27.12.76

Hapag-Lloyd
offers the following wide range of container types:

- STANDARD 20' and 40' CONTAINERS FOR YOUR DRY CARGO
- REFRIGERATED CONTAINERS
- OPEN TOPS, FLATS AND PLATFORMS FOR YOUR SPECIAL CARGOES

For further information please apply to:

Martijn Trading Company Ltd.
10–12 Havenstraat (Aruba)
Telephone 1492–1493–1842

Curaçao Trading Company (N.A.) N.V.
24 Handelskade (Curaçao)
Telephone 12475–13200

DRIVE—IN

ZATERDAG 13,
ZONDAG 14 OM 7.00 N.M.
Een prachtige film voor de h[ele] familie! !
JUDY GARLAND
FRANK MORGAN
"THE WIZARD OF OZ"
(EL MAGO DE OZ)

El Mago de Oz
(The Wizard Of Oz)
Gesproken in het Spaans.
IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 2.00
VOLWASSEN[EN]
KINDEREN Fls. 1.00

ZATERDAG 13,
ZONDAG 14 OM 9.00 N.M.
Op algemeen verzoek: De één w[il] hem levend, de ander dood, ma[ar] de "CONDOR" wil wraak! !
ROBERT REDFORD
FAYA DUNAWAY
CLIFF ROBERTSON
MAX VON SYDOW
(DE DRIE DAGEN VAN DE CONDOR)
Engels, met Hollandse tekst.
IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 2.50
BOVEN 18 JAAR.

ZATERDAG 13
OM 12.00 N.M. MIDNIGHT SH[OW]
PREMIERE... PREMIERE... W[...] de vrouwen in aktie...! !
JAE MILLER
MICHAEL KIRKWOOD

COLOR
A CROWN INTERNATIONAL PICTU[RE]
In het Engels. IN KLEUREN
ENTREE: Fls. 2.50
BOVEN 18 JAAR.

HUIS TE KOOP GEVRAAGD;

In rustige buurt.

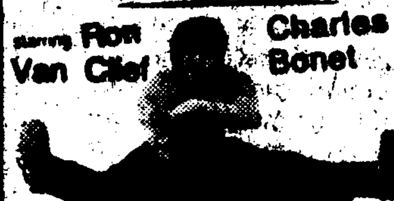
Liefst omgeving Gaito, Alablancaweg, Toni Koentji e.d.

Met vier slaapkamers plus dienstmeisje-kamer.

Telefoon 77483

CINELANDIA

ZATERDAG 13
OM 7.00 & 9.00 N.M.
ZONDAG 14 OM 9.00 N.M.
PREMIERE... PREMIERE... U moet het zien om het te geloven! !
THE BLACK DRAGON: RON VAN CLIFF en CHARLES BONET in:

In het Engels. IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 2.50
BOVEN 18 JAAR.

ZATERDAG 13
OM 12.00 N.M. MIDNIGHT SHOW
PREMIERE... van een zeer spannende kaladaadfilm!
JIMMY WANG YU
GEORGE LAZENBY
ROS SPIERS
"DRAGON FLIES"
(EL DRAGON VOLADORA)
Engels, met Spaanse tekst.
IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 2.50 – 1.50
BOVEN 18 JAAR.

ZONDAG 14 OM 7.00 N.M.
U zult brullen van het lachen met de dolle avonturen van de verstrooide professor.
FRED MACMURRAY
NANCY OLSON
KEENEN WYNN
"ABSENT MINDED PROFESSOR"
(EL PROFESOR DISTRAIDO)
Engels, met Spaanse tekst.
IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 2.00 – 1.25
VOLWASSENEN
KINDEREN HALVE PRIJS.

WEST-END

ZATERDAG 7 & 9 P.M.
ZONDAG 10.30 A.M. EN 8.30 P.M.
Een buitengewoon formidabele aktiefilm
"EBONY, IVORY AND JADE"
3 meisjes die aan een wedstrijd moesten meedoen, werden na hun aankomst op Hong Kong gevangen genomen door een mafia-bende. Zij konden hun leven redden door hun buitengewone kennis van Kung Fu.
In het Engels.
Boven f. 2,50 Beneden f. 1,50 Boven 18 jaar.

ZATERDAG OM 12.00 P.M. MIDNIGHT
Een Chinese film vol gevechten van Kung-Fu. Hij was eigenlijk meer zwijgzaam daardoor zijn naam
"THE SILENT GUEST FROM PEKING"
Zij probeerden hun land vrij te houden van Japanners maar onderling hielden zij zich bezig met groepsgevechten.
In het Engels.
Boven f. 2,50 Beneden f. 1,50 Boven 18 jaar.

ZONDAG OM 6.30 P.M. MATINEE
Een aktievolle Cowboy-film, met HUNT POWERS.
"SUGAR COLT"
Hij was slank van postuur, werd uitgelachen en neergeslagen tot hij genoeg had, waarna hij bewees wie hij eigenlijk was.
BOVEN: f. 2,00 – BENEDEN: f. 1,50 KINDEREN HALVE PRIJS.

MEDEDELING

In verband met asfalteringswerkzaamheden zal de parkeerplaats van het St. Elisabeth Hospitaal aan de Hamelbergweg vanaf zaterdag 13 november a.s. gedurende ± 14 dagen voor alle verkeer gesloten zijn.

Bezoekers van het Hospitaal gelieve hiermede rekening te houden.

ROXY

ZATERDAG 13
OM 7.00 & 9.00 N.M.
ZONDAG 14 OM 9.00 N.M.
PREMIERE... PREMIERE...
Aktieman Harper is terug...! H[ij] pauleert zijn kogels droog houden.
PAUL NEWMAN
JOANNE WOODWARD in:
"DROWNING POOL"

Engels, met Spaanse tekst.
IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 2.50 – 1.5[0]
BOVEN 18 JAAR.

ZONDAG 14 OM 7.00 N.M.
Zie hoe FANG, de trouwe [hon]denhoud, in een spannende [ach]tervolging zijn baasje redt ui[t] handen van gewetenloze ba[ndieten].
HENRY SILVA in:
"WHITE FANG TO THE RESCUE"
In het Engels. IN KLEUREN.
ENTREE: Fls. 2.00 – 1.25
VOLWASSENEN
KINDEREN HALVE PRIJS.

RADIO-HOLLAND CARIBBEAN N.V.

BEKENDMAKING

AANSTAANDE ZATERDAG 13 NOVEMBER ZAL HET NIEUWE VOLAUTOMATISCHE

METRO-PAGE SYSTEEM

IN BEDRIJF WORDEN GESTELD.

HET OUDE TELEFOONNUMMER 14000 VAN HET BESTAANDE CITY PAGING SYSTEEM KOMT DAN TE VERVALLEN.

HET NIEUWE TELEFOONNUMMER WORDT:

027 DIREKT GEVOLGD DOOR HET PAGENUMMER

VIA DIT NIEUWE TELEFOONNUMMER WORDEN DE OPROEPEN ZONDER TUSSENKOMST VAN DE TELEFONISTE IN DE PAGING CENTRALE GEDAAN.

INDIEN U PAGER NO: 555 WILT OPROEPEN DRAAIT U ACHTEREENVOLGENS HET TELEFOONNUMMER 027555. U HOORT DAN EEN WACHTTOON VAN DE PAGETERMINAL TOTDAT UW OPROEP AAN DE BEURT IS. DIT WORDT AANGEGEVEN DOOR EEN SERIE HOGE PIEPTONEN. DIREKT DAARNA KUNT U DE BOODSCHAP DOORGEVEN. HET EINDE VOOR DE DAARVOOR BESCHIKBARE TIJD WORDT AANGEGEVEN DOOR EEN ALARMTOON.

VOOR MEERDERE INLICHTINGEN BEL:

Radio-Holland Caribbean N.V.

TELEFOON ACME 44031 toestel 21.

VERKRIJGBAAR
Pomtayer f. 3,25 p/kg.
Nappi f. 5,00 p/kg.
Tel.: 24233

TE KOOP
WEGENS VERTREK
MGB
In goede conditie
Schottegatweg Oost 5
achter Meyer's Transportbedrijf

Zondag is vanaf 12.00 uur verkrijgbaar:

Bruine bonen met zoutvlees en spek; kerrie kwikwi; geroosterd kip met ansoi; bami en pom.

MEVR. BOERLEIDER,
Rijnstraat 5, Suffisant,
tel. 43538

GEBOREN

Norberto Pablo

Norbert J. Chaclin
Jacqueline M. Chaclin-Hglabi

10 november 1976

TE KOOP
KAPSALON INBOEDE[L]
tevens auto
FORD GRAN TORINO 1972
in goede staat. Tica.
Tel. 43746,
Montezumaweg 153

ederland en de Amerikaanse vrijheidsoorlog

t Begon met de 13 min 2

(Door S.H.A.M. Zoetmulder)

s een smalle halvemaan lag in november 1776 kleine vulkaaneiland Sint Eustatius in de trits de Bovenwindse Eilanden der Nederlandse An- met zijn dertigduizend inwoners — van wie ovvergrote deel negerslaven — beneden de krater de uitgedoofde vulkaan Quill. Boven de rots- die naar het strand afliep, waakte het fort tje. In de stad en langs de zee-oever waar een aantal schepen op de rede hun anker hadden vallen, veilig beschut tegen de passaatwinden, de de bedrijvigheid. Er voeren platboomde lich- er reden karren van en naar de hoge pakhuizen de kade.

aham Ravené was de fort- andant. Plotseling ontwaarde orbij de andere voor anker de koopvaarders een brigan- de de rood en wit gestreepte net in de bovenhoek de Union voerde, de nieuwe (voorlopi- andaard van de negen Ver- Staten van Noord-Amerika. e achtermast werd het oran- nje-bleu gehesen toen ook de- uten oorlogsbodem het anker rp. Op zijn beurt liet de com- dont als tegengroet even de ei- rlekleur strijken. Daar bleef tussen niet bij want uit de en van de kanons door de geschutpoorten van het schip bleek de „Andrew Doria" te rolden dertien saluutscho- loest het fort die beantwoor-

ené haastte zich naar de e eilandcommandeur in estad. Dat was Johannes de f, tot die zomer nog goever- tssecretaris en eigenaar van tting Concordia vanwaar hij gantijn al had zien binnen- en de vlag van de Ameri- rebellen herkend had. De kende het marineprotocol, echter ook dat de Republiek renigde Nederlanden toch al p te goede voet met de rege- van het Verenigd Koninkrijk maar hij was slim en gelastte luut met elf schoten te beant- den, twee minder dus dan de eschreven dertien wanneer n bodem van een soevereine gold... Isaiah Robinson, de in van de „Doria" heeft mo- wel geteld dat het er geen waren maar zijn groet was geval beantwoord.

verzegelde orders

had andere zaken te tellen. st van het Marine Committee het kersverse Amerikaanse res was hij op 23 oktober uit- d, had geen vijandelijke En- schepen — die voor de Ameri-

e kust een blokkade gelegd n — ontmoet en moest in vol- kennis nemen van de verze- orders die het Secret Com- van het Congres hem had geven. Robinson las nu dat bestemming het onder beheer West-Indische Compagnie de eiland St. Eustatius was. moest hij een lading voor het ikaanse leger innemen en.. commandeur van het eiland schrift terhandstellen van de ikaanse onafhankelijkheids- ring; commerciële en diplo- ekemissie waren dus efficiënt mbineerd al kwam de laatste et officiële verkeer bepaald te vroeg nu de Declaration of pence al van juli dateerde.

en kapt. Robinson zijn zen- bij commandeur De Graaff ild had, liet hij zich van de door vier matrozen van zijn naar een ander Amerikaans tuig op de rede roeien. De ma- n beval hij — de avond was tsen gevallen — naar de „An- Doria" terug te gaan. De be- hing van de „Doria" bestond een deel uit matrozen die naar eden van die tijd met liste ge- geronseld waren en weinig voortzetting van dit gedwon- dienstverband voelden, ook al den zij mee in de buit die hun gvoerder bij het opbrengen een vijandelijke koopvaarder steel zou maken. Onder het al was een student van Prince- die op deze manier „matroos akt" was. Hij stelde zijn n in de sloep over de kal- begunstigd door het duister het Britse eilandje St. Kitts Christopher) te roeien dat ze daad bij zonsopgang bereike- en er de gezaghebber te en hoe de „Doria" op het Ne- andse St. Eustatius verwel- id was. Die wist er overigens al want een op St. Kitts thuisho- Engels scheepje had eveneens Statiaanse gelegen en de be- hing had dit terugkeer leder die horen wilde weten wat daar opzienbarends gebeurd was.

a-wisseling

gezaghebber, Christer Gre- d, vond het een bedenkelijke hem enkele dagen later gerap- erd werd dat de „May" een brigantijn die juist van St. was uitgevaren op de nog vijftien kilometer tussen dit en Statia was ingepikt door „Baltimore Hero" een Ameri- kaperschip. Dat hees op de de nieuwe rood-witte ba-

nenvlag, zette een prijsbemanning aan boord en liet door deze de nieuwe aanwinst naar de Amerikaanse wateren opbrengen. — Voor Greathead was de maat nu vol. Het was trouwens niet de eerste keer dat schepen van de Amerikaanse rebellen het Nederlandse St. Eustatius als basis voor hun acties tegen de Royal Navy gekozen hadden en nog meer tegen Engelse koopvaarders. De gezaghebber had kennelijk lang overwogen wat hem te doen stond. Op 17 demb 1776, enkele weken na de beide incidenten derhalve, schreef hij een plechtige brief naar zijn Hollandse ambtgenoot De Graaff, teleurgesteld over de erkenning van een oorlogsschip van „the rebels called Continental Congres" (het Amerikaanse Congres te Philadelphia) vanwege het fort van de Hoogmogende Hollandse regering, nu dat fort de dertien saluutschoten had beantwoord met eerbewijzen als verschuldigd aan de vlag van onafhankelijke en soevereine staten. Bovendien was aan die oorlogsbodem toegestaan op St. Eustatius een lading buskruit, andere amunitie en proviand voor het Amerikaanse leger te laden.

Voor deze smaad aan de vlag van Zijner Majesteit door eerbewijzen aan hoogstdezelfs opstandelin-

Roosevelt huldigde Holland

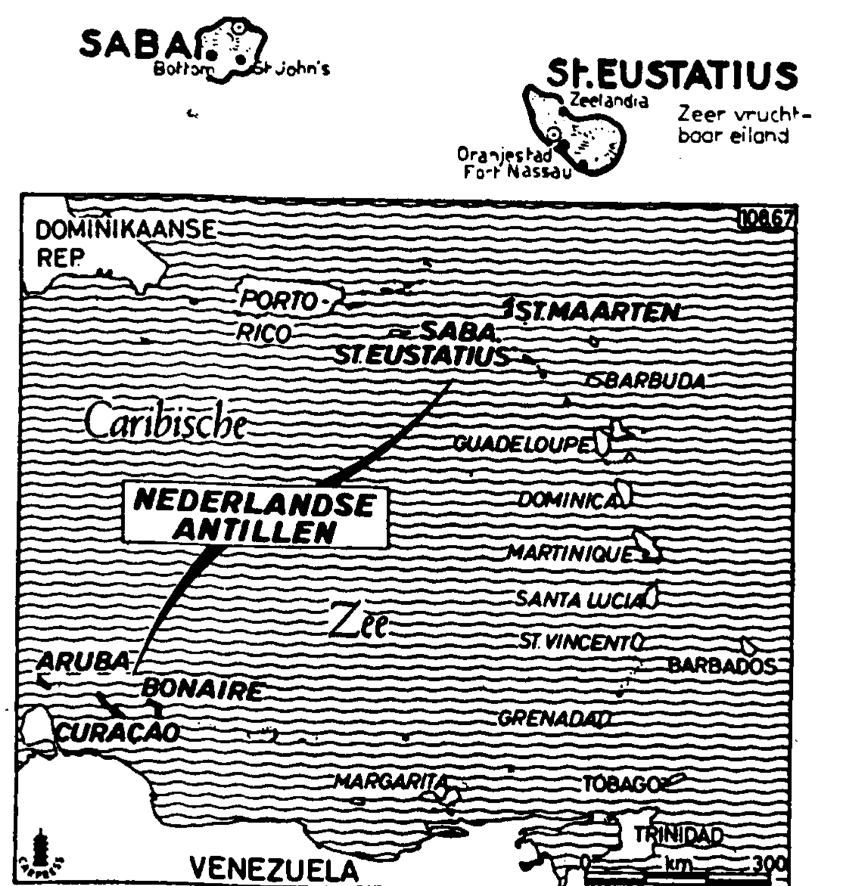
nauwelijks meerderjarig, in 1751 als koloniaal ambtenaar was uitgekomen en tot 1766 er secretaris zou blijven? Zoals reeds beschreven was hij in de zomer van 1776 tot commandeur bevorderd en had hij zich na terugkeer uit Holland in 1778 gehandhaafd gezien. Men moet zich zo'n functionaris in die tijd vooral niet voorstellen als een onkreukbaar ambtenaar, eerder als een ondernemer die tevens op het eiland van de West-Indische Compagnie de dienst uitmaakte. Dat was toen de tweede W.I.C. die op dat moment ruim honderd jaren bestond en zich naast de koopvaart op de West (en op Afrika) vooral op de slavenhandel toelegde. Een eigen defensie-apparaat had zij niet; daar moesten de Staten-Generaal via hun Admiraliteiten voor zorgen. Toen het monopolie van de slavenhalerij op de West-Afrikaanse kust voor de W.I.C. in 1743 afliep kwam de Hollandse koopliedendenop eigen gelegenheid op mensenroof en verscheping van deze black cargo naar de Antillen. Hein-

rich Heine heeft aan dit schandbedrijf nog een bitter vers met als hoofdfiguur ene kapitein van Koek gewijd.

Ook op St. Eustatius bestond de bevolking voor een zeer groot deel uit negerslaven; Joh. de Graaff had er wel driehonderd, werkzaam in de suikerplantages en vooral bij het lossen en laden van schepen. Welig toch bloeide er vanouds de sluikhandel op deze Golden Rock en de commandeur werd er een vermogend man door, vooral in de transitohandel met de Amerikanen. Overigens profiteerden ook Engelse koopvaarders in oorlogstijd wel van Statia voor het ontduiken van de blokkade om nog aan de rebellen te verdienen. Handel drijven met de vijand, sinds het bestaan van de Zeven Provinciën reeds hier

Op de 3 eilanden wonen 7000 mensen, deze leven van landbouw, veeteelt en van toerisme. Ca 70% van de bevolking is protestant. Engels is de belangrijkste taal. De gemiddelde temperatuur is 26 graden C.
Saba is de kom van een oude vulkaan

St. Eustatius (rechts onder kaartje boven) is een mini-eiland van de Nederlandse Antillen (kaartje beneden).

voorstellen als een woest uitziend manspersoon met een dwarssteek op het hoofd, een Dajan-lapje voor een der ogen, een pistool in de gordel en een sabel in de rechterhand; dit alles op het dek van een zeilschip dat een zwarte vlag met doodshoofd voert. Dit echter waren een soort vrijbuiters-ter-zee, uitsluitend op eigen voordeel uit.

Kaapvaart kon al in de Republiek der Ver. Nederlanden officieel bedreven worden als het maar de vijand benadeelde waartoe de Staten der zeeprovincies kaperbrieven verstrekten. In Zeeland is daardoor de familie Snouck Hurgronje tot aanzien gekomen en onder het Koninkrijk zelfs geadeld, zij het niet op kaapvaartmotief.

Paul Jones verstond zijn vak, bracht de Britse zeehandel veel schade toe en arriveerde in oktober 1779 zelfs met enkele buitgemaakte schepen ter rede van Texel. In Amsterdam kon hij zijn buit verkopen en hij vond er een bewonderend onthaal bij de anti-Britse regentenkringen. Toen Londen daartegen protesteerde en uitlevering van de kapitein eiste, vertoonde Jones plotseling een Franse lastgeving — ook met Frankrijk was Engeland om Amerika in conflict geraakt — maar hij moest niettemin ons land verlaten. Hij voer inderdaad weg onder Franse vlag, Frankrijk werd na de Engels-Amerikaanse oorlog zijn tweede vaderland waar hij in 1792 stierf. Tot ver in de 19-de eeuw zou in ons land een liedje over „Pauwel Jones" populair blijven.

Populair was Jones vooral in de kringen der Patriotten die trouwens sterk en openlijk met de Amerikaaanse opstandelingen sympathiseerden en hen van Amsterdam uit financierden. Die gevoelens kregen wel een koude douche toen het hof van St. James de Nederlandse republiek de oorlog verklaarde en meteen een smaldeel onder de admiraal Rodney op St. Eustatius afzond. Het eiland beleefde in de laatste van de jaren '70 der 18-de eeuw zijn hoogste bloei toen het in één jaar door driduizend schepen werd aangedaan. Officieel wisten de Staten-Generaal niets van dit alles maar het had hen tot waakzaamheid moeten aanzetten toen zij zich verooorloofden met Scandinavië en Rusland in 1780 het Verbond van Gewapende Neutraliteit te sluiten dat rechtstreeks tegen het willekeurig optreden van de Britse vloot gericht was. De kennisgeving van die aansluiting kreeg de Nederlandse gezant in Londen ongeopend terug en koning George III had nu tenminste een aanleiding voor de oorlogsverklaring aan de Republiek bij overigens voor de hand liggende oorzaak. Want wat was het geval?

Amsterdam en Philadelphia (zetel der nieuwe Amerikaanse regering) hadden een voorlopig handelsverdrag gesloten waarvan de Hollandse koop- en geldhandelsstad belangrijke voordelen verwachtte zodra deze overeenkomst in werking zou treden. Dit echter was pas voorzien ná de onafhankelijkheidsverklaring. Ongelukkigerwijs viel dit tractaat de Engelsen in handen en dat werd de casus belli. De Amsterdamse Patriotten hadden er op gegokt dat Frankrijk de koloniën wel zou beschermen maar dat werd een misrekening.

Voor St. Eustatius lag einde december 1780 slechts één Nederlands oorlogsschip onder de schout-bij-nacht Fr. van Bylandt. Die kende de kracht van de Britse vloot want een jaar te voren was hij er ter hoogte van het eiland Wight mee slaags geraakt toen hij enige koop-

vaarders convoyeerde. Van de oorlogsverklaring was hij nog onkundig en dies werden deze Hollandse schepen verbeurd verklaard. Tegen George Brydges Rodney, de succesrijke Engelse vlootvoogd, was Van Bylandt kansloos en in januari 1781 moest hij de vlag strijken. De sluwe Rodney streek echter niet de Statenvlag op het fort Oranje. Daardoor misleid liepen successievelijk 150 Amerikaanse en Nederlandse schepen (waarde 40 miljoen gld.!) in de val waardoor de Britten een ontzaglijke buit binnenhaalden. Hoe groot de buit in de pakhuizen voor overslag was laat zich afleiden uit het feit dat in 1779 er niet minder dan 3500 schepen van binnen- en uitgeklaard en het jaar tevoren begin augustus nog tweehonderd er het anker hadden laten vallen. Alles wat er stond, lag of dreef werd goede prijs verklaard en een tweeduizendtal Amerikaanse kooplieden gevangengenomen. Ook de commandeur Johannes de Graaff zag in één slag zijn vermogen verloren gaan en moest als krijgsgevangene naar Engeland. Bij de Vrede van Parijs in 1784 kwam hij vrij.

Er weer bovenop

Na deze bliksemactie voer Rodney weg, een bezetting van duizendman achterlatende. Op hun beurt waren die niet opgewassen tegen de Franse vloot die korte tijd later het eiland overviel maar het slechts enkele jaren bezet hield. Niet zodra had de ondernemende De Graaff de vrijheid herkregen of hij zeilde, nu als particulier weer naar St. Eustatius en hervatte de handel die hem schatrijk gemaakt

bleek te hebben toen hij in 1811 er als 71-jarige stierf. In 1789, vijf jaren na de vrede, hadden alweer drieduizend vaartuigen het eilandje aangedaan maar tien jaren later keerden de Fransen terug — de West-Indische Compagnie was intussen geliquideerd — en legden er een garnizoen dat de bevolking te onderhouden kreeg voor zo ver zij daarvoor in staat was nu ze bovendien elke maand een schatting van 8000 Spaanse daalders moest opbrengen.

Wie thans het lichtelijk verpauperde St. Eustatius bezoekt staat hier op een waar Bovenwinds monumenteneiland. De Ned. Herv. kerk uit die oude glorietijd, de synagoge en antieke woninkjes, oude begraafplaatsen op een waarvan de uit Haarlem afkomstige Bosschenaar de schout-bij-nacht Willem Crul zijn laatste rustplaats moet gevonden hebben. Dit alles trof er tien jaren geleden prof.dr. Temminck Groll aan toen hij als hoogleraar kunstgeschiedenis te Utrecht op verzoek der regering Statia bezocht. Enkele jaren later volgden vier studenten die een documentatie moesten aanleggen met het oog op een mogelijke restauratie. De architect F. Julian werd daarvan de coördinator in overheidsdienst. Prof. Groll, inmiddels hoogleraar restauratieleer in Delft geworden, heeft in het voorjaar van 1976 zijn bezoek ter fine van advies aan de Antilliaanse regering herhaald. Fort Oranje krijgt in dit herstel prioriteit. Hier toch heeft president Roosevelt in 1939 een bronzen gedenkplaat laten aanbrengen die de herinnering levend houdt aan het feit dat dáár de jonge Ver. Staten voor het eerst door een vreemde mogendheid erkend werden: met elf saluutschoten in plaats van met dertien.

Fort Oranje groette „Amerika"

President Roosevelt (foto boven) heeft in 1939 een bronzen gedenkplaat laten aanbrengen in Fort Oranje (foto onder) ter herinnering aan het feit, dat dáár de jonge Verenigde Staten voor het eerst door een vreemde mogendheid werden erkend.

gen vanwege het fort Oranje te brengen, verlangde Greathead een afdoende verklaring. Bovendien vorderde hij van De Graaff dat deze herhaling zou voorkomen en volledig de schade zou vergoeden die de eigenaar van de „May" door deze zeeroverij geleden had; tenslotte eiste hij opsporing en bestraffing van de daders als een afschrikwekkend voorbeeld voor anderen. De gezaghebber vaardigde een deputatie onder leiding van zijn officier van justitie John Stanley naar St. Eustatius af om daar deze missive aan de commandeur in persoon te overhandigen. Hij moet de hoop gekoesterd hebben dat Stanley met commandeurs verontschuldigingen zou terugkeren maar daarin werd hij deerlijk teleurgesteld.

Weliswaar ontving De Graaff de deputatie en accepteerde hij de nota van de gezaghebber maar hij weigerde met de heren de inhoud te bespreken. Integendeel, hij schreef een antwoord, gedateerd 23 december 1776, waarin hij kortweg de beschuldiging van hulp aan Amerikaanse kapers van de hand wees en verklaarde geen onderzoek te kunnen instellen naar de beweerde beledigingen behalve als die door volstrekt authentieke bewijzen konden gestaafd worden waarbij feiten in het juiste onderling verband en bevestigd door getuigen konden worden vastgesteld. Voor wat betreft dat saluut aan de „Andrew Doria" vleide De Graaff

zich, naar hij schreef, met de verwachting dat, indien zijn superieuren zulks verlangden, hij in staat zou zijn een genoegdoening gevende verklaring af te leggen.

Niet zodra had Greathead dit antwoord in handen of hij componeerde 26 december een heel wat mindere dupliek. Of het nu dertien dan wel minder saluutschoten geweest waren, het was en bleef een belediging voor Zijner Majesteits vlag. In het antwoord van De Graaff had hij vergeefs gezocht naar een ontkenning of een afkeuring van de feiten. Met dat al begreep de gezaghebber wel dat hij op die manier niet verder kwam weshalve hij afschriften van de briefwisseling vergezeld van beëdigde getuigenverklaringen naar zijn regering in Londen stuurde. Daar nam men de zaak, begrijpe-

lijk, hoog op hetgeen resulteerde in een dreigende nota naar de Staten-Generaal. Na dit stuk min of meer apaiserend beantwoord te hebben achtten de Hoogmogenden het toch maar gewenst Johannes de Graaff naar het vaderland te ontbieden om verantwoording af te leggen. Haast maakten zij daar niet mee. Er ging een jaar voorbij alvorens hij gelegenheid kreeg zijn be-

leid te verdedigen; van alle blaam gezuiverd verklaard mocht hij naar zijn post op Statia terug keren.

Nieuw avontuur

Daar moet hij grinnikend hebben kennis genomen van een nieuw avontuur van de „Andrew Doria" waarmee destijds het diplomatiek incident begonnen was. Deze goed gewapende en laag op het water liggende tweemaster had wederom St. Eustatius aangedaan om er voorraden voor de Amerikaanse opstandelingen in te nemen. Daar wilden de Engelsen ditmaal een stokje voor steken. De lichte kanonneerboot „Racehorse" die twaalf stukken voerde, werd op de loer gelegd en ontdekte inderdaad wezelijk van Porto Rico het gezochte vaartuig. Natuurlijk had kapt. Robinson eveneens een uitkijk, liet onmiddellijk het scheepsgeschut met de zware kanonskogels van ruim 18 kilo laden en opende het vuur. Na een urenlange kanonnade van twee uren streek H.M.S. Racehorse de vlag; haar commandant, de luitenant-ter-zee James Jones, was dodelijk gewond en de equipage had zware verliezen geleden. Het einde was dat er een Amerikaanse prijsbemanning aan boord ging waarna de „Doria" in triomf met de Britse bodem in haar kielzog de monding van de Delaware na korte tijd binnenviel.

Hoe verging het nadien St. Eustatius en zijn commandeur die,

te lande door weinig scrupuleuze oorlogswinstmakers met graagte gedaan, was ook hun allerminst vreemd. De Vierde Engelse Oorlog zou aan dit alles een voorlopig einde maken.

In Den Haag had Yorke, de gezant van koning George II al herhaaldelijk tegen die smokkelhandel

geprotesteerd; de Staten-Generaal vaardigden daarop ten leste een verbod uit maar varend Holland trok zich daar weinig van aan. Gevolg: aanhouden in volle zee door de Engelsen van Nederlandse koopvaarders welke dan op contrabande onderzocht en maar al te vaak opgebracht werden. Het beginsel van Hugo de Groot's „Mare liberum" was van De Graaff; het recht van de sterkste zegevierde. Voor Londen was de maat vol toen zich het incident met John Paul Jones voordeed. Deze Schot had moeilijkheden op de Engelse handelsvloot gehad die hij in 1773 de rug toekeerde, zich twee jaar later in dienst van de nieuwe Ver. Staten stelde en de grondlegger van hun oorlogsmarine ging worden. Aanvankelijk opereerde hij voor hen als kaper-kapitein, een even riskant als lucratief beroep waarvan tekenaars zich de beoefenaar graag

Antillianen in Nederland tegen beleid van CRM

ANJESTAD — De Antillianse en Surinaamse welzijnsstichtingen in Nederland hebben kritiek op het beleid van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maarschappelijk werk (CRM), onder verantwoordelijkheid van minister Van Doorn, die volgens hen erop uit is deze stichtingen over te hevelen naar Nederlandse particuliere en gemeentelijke instellingen. Onder het motto "algemeen waar het kan en specifiek waar het moet", streeft CRM ernaar de dienstverlening aan de Antillianen en Surinamers bij de kategoriale (=Antilliaanse en Surinaamse) welzijnsstichtingen welzijnstichtingen weg te halen en over te brengen, over te hevelen naar de algemene Nederlandse instellingen.

Vooruitlopend op dit gebied heeft CRM de normen voor subsidie in de komende jaren hierop afgesteld. Dit betekent in het algemeen voor de stichtingen: bezuinigen op de verschillende posten van de begroting. Konkreet houdt dat onder anderen in: - geen mogelijkheid voor het aantrekken van nieuw personeel, - een te gering bedrag voor bijvoorbeeld het houden van lezingen, - wat cursussen en sport betreft moet eerst worden aangetoond dat aansluiting bij Nederlandse instellingen niet mogelijk is, - geen susidies voor speelfilms, - geen subsidies voor feesten zondermeer. Volgens deze stichtingen verzeilen ze door deze maatregelen langzaam maar zeker in een afbraakproces en wordt het hun onmogelijk gemaakt de eigen identiteit te behouden, van belang voor onder anderen de remigratie.

De zelfstandige taakuitoefening van de Surinaamse en Antilliaanse welzijnsstichtingen, dat wil zeggen zonder dat aan de interne samenhang en communicatie binnen de eigen sector afbreuk wordt gedaan, komt hierdoor in gevaar, aldus het informatieblad van de Antilliaanse welzijnsstichting Kibra Hacha te Utrecht.

KOPENHAGEN — Voor het eerst zijn zes Russische onderzeeers van de Golf-2 klasse, die elk met drie ballistische kernraketten type Serb kunnen worden uitgerust, door de Deense wateren de Oostzee binnengevaren, zo meldt het Deense departement van Defensie.

WILLEMSTAD — Van de schrijfster Diana Lebacs is wederom een boek verschenen, ditmaal een kinderboek in het papiaments. Chinina-komelubidá, is één afgerond kinderverhaal. Het boek is bedoeld voor kinderen die net een jaar of twee kunnen lezen en daarom is het verhaal kort en overzichtelijk gehouden om de nieuwelezertjes niet af te schrikken. De Amigoe zal later, in de boekenpagina op dit kinderboek terugkomen met een bespreking.

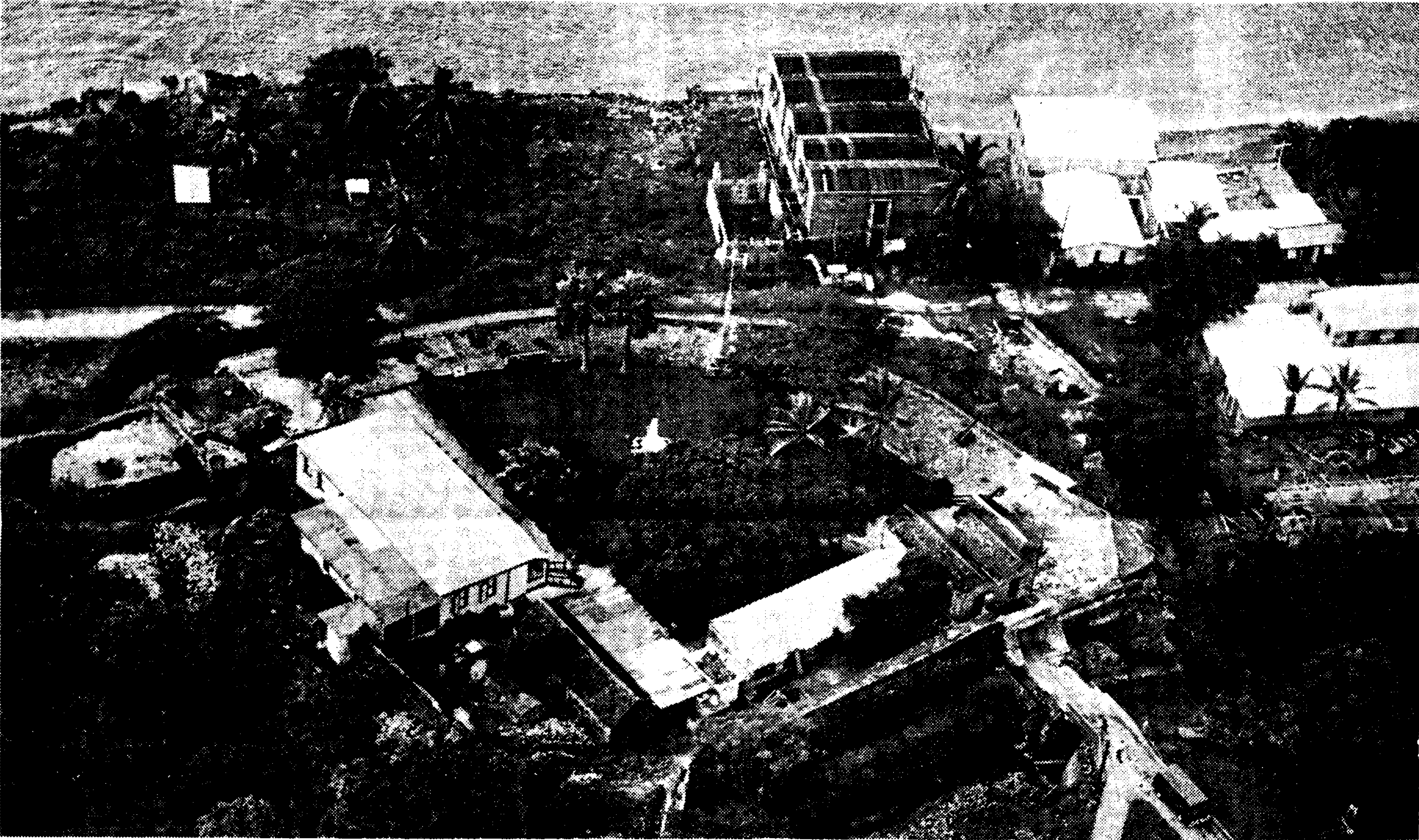
Geschiedenis van Statius in de jaren 1776-1976

Door: Ypie Attema

HET JAAR 1976 is een gedenkwaardig jaar voor Sint Eustatius. Tweehonderd jaar geleden, op 16 november 1776, liet de Statiaanse commandeur Johannes de Graaff vanaf het Hollandse fort Oranje de rebellenvlag van de opstandige Engelse kolonien in Noord-Amerika groeten. Dit saluut werd door de Noordamerikanen opgevat als een erkenning van hun zelfstandigheid en de Verenigde Staten beschouwen daarom 16 november 1776 als de dag waarop voor het eerst door een vreemde mogendheid hun souvereiniteit werd erkend.

Er bestaan echter niet alleen banden tussen Sint Eustatius en Amerika. Ook Nederland, en de provincie Zeeland in het bijzonder, zijn nauw betrokken bij de geschiedenis van het eiland. Ruim drie eeuwen geleden, in het voorjaar van 1636, zette een Zeeuwse expeditie vaste voet op Sint Eustatius en stichtte daar een kolonie. Ter herinnering aan Zeeland noemden zij de nederzetting "Nieuw Zeeland", een naam die overigens al gauw veranderde in Sint Eustatius.

Tussen deze twee gebeurtenissen, de kolonisatie in 1636 en het saluut in 1776, speelt zich het belangrijkste gedeelte van de veelbewogen geschiedenis van het eiland af. Een geschiedenis waarin Sint Eustatius ondanks oorlogen, herhaalde vlagwisseling, plundering en corruptie uitgroeide van een kleine, rustige landbouwkolonie tot een knooppunt van internationale handel in het Caribisch gebied. De ligging van Sint Eustatius was zeer gunstig en vooral met de opkomst van de Noordamerikaanse vrachtvaart, omstreeks 1700, ontwikkelde het eiland zich tot een belangrijke stapelplaats en doorvoerhaven.

Luchtfoto van het historische Fort Oranje van waaruit de eerste saluutschoten voor de Amerikaanse vlag afgevuurd worden.

ONTDEKKING EN HERKOMST VAN DE NAAM

Uit bronnen- en archiefonderzoek naar gegevens betreffende de ontdekking van de Bovenwinden blijkt dat niet precies bekend is wanneer en door wie ze zijn ontdekt. Men vermoedt wel dat Christopher Columbus op zijn tweede reis naar het Caribisch gebied, in 1493, Sint Eustatius gezien en benoemd heeft, maar over datum en naam bestaat geen enkele zekerheid.

St. Eustatius dankt zijn huidige naam vermoedelijk aan een Spaanse verbastering van een Indiaanse naam maar ook hierover bestaan onduidelijkheden. Zeker is, dat het eiland reeds lang bekend staat onder verschillende namen die nauw verwant zijn aan de huidige: Sint Eustatius. In het Caribisch gebied staat het eiland over het algemeen bekend onder de kortere namen Statius en Statia.

LIGGING

Sint Eustatius maakt deel uit van de Nederlandse Antillen en heeft een oppervlakte van 21 km/, bij een lengte van circa 9 km en een grootste breedte van 4.5 km.

De hoofdstad van het eiland, Oranjestad, ligt aan de Westkust en is van oudsher verdeeld in een boven- en een Benedenstad ("Upper Town en 'Lower Town') . De Bovenstad, waar het grootste gedeelte van de Statiaanse bevolking woont (circa 1500 zielen), ligt aan de rand van een 40-meter hoge rotswand. De Benedenstad ligt aan de Oranjestadbaai.

GEOLOGIE, KLIMAAT EN AGRARISCHE TOESTAND

Geologisch gezien zijn er op het eiland drie landschappen te onderscheiden: in het noordwesten en zuidoosten twee in ouderdom verschillende vulkanische massieven, respectievelijk de "Hills" en de "Quill", die door een betrekkelijk vruchtbare laagvlakte, de "Cultuurvlakte", van elkaar worden gescheiden. De "Quill" is een circa 600 meter hoge, uitgewerkte vulkaan met een krateropening van ongeveer 300 meter. De kraterbodem en de wanden aan de binnenzijde zijn begroeid met tropisch regenwoud, waar door het vochtige klimaat prachtige exotische planten groeien.

Zowel de Grote Antillen (Aruba, Bonaire en Curacao) als de Kleine Antillen (Saba, Sint Maarten en Sint Eustatius) liggen in een gebied waar vrijwel het gehele jaar de passaat uit oostelijke richting waait. De klimatologische verschillen tussen de beide eilandengroepen zijn niet erg groot, met uitzondering van de regenval. Vooral Sint Eustatius kent perioden van grote droogte waardoor er, ondanks de vrij vruchtbare laagvlakte, weinig of geen belangstelling voor landbouw en veeteelt bestaat. Op beperkte schaal worden koeien, geiten en aardappelen uitgevoerd. Een andere bron van inkomsten vormt de visserij. Vooral de vangst van kreeften is naar verhouding lucratief, maar helaas worden te jonge en kuitschietende kreeften niet altijd teruggezet, zodat de kans op uitroeiing vrij groot is.

Mede van invloed op deze weinig enthousiaste houding ten aanzien van landbouw en veeteelt is het feit dat het eiland in de achttiende eeuw de rol van Curacao als belangrijk slavendepot in het Caribisch gebied overnam, waardoor de plantagebouw — Sint Eustatius kende in de achttiende eeuw voornamelijk tabaks-, suikerriet- en katoenplantages — sterk achteruit ging. Ondanks de korte opleving die omstreeks 1784 intrad, toen de vrije slaven handel werd verboden, nam het aantal plantages door het ontbreken van goede werkkrachten tòch af en raakten suikermolens, slavenverblijven en planterswoningen langzaam in verval. In de negentiende en twintigste eeuw heeft men herhaaldelijk geprobeerd de plantagebouw weer op hoger peil te krijgen, maar door de ongunstige regenval en te lange verwaarlozing van de bouwgrond is dit niet gelukt.

DE OPKOMST VAN DE NEDERLANDSE HANDEL OP ZUID-AMERIKA EN IN HET CARIBISCH GEBIED

Toen, omstreeks 1580, de verhouding van de Nederlanden met Spanje en Portugal slechter werd, kwam de Nederlandse handel met deze landen nagenoeg stil te liggen. Mede ten gevolg hiervan besloot men in 1621 de Nederlandse West-Indische Compagnie op te richten: een algemene handelsonderneming die tot doel had de handel op Zuid-Amerika en West-Indie uit te breiden en daar, met het oog op vaste handelsposten, nederzettingen te stichten.

Dankzij de handelsrelaties met Spanje en Portugal — die reeds van het begin van de vijftiende eeuw dateerden —, waren de Hollandse kooplieden goed bekend met de rijkdommen in Zuid-Amerika en West Indie, waar Spanje een aantal kolonien bezat. Sinds het begin van de zestiende eeuw waren echter ook de Engelsen actief in West-Indie en Zuid-Amerika. Doordat Spanje niet voldoende voorzag in de behoeften van zijn jonge kolonien (monopoliepositie), zag Engeland zijn kans schoon zich daar toegang te verschaffen om illegaal de tekorten aan te vullen. In de loop van de geschiedenis liet Engeland steeds opnieuw van zich horen in het Caribisch gebied en vooral Sint Eustatius heeft, ook door eigen schuld, zeer te lijden gehad van de herhaalde Engelse aanvallen.

Door hun commerciele relaties met het Zuidamerikaanse vasteland — het gebied tussen de Orinoco rivier en de Amazone — kwamen de Hollandse kooplieden in contact met het Caribisch gebied, waar ook zij begonnen sluikhandel te drijven met jonge Spaanse kolonien als Trinidad en Santa Margarita, activiteiten die reeds toen de jalouzie van Engeland wekten. Via deze relaties ontstond ook de voor de Westfriese vissserssteden zo belangrijke zoutvaart op het ten zuiden van Santa Margarita en voor de kust van Venezuela gelegen schiereiland Punta d'Arraya. Van een geregelde kolonisatie was echter nog geen sprake.

ZEEUWSE VESTIGING OP SINT EUSTATIUS

Eerst omstreeks 1630 zien we Hollanders en Zeeuwen verschijnen in de Caribische wateren om zich daar blijvend te vestigen. Toch werd het gebied al vanaf 1624 regelmatig bezocht door Nederlandse zeevaarders. Reden hiervoor was onder meer dat een aantal eilanden in het Caribisch zeegebied, op grond van het octrooi van 1621 van de West-Indische Compagnie, binnen het rechtsgebied van de Staten Generaal viel. Krachtens dit octrooi werden in 1634 Curacao en in 1636 Aruba, Bonaire en Sint Eustatius door de Nederlanden gekoloniseerd.

In december 1635 kregen de Zeeuwse koopman Jan Snouck en zijn medestanders uit Vlissingen Abraham van Pere en Pieter van Rhee toestemming tot het "stichten" van een nederzetting op het eiland Sint Kruis (het huidige Amerikaanse St. Croix). Zij reedden een schip uit en zonden Pieter van Corselles, die zij aanwezen als leider van de te stichten kolonie, met voldoende manschappen naar West-Indie. Bij aankomst bleek Sint Kruis niet aan de verwachtingen te voldoen en men richtte daarom de aandacht op het nabijgelegen Sint Eustatius. In het voorjaar van 1636 liet Van Corselles zijn manschappen bezit nemen van het eiland, waarna hij de Kamer van Zeeland zo snel mogelijk liet weten er "...goede toebacer te planten en goede winnige te doen...", waarop zowel de Kamer van Zeeland als het bestuur van de West-Indische Compagnie — de Heren XIX — hun goedkeuring hechtten aan de stichting van de nieuwe kolonie.

De Zeeuwse expeditie trof bij aankomst het eiland onbewoond aan. Over de oudst bekende bewoners, de Cariben, staat ons weinig materiaal ter beschikking. Waarschijnlijk waren zij geruime tijd voor de komst van de Zeeuwen uitgeroeid of naar andere eilanden vertrokken. De nieuwe bevolking van Sint Eustatius bestond bij aankomst in 1636 voornamelijk uit Zeeuwen, Walen en Vlamingen, 40 à 50 in getal. Met de opkomst van de plantagebouw nam vooral het aantal geimporteerde rode en zwarte slaven toe en dankzij de internationale handel vestigden zich kooplieden uit verschillende Europese landen op het eiland. Zo telde Sint Eustatius in 1665 330 blanken en 840 negers en indianen en in 1689 woonden er op het eiland naast Nederlanders ook Engelsen, Fransen, Duitsers, Schotten, Ieren en Koerlanders.

De manschappen van Van Corselles legden zich naast hun militaire bezigheden vooral toe op de landbouw en we lezen dat zij nog voor het aflopen van het eerste octrooi voor Sint Eustatius dat drie jaar zou lopen (1636-1639), tabaksplantages hadden aangelegd en dat de eerste Statiaanse tabak in juli 1638 in Vlissingen werd aangevoerd. Tòch speelde Sint Eustatius tot omstreeks het midden van de zeventiende eeuw, commercieel gezien, geen belangrijke rol. De nieuwe eilandbewoners hielden zich, zoals reeds gezegd, bezig met de verbouw van tabak voor de Zeeuwse markt, legden suikerriet- en katoenplantages aan en voorzagen verder in hun eigen levensonderhoud. De orde op het eiland werd gehandhaafd door Commandeur en Raden en van Compagnieswege bestond er enig toezicht op de handelsaangelegenheden door middel van een door de Heren XIX aangestelde ambtenaar.

Leider van de kolonie Sint Eustatius en tevens eerste commandeur was de ons inmiddels bekende Pieter van Corselles.

Samenvattend kunnen wij, voor wat betreft Sint Eustatius in de zeventiende eeuw zeggen dat het een plantage-eiland was dat in den beginne voornamelijk tabak en suikerriet leverde, maar dat zich langzamerhand een belangrijker positie ging verwerven als stapelplaats en doorvoerhaven van slaven. In de achttiende eeuw werd Sint Eustatius het belangrijkste slavendepôt in West-Indie en nam daarmee de rol van Curacao over. In 1662 werden de eerste overeenkomsten tot levering van slaven met particulieren gesloten en omstreeks 1724 begon de Compagnie met eigen aanvoer en verkoop van slaven op Statia. In beginsel waren de aangevoerde slaven bedoeld om in de eigen behoefte van het eiland te voorzien, maar al gauw ontstond er vraag naar slaven voor verkoop naar omliggende eilanden. Door deze vrij plotselinge opkomst van de slavenhandel op Sint Eustatius — waarvoor men zelfs een speciaal slavenhuis had ingericht (zie afb. 7 en 8) —, verloor men de aandacht voor de plantages en raakten deze voor geruime tijd in verval.

DE ACHTTIENDE EEUW: SUIKER-, KRUIT- EN WAPENHANDEL

— Sint Eustatius nam, voor wat betreft de ontwikkeling van zijn handel, een zeer bevoorrechte positie in: het had een unieke ligging in het Caribisch gebied. Bovendien werd het eiland omringd door jonge Franse, Spaanse, Deense en Engelse kolonien die wat betreft bevoorrading geheel waren aangewezen op het moederland, dat lang niet altijd voldoende en tijdig in de behoefte voorzag. Sint Eustatius verschafte zich in dezen al spoedig een onmisbare positie door klandestien aan de behoeftige kolonien te leveren, vooral aan de jonge Engelse kolonien in Noord-Amerika. De Statiaanse schepen leverden daar tropische producten afkomstig uit West-Indie, in ruil voor Noordamerikaanse producten als levensmiddelen en hout. Al vroeg wekten deze activiteiten de woede op van Frankrijk en Engeland, die door middel van plunderingen (de Franse van o.a. 1689 en 1713) en juridische maatregelen (de Engelse Navigatiewet van 1651) deze illegale praktijken trachtten tegen te gaan.

Het feit dat Sint Eustatius evenals Sint Maarten, vrijhaven was, schepen van elke nationaliteit konden er voor anker gaan speelde hierbij natuurlijk een belangrijke rol, want dat vergemakkelijkte de smokkelhandel waartoe men door de strenge monopoliemaatregelen van de verschillende moederlanden wel genoodzaakt was. Verder was de controle op scheepspapieren — voor dit doel speciaal vervalst — zeer slecht: men vervoerde lege vaten, die volgens de papieren gevuld waren met rum en suiker, naar Sint Eustatius om ze daar, uiteraard met een behoorlijke winstmarge voor de Statiaanse kooplieden, te vullen met de producten waaraan behoefte was. Vooral de illegale suikerhandel heeft Statia grote winsten doen boeken.

De opbrengsten van de suikercultures op het eiland zelf waren zeer gering en zeker niet voldoende voor de grootscheepse export zoals we die uit de archieven kennen. De ruwe suiker werd namelijk door Sint Eustatius geimporteerd vanuit de Engelse en Franse "suikereilanden", vervolgens geraffineerd en door verkocht als suiker, geraffineerd op de suikereilanden zelf, om op deze manier de monopoliemaatregelen van het moederland te ontduiken.

Naast deze sluikhandel en de hierboven genoemde slavenhandel, hield men zich op Statia op grote schaal bezig met illegale goederen- en wapenhandel. Tijdens de Noordamerikaanse vrijheidsoorlog (1773-1783) leverde Sint Eustatius bij voorkeur illegaal wapen- en kruitvoorraden aan de opstandige Engelse kolonien, waarbij het risico van verlies, te lijden door eventuele represaillemaatregelen van Engelse zijde, door het maken van zeer hoge winsten (op buskruit soms wel tot 120%) bij voorbaat zoveel mogelijk werd vergoed. Wapens en munitie werden vervoerd in vaten, bestemd voor rum en suiker!.

Van de kant van de Compagnie enkele malen geprobeerd deze sluikhandel aan banden te leggen, maar op Sint Eustatius stoorde men zich daar in het geheel niet aan. Op aandringen van Engeland, dat zich over Statia's heimelijke praktijken bij de Staten Generaal had beklaagd, besloten de Hoogmogende Heren bij resolutie van 18 augustus 1775 dat de wapenhandel voor nog een jaar werd verboden (het vorige verbod, dat voor zes maanden zou gelden was, uitgevaardigd op 20 maart van datzelfde jaar), maar de Amsterdamse kooplieden stoorden zich al niet eens aan zo'n verbod, laat staan dat men zich in de verre West-Indie naar de wensen van de Heren zou voegen. De handelsrelaties van Sint Eustatius met de Noordamerikaanse verzetsstrijders waren zelfs zo goed, dat de in april 1776 nieuw benoemde commandeur Johannes de Graaf de Statiaanse haven openstelde voor alle Amerikaanse schepen, want de voorschriften van de Compagnie opvolgen zou de ondergang van de Statiaanse koophandel betekenen. Geen wonder want in deze jaren lagen er gemiddeld 3000 schepen per jaar op Statia's rede en de pakhuizen, die over een lengte van twee kilometer in een dubbele rij aan de Baai stonden, puilden uit van nog te verhandelen oorlogstuig, bestemd voor Noord-Amerika.

Engeland, dat het meest werd getroffen door deze ongeoorloofde activiteiten, raakte hierdoor uiteraard zeeg geirriteerd. Tot overmaat van ramp liet commandeur de Graaff op 16 november opstandelingen die de rebellenvlag de "Great Union Flag" voerde, met saluutschoten groeten. Engeland interpreteerde dit als een duidelijke erkenning van Statiaanse zijde van de souvereiniteit van zijn opstandige kolonien en dit voorval verscherpte nog het conflict met Engeland, hetgeen zou resulteren in de komst van de Engelse generaal George Bridges Rodney, die in 1781 het eiland veroverde.

Na het incident van 16 november werd De Graaf, op aandringen van de Engelse regering, in 1778 ter verantwoording naar het vaderland teruggeroepen waar hij bij gebrek aan bewijs werd vrijgesproken. Nu was voor Engeland de maat vol. Op 20 december 1780 verklaarde Engeland de oorlog aan Nederland (de vierde Engelse Oorlog 1780-1784) en op zaterdag 3 februari 1776 verscheen Rodney met een sterk eskader, bestaande uit 14 linieschepen, 3 fregatten en 3 bombardeergaljoenen voorzien van ongeveer 3.000 soldaten, op de rede van Sint Eustatius. De totale oorlogsvloot der Nederlanders op het eiland aanwezig, bedroeg een fregat Mars met 38 stukken geschut, bemand door 250 man onder Frederik Sigismund graaf van Bylandt en een linieschip Mars, onder schout-bij-nacht Crull, welke laatste het vijandelijk treffen op zee met de dood moest bekopen. Het Statiaanse garnizoen telde 50 à 6 man en van enige verdediging van het eiland was nauwelijks sprake, zodat de Engelsen zonder moeite de macht konden overnemen.

Nog een maand liet Rodney de Hollandse vlag van Fort Oranje wapperen, zodat onwetende koopvaarders Statia aandeden en de Engelsen meteen hun lading in beslag konden nemen.u

Op 18 februari werden zonder onderscheid alle op het eiland aanwezige goederen verbeurd verklaard en bij opbod verkocht. Alle winkels moesten gesloten blijven en de pakhuizen werden verzegeld. Van de kooplieden kregen vooral de Joden het zwaar te verduren: zij moesten zich, eveneens beroofd van hun bezittingen, bij de Waag verzamelen om naar omliggende eilanden te worden gedeponeerd. De door Rodney voorgenomen verwoesting van "...that nest of Vipers, which preyed upon the Vitals of Great Britain..." heeft echter niet plaats gevonden. Uit een rapport van 5 maart 1781 blijkt dat alle pakhuizen aan de Baai nog overeind staan en nergens lezen wij in contemporaine reisverhalen, noch in de correspondentie tussen de Commandeurs en de Heren van de Compagnie iets over een algehele verwoesting van de Benedenstad.

In augustus van hetzelfde jaar vertrok Rodney weer. Tijdelijk herstelde Sint Eustatius zich van deze ingrijpende bestraffing en er brak zelfs nog een korte periode van grote welvaart aan, maar tijdens de Franse bezetting van 1795 tot 1801 kwam de handel opnieuw nagenoeg stil te liggen en deze slag is het eiland nooit meer te boven gekomen. Engeland nam langzamerhand de rol van leidende handelsmogendheden in het Caribisch gebied over en dat betekende het definitieve einde van de welvaart op Sint Eustatius.

DE PERIODE 1781 TOT HEDEN

Door te grote voorspoed van de jaren 1970/80 en de tijdelijke opleving na het vertrek van Rodney, was de mentaliteit van de Statiaanse burgers er niet op vooruitgegaan: men had zich al die tijd niet buitengewoon hoeven inspannen, want de inkomsten rolden als het ware vanzelf binnen en het zware werk werd toch wel door de slaven gedaan. Corruptie vierde hoogtij en de West-Indische Compagnie moest, ondanks de ogenschijnlijk zeer florrisante handel inderdaad florrisant, maar meer voor de Statiaanse kooplieden dan voor de Compagnie meestentijds financieel bijspringen, hetgeen in 1791 uitliep op haar opheffing.

Na een aantal vlagwisselingen komt in 1816 het gebied voorgoed in Nederlandse handen. Het bestuurssysteem uit de tijd van de Compagnie wordt vervangen door een regeringsreglement, dat op 14 september 1815 al bij Koninklijk Besluit was aangenomen: Saba, Sint Maarten en Sint Eustatius worden één kolonie en ressorteren onder een gouverneur die verantwoording schuldig is aan de Nederlandse regering.

Inmiddels is in deze situatie weer verandering gebracht: elk eiland heeft een gezaghebber, respectievelijk administrateur (bijgestaan door een aantal gedeputeerden), die ondergeschikt is aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen, die het Nederlandse gezag vertegenwoordigt.

Maar keren wij terug naar het begin van de negentiende eeuw. De rol van Sint Eustatius als stapelplaats is volledig uitgespeeld en in de reisverhalen van verschillende Nederlanders die het eiland in deze tijd hebben bezocht, lezen wij nog slechts van pakhuizen langs het strand die leeg staan en dreigen in te storten raken het snelst in verval, omdat ze voor het grootste gedeelte leeg staan en men reparaties kennelijk daarom overbodig acht. De Bovenstad, waar de meeste nog op het eiland aanwezige mensen wonen, wordt daarentegen beter onderhouden.

De armoedigste huisjes worden in 1854 met geld uit de armenkas hersteld en gewit. Langzamerhand raakt ook de omgeving rondom het tegenwoordige Oranjestad onbewoond. De in 1863 bij de legale vrijverklaring van de slaven in de Nederlands West-Indische kolonien vrij geworden slaven willen niet meer op het veld wonen, maar trekken naar de stad. Bij gebrek aan handel raakt ook de Baai bijna geheel uitgestorven. Daarnaast hebben natuurrampen geholpen het proces van verval te versnellen.

Bij de orkaan van september 1928 worden veertig huizen totaal verwoest en in mei 1929 zijn daarvan pas dertien herbouwd.

Het eiland, dat eens om zijn rijkdom de bijnaam "Golden Rock of the Caribbean" genoot, is nu geworden tot een bijna vergeten samenleving. De woon-, werk- en leefomstandigheden van veel Statiaanse families zijn slecht. Handel kent het eiland niet meer en industrie nauwelijks. Van Gouvernementswege heeft men de laatste jaren wel geprobeerd de algehele toestand te verbeteren, o.a. door het aanleggen van electriciteit, de bouw van een nieuw ziekenhuis, de aanleg van een airstrip en de constructie van een aankomst/vertrekhal, maar dat is niet genoeg. Er is veel meer nodig om de toekomst van Sint Eustatius veilig te stellen, want er is olvoldoende werk, zodat de meeste mannen naar andere eilanden vertrekken om daar werk te vinden; de grond is door te lange verwaarlozing moeilijk te bewerken, waardoor er nauwelijks animo is voor landbouw en veeteelt; er is niet genoeg kapitaal om een project degelijk op te zetten en te begeleiden en de sociale omstandigheden van de bevolking zijn dermate onvoldoende, dat de houding van de Statianen ten aanzien van vernieuwingen en activiteiten daardoor in negatieve zin wordt

(Men leze verder op pag. 13)

...N DE MINISTER voor Antilliaanse Zaken, prof.dr. W.F. de ... Fortman ontving de Amigoe uit Den Haag de volgende ...schap in verband met de Bicentennial-viering op Sint Eustatius: ...t initiatief van de „Amigoe" een apart nummer te wijden aan ... saluut van Sint Eustatius juich ik van harte toe. Het saluut van ...ovember 1776 is voor de Verenigde Staten nog steeds iets, ...aan men een sterke sentimentele waarde hecht. Iedere ...rikaanse ambassadeur, die in Nederland benoemd wordt, spreekt ...er en onderstreept de betekenis er van. De aanwezigheid van de ...tary of the navy, de heer William Middendorf III, voorheen ...issadeur van de Verenigde Staten in Den Haag, op 16 november ... bij de tweehonderdjarige herdenking van het saluut, is daarvan ...een duidelijk bewijs. Sint Eustatius heeft met het saluut de ...slag gelegd voor de goede betrekkingen, die thans tussen de ...nigde Staten en het Koninkrijk der Nederlanden bestaan. ...voor verdient het in de zon gezet te worden en de Amigoe ...ent dank, omdat hij dat met dit speciale nummer heeft ...n".

W.F. DE GAAY FORTMAN
Minister voor Ned.Antilliaanse Zaken

Het rustieke en vriendelijke vliegveld van Statius met een welkomsgroet voor de bezoekers.

Walton Schmidt schreef speciale muziek

Statius werkte enthousiast aan Bicentennial-viering

ORANJESTAD — Op maandag 16 november, is het precies 200 jaar geleden dat vanaf Fort Oranje, St Eustatius, saluutschoten afgevuurd werden een Amerikaans oorlogsschip, dat de vlag van de zich kort daarvoor vrijverklaarde dertien Staten van Amerikan voerde.

Dit historische maritieme gebeuren wordt elders in deze editie beschreven door mej dra Ypie Attema. Mej Attema is op St Eustatius geen onbekende. (Elders in deze Amigoe een interview met haar.)

Op St Eustatius zelf hebben ook verschillende mensen hard gewerkt aan de tot stand koming van het Bicentennial feest.

In de eerste plaats moet het Statiaanse committee genoemd worden, dat al maanden wekelijks en vaker vergaderde over de gang van zaken. Hun werk werd gecombineerd met het werk van het Centraal Bicentennial Committee, onder voorzitterschap van de heer Jappa Beaujon. Lang niet altijd was deze samenwerking even vruchtbaar. Het Statiaanse Committee heeft diverse keren geklaagd over het niet na komen van beloftes van het Centrale Committee. Met name financiele steunen bleven uit, waardoor voorbereidingen praktisch onmogelijk gemaakt werden.

Ter elfder ure, na een noodtelegram aan senator Claude Wathey in St. Maarten, kreeg het committee fl. 25.000,— om zijn Bicentennial Village te bouwen. Extra geld voor verlichting werd niet noodzakelijk geacht, de voorzitter van het Statiaanse committee, de heer James E. Maduro, verklaarde tijdens de officiele opening van het Bicentennial Feest, op 1 november jl, dat voorzitter Beaujon twee dagen feest meer dan voldoende achtte voor St. Eustatius in plaats van de geplande zestien dagen. Het Statiaanse Committee bleef echter zijn eigen weg volgen en het programma van vandaag zal bewijzen hoeveel werk dit committee verzet heeft.

De herdenking aan het Eerste Saluut is op St. Eustatius ook op muziek gezet en wel door de bekende Statiaanse calypsozanger, de heer Walton Schmidt, wiens Calypsonaam "Lord Gene" is. Ten einde u een idee te geven van een Statiaanse versie op het eerste saluut, volgen hierbij de woorden:

Thirteen Siver Stars (Walton Schmidt)

Long, long time ago, in Statia it wasn't so.
Say 1774 to 76, man we had plenty trade with ships
But then we help America, saluted the flag and helped with armor,
My grandfather say we did right, to salute the stars and the stripes,
But Rodney came and destroy we Golden Rock Fame.

Refrein:
Thirteen salutes came from Andrew Dorea, an American boat,
Eleven salutes St. Eustatius report;
Trade and ammunition, all was free,
That's what we did for their liberty!
Now what the Americans are doing for we?
They must remember the destruction by Rodney......

Now we have no Lower Town, because Rodney broke it down:
Say 1778 to 81, Rodney really had his fun.
Then businessmen started moving out,
Trade and population went on drought.
De Graaff, people said, he did right,
to give up the land without fight,
When Rodney came and destroyed we Golden Rock Fame.

Then Statia people started sailing,
Some of them even went whaling.
Say 1778 to 91, people left the land in lines.
Then we start aggriculture, planting casava, yams, -cane and potatoes.
We're waiting till now, just to know
What the Unites States' going to do.
Since Rodney came and destroy we Golden Rock Fame.

Ook de calypso "Statia helped America" duidt duidelijk op de grote hulp die St. Eustatius Amerika gaf tijdens zijn jaren van strijd voor onafhankelijkheid tegen de Engelse overheersers:

STATIA HELPED AMERICA (Walton Schmidt)

Dark days in eighteenth century
Guns came from Europe for America,
But they came through we,
Statia gave the trade free.
Then we saluted the American Flag,
our guns boomed (BooooooooooooM).

Refrein:
Statia helped America, Statia helped to win the war;
Statia suffered very hard, Statia saluted the American flag.
So say, can you see? Statia should get your sympathy......

Only since Rodney came,
People get to know what St Eustatius was really doing
Guns, gun-powder, marked, sugar-cane
Through our smuggling, America did win...

Only because Statia's small,
The important part it played in history,
We aint hearing 'bout it at all.
We got praised by Kennedy,
another president came
Statia to congratulate we.

De heer Walton Schmidt, zelf penningmeester van het Statiaanse Bicentennial Committee en manager van de Bicentennial Village, heeft van deze calypso grammofoonplaten laten drukken, tijdens z'n recente bezoek aan Holland, samen met nog twee andere calypso's: "Independence" en "They fraid may", waarvan het eerste lied bekend werd door een televisieprogramma rond St. Eustatius in 1975. De grammofoonplaten zijn in het Bicentennial Dorp verkrijgbaar.

Deze herdenkingstegel is speciaal uitgegeven t.g.v. de Bicentennial-viering en is ook op Statius verkrijgbaar.

Een ander actief lid van het Committee is de heer Ellis Lopes. Enige jaren geleden reeds, ondernam hij pogingen zijn postzegel-ontwerpen betreffende het eerste saluut, als eerste dagzegels, geaccepteerd te krijgen. Het Statiaanse Committee stond volledig achter hem, immers wat is mooier voor het eiland dan eerste dagzegels van Statius te hebben, ontworpen door een eigen "zoon"? Het is nooit helemaal duidelijk geworden waarom zijn ontwerpen niet geacepteerd werden en er nu postzegels verschijnen, ontworpen door een Amerikaan!.

Een van de ontwerpen van de heer Lopes is momenteel wel gebruikt als opdrul op een portofolio (zie foto).

Hulp van Amerika kreeg Statius door middel van de stad Yonkers, bij New York. Grote stimulator hiervan was de heer Steve Luchka. Vandaag zal er een grote delegatie van de stad op St. Eustatius zijn, inclusief de burgemeester Martinelli.

Door bemiddeling van de stad Yonkers heeft St. Eustatius nu een Bicentennila Bibliotheek — het museum van de St. Eustatius Historical Foundation ontving diverse waardevolle herinneringen aan de Vrijheidsoorlog.

Nederlands bijdrage in het bicentennial gebeuren zou men kunnen zien in de restauratie van fort Oranje. Een Nederlandse firma is hiermee enige maanden geleden begonnen; het project wordt ook vanuit dat land gefinancierd.

Vanuit het Centrale Committee heeft men een gedenkpenning laten drukken waarvan de verwachte — 1 miljoen — opbrengst ten goede zal komen aan St. Eustatius (?). Vreemd was het alleen, dat er tijdens de druk-plechtigheden geen penning voor ook maar iemand van de Bovenwinden beschikbaar bleek.

Op St. Eustatius verwachten veel mensen een betere toekomst door het herdenken van het eerste saluut aan Amerika. Je hoeft niet pessimist te zijn om dit te betwijfelen.

St. Eustatius is duidelijk een probleem-eiland, dat erg eel hulp van buiten nodig heeft, financiele maar zeker ook hulp in de vorm van experts die Statianen kunnen leren beter voor hun eiland te kunnen werken. En dit op alle mogelijke gebieden: landbouw, veeteelt, visserij, handel, en industrie.

Door het Bicentennial Gebeuren is St. Eustatius momenteel wel helemaal in de "picture" maar of er daadwerkelijke veranderingen wordt alom betwijfeld. Men vreest dat Statius weer zal worden zoals het jaren — 200 jaar — geweest is, met de hoop van elke dag.

De Amigoe wenst St. Eustatius en haar bewoners een geweldig feest toe met de hoop dat de juiste mensen zich zullen inzetten om het eiland en haar 1500 bewoners een menswaardiger bestaan te geven

JAN H. SMID

...eschiedenis ...n Statius

(vervolg van pag. 12)

...loed. En. materiele hulp ... blijkt ontoereikend. De ...aanse bevolking zal ook ...eid moeten worden, zeer ... wanneer een gedeelte van ... toekomstplannen de ...ikkeling van een (hopelijk ...eiden) vorm van toerisme ...ft, waarin bij voorkeur ...nen te werk zullen worden ...ld.

...ukkig biedt Sint Eustatius ...ef goede mogelijkheden ... de ontwikkeling van een ...schalig toerisme: een rijke, ...nde geschiedenis en ver...ende historisch belangrijke ...menten. Gezien de huidige ...ieve ontwikkelingen is het ...r van het grootste belang ...l die elementen, die karak...n identiteit van het eiland ...len, voor de toekomst ...en vastgelegd en, niet in de ...te plaats, zoveel mogelijk ...en bewaard.

... verschillende kanten ...t geprobeerd de toestand ...Sint Eustatius Historical ...dation", een stichting die ... bezighoudt met allerlei ...iteiten betreffende de ...hiedenis van het eiland, ...r andere met de oprichting ...een (historisch) museum en ...pzet van een "schaduwar... met behulp van micro...

...k vanuit Nederland ...eert men iets voor Sint ...atius te doen. In 1975 is ...toe de "Stichting Sint ...atius" opgericht, die tot ... heeft vanuit Nederland de ...gen van het eiland en zijn ...ners te behartigen. Zij wil, ...welke middelen dan ook, ...eteringen bewerkstelligen ...het gebied van onderwijs, ...ndheidszorg, landbouw en ...eelt, pluimveehouderij, ...rij, handel en bedrijfsleven. ...streeft zij ernaar veelbelo...e jonge Statianen, zowel ...cieel als anderszins, in ... te stellen een studie te ...en in Nederland of elders, ...nde de verworven kennis en ...digheden daarna in dienst ...ellen van hun eiland.

...pelijk gaat Sint Eustatius ... een nauwe samenwerking ...en Gouvernement (en de ...erlandse regering) de Sta...nse bevolking en die stich...en, instanties en personen ...de situatie van het eiland ter ...e gaat, een nieuwe toekomst ...moet. Moge deze publicatie ... de geschiedenis van Sint ...tatius niet alleen een ...enkingsbijdrage zijn, maar ... aandacht en begrip voor het ...d kweken, zodat er in de ...je toekomst daadwerkelijk ... voor Sint Eustatius zal ...den gedaan.

Ypie Attema: boek vooral voor Statiaan zelf.....

ST. EUSTATIUS - Vorig jaar augustus begon ze met de voorbereidingen voor het schrijven van een boek over Statia. Na hard werken is "St. Eustatius — a short history of the island and its monuments" nu Ypie Attema's bijdrage geworden voor de feestelijke herdenking van het bicentennial gebeuren.

Een dezer dagen kwam het boek uit bij de Walburgpers in Zutphen, Nederland, en het is zowel op Statius als op St. Maarten verkrijgbaar. De schrijfster is persoonlijk aanwezig bij de bicentennial feesten. Op uitnodiging van de Historical Foundation heeft ze in de afgelopen weken een cursus voor gidsen gegeven. Over deze cursus en haar boek had de Amigoe een gesprek met Ypie Attema.

Ypie's eerste kennismaking met het eiland dateert van begin '71. Ze studeert dan kunsthistorie in Utrecht. Een van haar docenten is prof. Temminck Groll, die les geeft in Koloniale architectuur. Temminck Groll, nu hoogleraar in Delft, hield zich in die dagen bezig met de monumentenwet voor de Antillen. Op een van zijn reizen naar de West wordt hem gevraagd een inventarisatie van de historische gebouwen van de bovenwindse eilanden te maken. Omdat Temminck Groll het te druk heeft, vraagt hij Ypie Attema zij het een en ander wil organiseren. Ze zegt ja en ze arriveren in september '72, de voorbereidingen hebben ruim een jaar in beslag genomen, 4 studenten uit Nederland op St. Eustatius. De 2 delftse studenten zullen zich met de technische kant van de zaak (bouwtekeningen etc) bezighouden, de 2 Utrechtse studenten meer met de kunsthistorische aspecten.

Alle momenten op het eiland moeten geinventariseerd en gefotografeerd worden. De maand, die daarvoor beschikbaar is, blijkt maar net voldoende te zijn. Terug in Nederland worden alle — te achterhalen — archieven betreffende Statius uitgeplozen.

YPIE ATTEMA
...ook na 16 november bestaat Statius nog...

De gegevens, die dan beschikbaar zijn, worden in eerste instantie gebruikt voor het maken van een "conserveringsplan St. Eustatius'.

In dit plan wordt aangegeven welke mogelijkheden er bestaan om de monumenten op Statius voor Statius te bewaren en zo optimaal te gebruiken. Helaas wordt er met de aanbevelingen konkreet weinig gedaan. Terugblikkend op die periode zegt Ypie:

"We hebben toen ontzettend hard gewerkt. Als je dan ziet wat men met onze uitkomsten heeft gedaan, dan raak je wel wat teleurgesteld. Ik geloof trouwens dat het hier vaker zo gaat. Vele mensen komen op het eiland om onderzoek te doen. Van hun werk zie je echter weinig of geen resultaat. Waaraan dat nou precies ligt...?"

Ypie wilde zelf toch wel resultaat van haar werk zien. Ze besluit dan ook de door haar verzamelde gegevens te gebruiken voor een boek over Statia. Ypie is dan inmiddels afgestudeerd en heeft een baan voor 3 dagen in de week bij het Utrechts Museum. Dat geeft haar de gelegenheid om aan "St. Eustatius — a short history of the island and its monuments" te werken. Begin dit jaar krijgt ze ook een uitnodiging van St. Eustatius Historical Foundation om voor de bicentennial een gidsencursus te geven. Wel bestaat er een 'walking tour' langs de belangrijkste monumenten op het eiland, maar enigszins gefundeerde kennis er over ontbreekt. Nu er ter gelegenheid van de Bicentennial zoveel toeristen verwacht werden, leek het goed, mensen op te leiden die wat informatie over de historische gebouwen kunnen uitdragen.

Voor de gidsencursus gebruikte Ypie haar juist gereed gekomen boek als voornaamste bron. "Het is inderdaad erg belangrijk dat er juiste informatie overgedragen kan worden aan de bezoeker van Statius. Het liefst zou dit moeten gebeuren door de 'echte' Statianen. Maar natuurlijk kunnen ook de 'import'Statianen hieraan mee werken.

Niet alleen is die historische informatie van belang voor de toerist, maar ook voor de Statiaan zelf. Op deze manier kunnen meer mensen zich bewust worden wat er op het eiland is en zal er meer waardering ontstaan voor de oude monumenten. Die bewustwording is echter een kwestie van tijd, gelukkig ook na 16 november bestaat Statius nog. Het zal echt nog wel wat moeite en tijd kosten voordat we onze monumenten op de juiste waarde schattend behandelen."

'St. Eustatius — a short history of the island and its monument's is opgedragen aan alle Statianen.

HENK BRUMMELMAN.

St. Eustatius heeft goed gebruik gemaakt van de gelegenheid om in het kader van de Bicentennial-viering reclame te maken voor het eiland. Stickers in allerlei afmetingen en met diverse tekeningen zijn dit jaar in omloop gebracht om Statius onder de aandacht te brengen van buitenlanders.

BICENTENNIAL OF THE FIRST SALUTE TO THE UNITED STATES FLAG

ELEVEN GUNS FOR THE GRAND UNION

The island of St. Eustatius, one of the three Netherlands Antillean Windward Islands, better known as Statia, nicknamed "The Golden Rock", with its capital Oranjestad – Orangetown – is a small spot on the chart about 125 nautical miles southeast of the U.S. Virgin Isles, nine square miles in area. There is no harbor, but along its southern shore there is a roadstead in which as many as 200 vessels may lie sheltered from the easterly trades. A bluff of about 100 feet high overlooks a long narrow beach fronting the roadstead. At the edge of the bluff before the town stands Fort Oranje.

Before the American Revolution the population of the island did not exceed 1200, mostly slaves, engaged in the raising of sugar. The outbreak of war brought a startling change to Statia. With the British blockading the North American coast, the bulk of Europe's trade was diverted to the West Indies. Statia became the preferred sanctuary whither foreign cargoes might be brought and traded under the protection of Dutch neutrality. To accemodate the tremendous volume of trade, a double row of warehouses was constructed along the beach below the fort, extending for nearly a mile and a half. The population of the island expanded proportionately to have exceeded 30.000 persons by 1780, more than Boston could claim at the time. Statia soon became the major source of European goods and manufacturers for the rebellious colonies, as well as a channel through which they obtained gunpowder, ammunition and other military supplies. The traffic in munitions had to be disguised, of course, in view of Dutch neutrality, but the importance of Statia to the American cause can not be overemphasized.

In those days the Governor of St. Eustatius had shown such a marked favoritism for American interests that the British government made a formal protest. In consequence, the Governor had been recalled to Holland in July of 1776, and his secretary, Johannes de Graaff, was appointed in his stead. A man of marked administrative ability and business acumen, De Graaff was also a skillful lawyer. He quickly attained a dominant position, not only because of his official status, but also by reason of personal wealth, for he owned several plantations, held mortgages on others, and is said to have owned or held interest in 16 vessels trading between Statia and Europe.

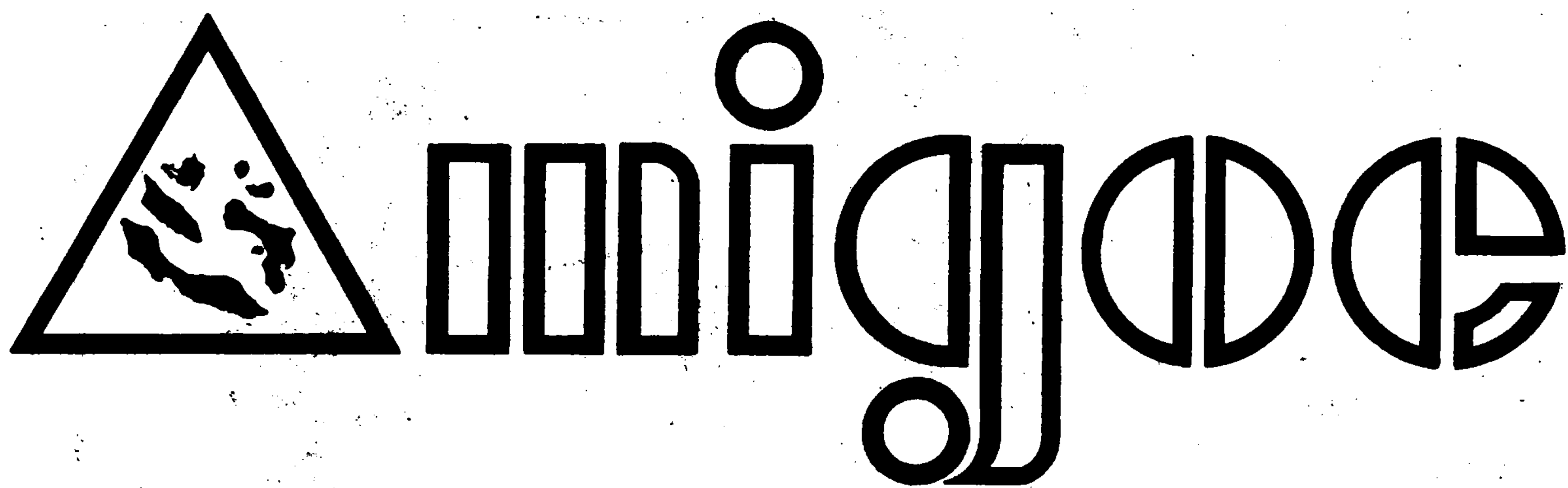
Such was the local situation on November 16th, 1776 when the 14-gun brigantine Andrew Doria swept past The Quill into the roadstead before Oranjestad, the Grand Union ensign waving proudly in her gaff. Captain Isaiah Robinson three weeks earlier had received secret orders to proceed to St. Eustatius in the West Indies, there take aboard a cargo of supplies for the Continental Army, and also perform the diplomatic mission of delivering a copy of the Declaration of Independence to the Governor of this Dutch possession. He was determined that his arrival should be observed, so the skipper selected an anchorage directly before Fort Oranje. Rounding into the wind, the topsails aback, the brigantine slowed to a stop and then began to gather sternway. At this moment her anchor was let go, her sails clewed up and furled, and up to her main truck went a Dutch standard. Another Grand Union was run up at the fore, and a staff bearing a Navy jack was raised on her bowsprit.

Then, all being in readiness, the first shot of a thirteen-gun national salute resounded through the anchorage. As the American warship came to anchor, Abraham Ravené, commandant of Fort Oranje, caused the Dutch flag to be dipped, as was customary. The Andrew Doria's gun salute, however, created a problem he was not prepared to cope with. Foreseeing serious consequences, Ravené prudently sought out Governor De Graaff to obtain instructions. The Governor was evidently aware of the arrival of the American vessel and her salute, which would have been visible from his estate at Concordia, and he promptly replied: "Fire a return salute with two guns less than for a national salute! ". Hastening back to the Fort, Ravené put this order into execution, rehoisted the Dutch flag, and fired eleven "honor shots" in reply to the American thirteen. Governor De Graaff could not have been ignorant of the Declaration of Independence. Samuel Curzon, local agent for the Continental Congress, would have kept him informed of developments in Philadelphia. Possibly De Graaff suspected the formality of the Andrew Doria's arrival and realizing that the official presentation of the Declaration would place him in an unequivocal position, arrived at a quick compromise. By authorizing a return with two guns less than the national salute, he made certain that an honor would be rendered, thus pleasing the Americans.

On the other hand, should he be called to account for his bold action, the nature of his return salute would allow him to call it a courtesy, not signifying recognition of American Independence. Christer Greathead, president of the neighbouring British islands of St. Cristopher and Nevis, addressed an emphatic protest to De Graaff, couched in the dignified and studied style of the period. The Governor composed a reply in which he dismissed with commendable brevity the allegations of aid to the American rebels and outfitting of privateers. Referring to the salute to the Doria he said: "I flatter myself that, if my masters exact it, I shall be able to give such an account as will be satisfactory" and that the president's request "seems to bear the appearance of exacting account of actions that no one in the world is entitled to excepting my gentlemen and masters". Having done his duty under the circumstances, Greathead assembled copies of the correspondence and sworn affidavits by all the witnesses, and forwarded them to London for such action as His Majesty's ministers might see fit to take. The British Government issued a menacing note to The Hague, and after an exchange, the States General found it diplomatically expedient to recall De Graaff to Holland to give a first hand account of affairs at Statia. A full year elapsed before he put in his appearance, but when he did so he defended himself and his administration so ably as to be cleared of all censure. Reinstated in his post at St. Eustatius, he served until February 3, 1781, when retribution finally appeared in the person of Admiral Sir George Rodney with a British fleet. England had finally gone to war with Holland, but Sir George came too late. Statia's role as a vital supply point during the early, critical years of the Revolution had already passed. France had by now come to the aid of the rebels and had tipped the scales of war.

Governor Johannes De Graaff, firm friend of the United States when friends were scarce and sorely needed, is unknown to most Americans and virtually forgotten. But the tourist who visits Fort Oranje and from its terraced rampart, still lined with ancient cannon, surveys the roadstead where several hundred vessels once rode at anchor, will find a bronze plaque affixed to the wall of the old fort. It reads: "In commemoration of the salute to the flag of the United States fired in this fort on 16 November 1776 by order of Johannes De Graaff Governor of St. Eustatius in reply to a national gun-salute fired by the United States brig-of-war Andrew Doria under Captain Isaiah Robinson of the Continental Navy – Here the sovereignty of the United States of America was first formally acknowledged to a national vessel by a foreign official. Presented by Franklin Delano Roosevelt President of the United States of America".

On November 16th, 1976 the Postal Service of the Netherlands Antilles commemorates the bicentennial of the first salute to the flag of the United States of America with the issuance of a special series of postage stamps in the values of 25, 40 and 55 cents.

English Companion

Dutch historian traces Sint Eustatius' history

WILLEMSTAD — 1976 is a memorable year for Sint Eustatius. Two hundred years ago, on 16th November 1776, the commander of the island, Johannes de Graaff, ordered a salute to be fired from the Dutch Fort Orange to the flag of the rebellious English colonies in North America.

The North Americans regarded this salute as recognition of their independence and the United States therefore look on 16th November as the day on which their sovereignity was first acknowledged by a foreign power.

Sufficient reason therefore for both Sint Eustatius and the United States to commemorate the event this year. Sint Eustatius has other connections besides those with America.

The Netherlands, particularly the province Zeeland, have been closely connected with the history of the island. Over three centuries ago, 340 years to be precise, a Zeeland expedition set foot on Sint Eustatius and established a colony there. Between this and the salute in 1776 occurred the most important part of the island's eventful history. This was a history in which Sint Eustatius, despite wars, several changes of rule, plundering and corruption, developed from a tiny agricultural colony into an important centre of international trade in the Caribbean area.

Alas, set-backs soon brought an end to prosperity. The economy of the island grew steadily worse in the nineteenth and twentieth centuries and Sint Eustatius declined to an insignificant and largely forgotten community.

Dutch historian Ypie Attema B.A. has traced Sint Eustatius up-and-downs through the past few centuries in a book en titled ,,Sint Eustatius, a short history of the island and its monuments" (NAfl 10.—; 104 pages).

This little book gives a short survey of the history and architecture of Sint Eustatius, but at the same time hopes to stimulate more interest and understanding for the erstwhile Golden Rock. Sint Eustatius and the Statian people deserve not to be forgotten.

Malvinas issue centers on sovereignty rights

Argentina rejects selfdetermination

UNITED NATIONS — Argentina has reiterated before the U.N. general assember colonial affairs commission that the problem of the Malvina (Falkland) Islands is a conflict of sovereignty and not one of self determination, as Great Britain claims.

Argentine ambassador Carlos Ortiz de Rozas stated that in these circumstances the only way to put an end to the colonial situation is trough the mechanisms for the peaceful settlement of differences whose first and most effective instruments is direct negotiations between the parties.

He recalled the resolutions passed by the general assembly that reaffirm those principles adding that the terminology employed is the "result of a wise study of the real situation" of the islands.

The conflict between Argentina and Great Britain regarding sovereignty over the Malvinas, located in the South Atlantic 480 kilometers cortheast of Cape horn, goes back to 1833 when they occupied by British forces.

The islands' Argentina population was displaced by English settlers.

The Argentine chief delegate stressed that historic event invalidates the present British claim that the case issue should be handled on the basis of the principle of selfdetermination.

He indicated that his country is prepared, as it has always been, to abide by the general assembly decisions on continuing the negotiation process, as a London official recently confirmed.

"With the British government we can dialogue on many positive aspects of our bilateral ties, but in regard to the Malvinas issue, we must go ahead with and speed up the negotiations.

BUENOS AIRES — An Argentine guerrilla group has read out a proclamation on TV channel two after occupying the station for half an hour, according to official reports.

Cooperation between Shell and University

WILLEMSTAD — On Thursday November 11, students of the Netherlands Antilles University's Business School paid a visit to Shell Curacao N.V. in order obtain first-hand knowledge of the industry.

This visit reflects the policy of the Dean of the Business School who feels that the school should work in close cooperation with the business and industrial community on the island.

This year the students are expected to carry out a project on work-study under the guidance of their English teacher, Mr R. Hickinson.

MEDICAL CORNER

by Dr. A.J. Samander

Justice

"It was a lonely night; I tossed and turned but sleep, I could not sleep ...I reached over for a book; the title was ' THE BOOK OF LIFE'; and I began to read....

In the first chapter I read about the little souls that were created, but not yet a chance to form footprints on this temporary world for they were taken from their mother's womb. They were refused life before they had a chance to taste it.. I also read of little souls that were given a chance but their footprints were crooked because they were born defective physically yet loved by the world around them. There were still others too young to comprehend love, but old enough to know they were missing it. And I wondered why....

In the second chapter I read about children. There were those that were given everything but accomplished nothing but heartaches and sorrow; then there were those that were given nothing but accomplished everything. They attained so much there was enough to go around. And I wondered why....

In the third chapter I read about the majority. I read and saw how young ones were snatched away in the midst of life through accidents and disease. I read about lives filled with NOTHING but suffering and grief and about lives filled with EVERYTHING but there was nothing EXCEPT suffering and grief. I read about those who gave EVERYTHING and had NOTHING and those who gave NOTHING yet had EVERYTHING... I read about the rich the poor; the black and the white, the healthy and the sick, those who wanted to live and those who wanted to die... And I wondered why....

In the fourth chapter I read about the older ones. There were some surrounded by love and some by loneliness. There was laughter and there were tears; there was accomplishment and there was failure. There was pride and there was shame. There were so many things and they all were different, except the one common thing shared by all: a free will...Yet, there was so much injustice or so it seemed. And I wondered why...

Then with tearful eyes, I began the last chapter. It was short but gratifying. In this chapter I read how Destiny would come with an eternal sword and with one mighty stroke would balance out all the positive and negative from Alpha to Omega from Time immortal so that justice in the end would prevail....

As I went to sleep ...I understood..."

Local student elected to office at BJU

GREENVILLE, S.C — Miss Esther Gails Cowser, daughter of Mr. and Mrs. Richard G. Cowser of Curacao, has been elected secretary of Theta Mu Theta Literary Society at Bob Jones University, Greenville, S.C. A 1974 graduate of Bob Jones Academy, preparatory school for the university, she is a sophomore at BJU majoring in Bible.

Membership in one of the 42 literary societies is open to the more than 5,500 students who attend Bon Jones University, which is often called the ,,World's Most Unusual University". The literary societies sponsor intramural competition in debating, sports,.etc.

Bob Jones University is a coeducational, liberal arts, Christian institution standing without apology for the ,,old-time religion" and the absolute authority of the Bible. Its student body comes from every state in the Union and about 30 foreign countries and territories.

Wall Street

NEW YORK - The stock market surrended some of Thursday's gains to close lower for the fourth time this week in extremely slow trading.

Analysts said the market resumed its defensive mood, interrupted by a technical rebound Thursday, amid sluggish signals from the economy. They cited sluggish car sales and production cutbacks in major industries.

Big board trading volume came to only about 15 mln shares, up from Thursday's 13.2 mln shares, which was at 5-1/2 week low.

The D-J industrial index gave up nearly four points at 927.6 while the broader based New York Stock Exchange common stock index fell about 0.14 at 53.15.

Declines led advances by about a four-ro-three margin.

General Motors, traded actively, lost 1-7/8 at 67-1/2 and Ford was down 1/2 at 55.

Chrysler Corp, however, added 3/4 at 17-7/8 following announcement it was selected to make the U.S. army's XM-1 tank. AVCO, which received an Army contract for the tank engine, rose 7/8 to 13-7/8.

Steel company shares were also lower, reflecting industry-wide sluggish demand causing layoffs. U.S. Steel was down 5/8 at 46-1/8, Inland Steel 7/8 at 46-1/8 and National Steel 3/8 at 42-3/4.

Japans returns Soviet Mig-25

TOKYO — A Soviet Mig-25 jet flown to Japan by a defecting pilot two months ago was loaded aboard a Soviet freighter at a Japanese port Friday, to be shipped back to the Soviet union. The Mig-25, broken down into 13 parts, was moved before dawn under heavy police guard to Hitachi, 130 kilometeres north of Tokyo, from the nearby Hyakuri air base.

The 4,673 ton Soviet lumber-carrier Taigonos was expected to leave the port early next week after Soviet aviation expertshad checked the dismantled jet, Japanese government officials said.

Japanese and U.S. scientist have examined the Mig-25 codenamed "Foxbat" by NATO and reputed to be the world's fastest warplane.

Sen. Ted Kennedy visits Pope Paul

VATICAN CITY — American Senator Edward Kennedy drove to the Vatican Friday for a private audience with Pope Paul. He was accompanied by his nephew Joseph, son of the late Robert Kennedy. The Senator is on a private visit to Italy.

World sugar production assessed at 85 million tons for 1976/1977

MEXICO CITY — World sugar production for 1976-77 will amount to 85,537 million tons, said the executive secretary of the group of Latin American and Caribbean sugar-exporting countries (GEPLACEA). According to GEPLACEA's estimate of production by zone, the output, in millions of metric tons, will be as follows: West Europe - 13,770, EAST Europe - 13,650; total for Europe - 27,420.

North and Central America - 19,045; South America - 12,403; Total for America 31,448. Africa 5,816; Asia 17,313; Oceania 3,540. The GEPLACEA secretariat stated that these statistics will give its members a truthful and objective guideline in regard to the situation of the world market.

On the other hand, Mexico demanded that the United States immediately revoke a tariff increase on sugar imports since it is causing heavy damage to the Latin American countries that supply the U.S. market. The Mexican representative to the Organization The Mexican representative to the special consulation and negotiation commission of the Organization of American States (OAS), Abel Garrido, spoke in New York on behalf of the Latin America countries and described th tariff increase as "unilateral". The delegate from Panam Nander Pitty Belazque declared that the measure w especially damaging to th peasants of Latin America wh "irrigate the cane fields wit their sweat". The U.S. Unde secretary of State for econom affairs, Julius Katz, claim that the tariff increase is temporary emergency measu and granted the protestin countries only the possibility presenting proposals in t future.

The United States raised t tariff on sugar imports o September 21st, from 0.6 cents per pound to 187 cent under the pretext of protectin domestic procedures. Lat American sugar last ye supplied 38 per cent of the U. market which imported a to of three million 515 thousa tons that Producers in t Dominican Republic protest against the measure and offic sources say that losses in sug exports this year will amount more than 200 million doll U.S. sugar imports from t Dominican Republic last y represented twenty percent their total sugar imports.

Crossword By Eugene Sheffer

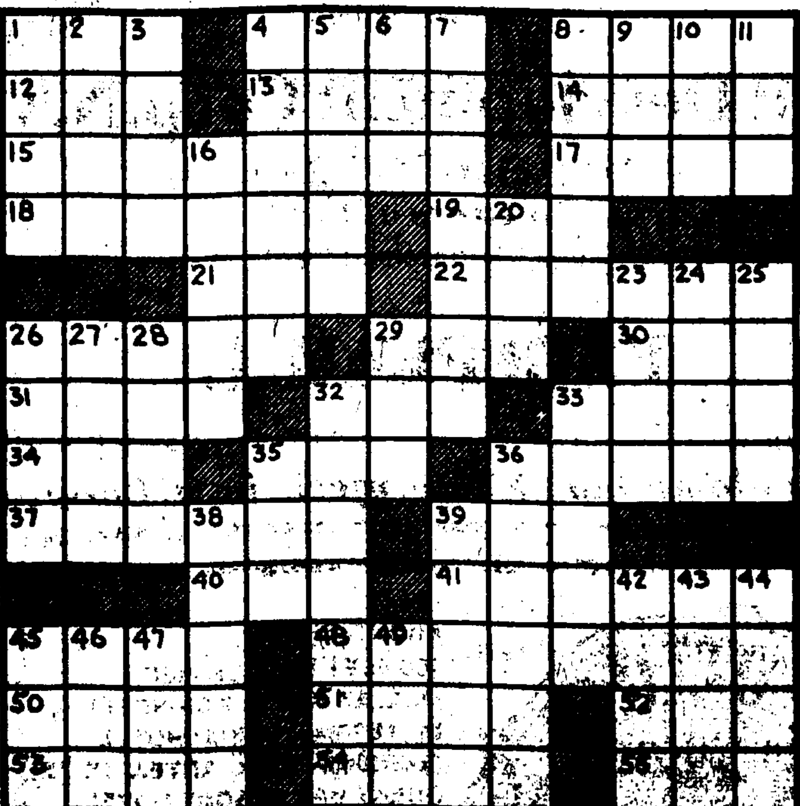
ACROSS
1 Game at marbles
4 Sliced cabbage
8 Gaspar and Melchoir
12 Kimono accessory
13 Tissue
14 Singular person
15 Shaw's "Man and —"
17 A rich fabric
18 Prefix for type and scope
19 Gazelle
21 Fled
22 Pantry
26 Criminal
29 — diem
30 Western State (abbr.)
31 Unit of college credit
32 Aegean island
33 Geometric solid
34 Balaam's rebuker
35 Elvis
36 Prepared an apple for baking
37 Fibers used in cordage
39 Promise
40 Wallach
41 Unwilling
45 Actor Alan
48 Large lake
50 Eager
51 Jog
52 Dernier —
53 Actress Tierney
54 Part of a salutation
55 Ogens

DOWN
1 Files
2 Border on
3 Rub off
4 Travel fast
5 Sherbet flavor
6 Cookery term: — creole
7 Induces by chicanery
8 Grinding tooth
9 Miscellany
10 Opal, for one
11 Choler
16 Blunder
20 Rower
23 Portal
24 Sea eagle
25 Part of a clarinet
26 Gypsy girl
27 Sea of Antarctica
28 Dispossess
29 School of seals
32 Stands firm
33 Shrink in fear
35 Conger
36 Breaks a Commandment
38 Underwater ridge
39 Gaseous substance
42 Affluent
43 Short-billed bird
44 Goddess of discord
45 Fall behind
46 Mature
47 — Quixote
49 Biblical name

Avg. solution time: 25 min.

U	P	A	S	■	T	O	A	D	■	B	O	B
G	A	L	A	■	H	I	L	O	■	A	G	O
H	I	L	L	B	I	L	L	Y	■	L	E	O
S	L	A	T	E	S	■	■	E	L	L	E	N
■	■	■	E	N	■	P	A	N	A	Y	■	■
C	H	A	D	■	M	A	X	■	W	H	A	T
O	U	R	■	■	A	G	E	■	■	O	W	E
W	E	A	K	■	R	E	S	■	B	O	L	D
■	■	B	I	L	K	S	■	G	I	■	■	■
C	R	E	D	O	■	■	G	A	N	G	E	S
H	E	L	■	B	I	L	L	Y	G	O	A	T
A	I	L	■	E	R	I	E	■	E	R	S	E
R	N	A	■	S	A	T	E	■	S	E	E	M

Answer to last week's puzzle

CRYPTOQUIP

C N E G K I T U V G M M H T A L U V C T U M
K I H V Y M G G A - C G K A L H N H Y E K
A L G E C

Last week's Cryptoquip — OFF-BEAT GENTLEMAN PROUDLY PLAYS BONGO DRUMS.

Today's Cryptoquip clue: I equals M

The Cryptoquip is a simple substitution cipher in which each letter used stands for another. If you think that X equals O, it will equal O throughout the puzzle. Single letters, short words, and words using an apostrophe can give you clues to locating vowels. Solution is accomplished by trial and error.